

מדינת ישראל

משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

נותני שירותי מטבע

רקע

הועדה להטלת עיצום כספי הוקמה מתוקף חוק איסור הלבנת הון, התש"ס 2000. הועדה מונה שלושה חברים והם: הממונה, יושב ראש, עובד שמינה הממונה מבין אנשי משרדו, ומשפטאי שמינה שר המשפטים מבין עובדי משרדו.

הועדה מתכנסת מספר פעמים בכל שנה ודנה בדוחות הביקורת המכילים את תוצאות הביקורות שנעשו ע"י מחלקת האכיפה ביחידת נותני שירותי מטבע הבוחנים את עמידתו של נותן שירותי המטבע בהוראות החוק והצו..

בסמכות הועדה להטיל עיצום כספי על הפרות לפי סעיפים 7 או 8 לחוק איסור הלבנת הון התש"ס 2000.

שיעור העיצום הכספי נקבע בחוק ע"פ השיעור הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

סדרי עבודתה של הועדה להטלת עיצום כספי ונוהלי העבודה נקבעו בהתאם לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב 2002.

בתקנות אלו מפורטות גם אמות המידה להטלת העיצום הכספי לצד שיעורי העיצום הכספי.

בסיום עבודת הועדה יוצא פרוטוקול החלטה מסודר שנשלח למפר המונה את ריכוז ההפרות כפי שעלו בדוחות הביקורת יחד עם תגובת המפרים כשבסיומו מובאת החלטת הועדה בצורה מנומקת והעיצום הכספי שהוחלט.

כל החלטות הועדה מתקבלות תמיד ברוב דעות.

על החלטות הועדה ודרישה לתשלום עיצום כספי ניתן לערער בפני בית משפט שלום, תוך 30 ימים מיום נמסרה החלטה/דרישה כאמור.

אין בערעור כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הורו הועדה או בית משפט אחרת.

כספי העיצומים מופקדים לזכות הקרן שהוקמה לפי סעיף 36ח לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), התשל"ג-1973.

להלן מצורף אוסף מקובץ של החלטות ועדת עיצומים שניתנו בין השנים 2007-2010.

החלטות הועדה לעיצום כספי - בשנת 2007

החלטת הועדה לעיצום כספי - שמעון תורג'מן

תיאור הנסיבות:

ביום 1 באוגוסט 2006 נערכה ביקורת במשרדי החברה "צ'יינג' הראל", בניהולו של שמעון תורג'מן, בקניון הראל במבשרת ציון.

הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

1. ממצאי הביקורת הנם לתקופה שבין חודש יולי 2005 ועד חודש יולי 2006.
2. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע, הרשום במרשם נותני שירותי מטבע מחודש ספטמבר 2004.
3. המפר לכאורה לא ביצע זיהוי של מבקש השירות ורישום פרטי הזיהוי כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו.
4. המפר לכאורה לא ביצע אימות פרטים ודרישת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיף 3 לצו.
5. המפר לכאורה לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
6. המפר לכאורה לא העביר את כל פרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 7 לצו.
7. המפר לכאורה לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.

ביום 7.12.2006 נשלחה למפר הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ביום 8.1.2007 העביר המפר לכאורה טיעונים בכתב, וביום 23.1.2007 השמיע המפר לכאורה את טענותיו בפני הועדה.

החלטת הועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני המפר לכאורה, קובעת הועדה כי המפר הפר את הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ואת הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. הועדה שקלה את העובדה שמדובר בהפרה ראשונה, היקפה הכספי הקטן של ההפרה והיקף פעילות נמוך יחסית של נותן

שירותי המטבע בעיסוקו זה וכן את שיתוף הפעולה של המפר במהלך הביקורת. עוד שקלה הועדה את מצבו הרפואי של המפר ואת הודעתו לפיה הפסיק את הנוהג של רישום מספר עסקאות קטנות כעסקה אחת. לאור כל אלה, החליטה הועדה שלא למצות את הדין עם המפר ולא להטיל עליו עצום כספי ולהסתפק בהתראה.

החלטת הועדה לעיצום כספי – קובי בר

תיאור הנסיבות:

ביום שני, 3 ביולי 2006, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע בקניון חוצות (רח' בן גוריון 1) ובקניון גירון (רח' בן גוריון 23), אשקלון.

הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

1. המפר לכאורה נרשם ביום ה- 11 בנובמבר 2004 במרשם שירותי מטבע להפעלת שני סניפים, סניף חוצות וסניף גירון. עד לתאריך זה הופעלו הסניפים על ידי מר גרגורי וולושין. לפיכך, הביקורת מתייחסת לפעילות העסק מחודש נובמבר 2004 ועד ליולי 2006.
2. ממצאי הביקורת עולה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
3. נותן שירותי המטבע לא ביצע זיהוי מבקש השירות ולא רשם פרטי הזיהוי כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו. נותן שירותי המטבע לא ציין תאריך לידה/ תאריך התאגדות, לא ציין את מין הלקוח ולא רשם את מען הלקוח בפעולות שבוצעו על ידו.
4. נותן שירותי המטבע לא מילא אחר דרישת אימות פרטי מבקש השירות ולא קיבל לידיו יפוי כח, כנדרש על פי סעיף 3 לצו.
5. נותן שירותי המטבע לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
6. נותן שירותי המטבע לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.
7. נותן שירותי המטבע לא מילא אחר חובת רישום ושמירת העתקים של המחאות כנדרש על פי הוראות סעיפים 7(ה)(1) ו-9 לצו.
8. ביום 13.12.2007 השמיע המפר לכאורה את טענותיו בפני הועדה.

החלטת הועדה:

לאחר שהועדה בחנה את ממצאי דוח הביקורת ואת טיעוני המפר, קובעת הועדה כי המפר הפר את הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ואת הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002.

המפר דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון באופן חלקי ודיווחים אלה לא כללו פרטים החייבים בדיווח בהתאם להוראות הצו. ההפרה נמשכה תקופה ארוכה וכללה הפרת החובה בהליך זיהוי הלקוחות, הפרת חובת הדיווח על פעולות לרשות לאיסור הלבנת הון, וכן הפרות הוראות המחייבות את נותן שירותי המטבע לדרוש הצהרה מאת מבקש השירות ולשמור את המסמכים המעידים על זיהוי הלקוחות ועל הפעולות שביצע עבור לקוחותיו.

הועדה התרשמה כי המפר ידע על קיומן של הוראות החוק והצו הקובעות חובות זיהוי, דיווח ושמירת מסמכים, והיה אדיש להן. כן התרשמה הועדה שהמפר לא שיתף פעולה במהלך הביקורת ואף במהלך הדיון בפני הועדה.

חובות הדיווח, הזיהוי ושמירת המסמכים הינן חובות מהותיות אשר אי מילויין מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון.

המחוקק ראה חשיבות מיוחדת בקובעו את חובות הזיהוי והדיווח שכן קיום חובות אלה מספקות בידי הרשויות כלים לאתר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.

לעניין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון."

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

בשיקולי דעת הועדה הובאו בחשבון היקפי הפעולות המשמעותיים שנעשו אצל נותן שירותי המטבע ואשר היו חייבות בדיווח ורישום, משך זמן ההפרות וכן העובדה כי המפר לא שיתף פעולה עם הועדה וסרב להתייחס לשאלות הועדה לגופו של עניין. מנגד, שקלה הועדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר.

לאור כל אלה, החליטה הועדה להטיל על המפר עיצום כספי בסך 50,000 ₪ (חמישים אלף שקלים חדשים),
שיושלמו ב- 5 תשלומים חודשיים שווים. התשלום הראשון ישולם ב- 1.7.08, ויתר התשלומים ב- 1.8.08,
1.9.08, 1.10.08 ו- 1.11.08.

החלטת הועדה לעיצום כספי – עמנואל אביחי ערוסי

תיאור הנסיבות:

ביום רביעי, 29 אוגוסט 2007, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע בשד' המעפילים 24, תל אביב.

הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

1. הפעילות בבית העסק החלה בחודש ינואר 2005 ומאז העסק פועל ללא רישום במרשם נותני שירותי מטבע וכן אינו משתמש בתוכנה ייעודית לצורך פעילות העברת כספים.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין ה- 9 בינואר 2007 ועד ליום ה- 21 מאי 2007, מועד בו לפי הצהרתו של המפר לכאורה הוא הפסיק את פעילותו, עד לקבלת אישורי רישום מאת הרשם.
3. נותן שירותי המטבע מבצע בעיקר פעילות של קבלת נכסים פיננסיים במדינה אחת כנגד העמדת נכסים פיננסיים במדינה אחרת.
4. עיקר הפעילות הינה קבלת מזומנים מבעלי אזרחות תאילנדית העובדים בארץ וכן שיקים שהתקבלו בארץ וזאת לשם העברת כספים למוטבים בתאילנד, בהתאם לפרטים שנמסרו ממבקשי השירות.
5. העברת הכספים מבוצעת מספר פעמים בחודש (בדולר ארה"ב) במרוכז לחשבון אחד בתאילנד. מחשבון זה פוצלו הכספים והועברו למוטבים.
6. רובן של ההעברות שבוצעו עלו על 50,000 שקלים (16 מתוך 22 העסקאות בתקופה שנבדקה).
7. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התש"ס"ב-2002 (להלן: "הצו").
8. הביקורת איתרה באמצעות בדיקה ממוחשבת 16 פעולות החייבות בדיווח לרשות. שוויין המצרפי של פעולות אלו מסתכם ב- 2,363,883 ₪.
9. נותן השירות לא ביצע זיהוי של מבקש השירות ורישום פרטי הזיהוי כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו.
  - בכל העסקאות החייבות בדיווח לא נרשמו פרטי מען של הלקוחות.
  - בכל עסקאות החייבות בדיווח לא נרשם תאריך לידה/תאריך התאגדות/מינו של הלקוח.
10. נותן השירות לא דרש הצהרת מבקש שירות ממבקשי השירות כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
11. נותן השירות לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.
12. נותן השירות לא מילא אחר חובת רישום ושמירת העתקים של המחאות כנדרש על פי הוראות סעיפים 7(3)(ה)(1) ו-9 לצו.

13. נותן השירות לא דרש יפוי כוח ממבקש שירות עבור תאגיד בפעולה החייבת דיווח בניגוד להוראות סעיף 3 לצו.

14. ביום 21.10.07 שלח נותן שירותי המטבע טיעונים בכתב באמצעות עו"ד אירנה ליבשיץ.

15. ביום 13.12.2007 השמיעו המפר לכאורה ובאת כוחו טיעונים בעל פה בפני הועדה.

החלטת הועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי המפר הפר את הוראות החוק ואת הוראות הצו, כפי שיובהר להלן.

תמצית טיעוני המפר:

1. המפר הסתמך על מכתב בנק ישראל למפר מיום 28.3.01 שם צוין כי לא מוטלות עליו חובות דיווח.
2. המפר לא היה מודע להוראות החוק המחייבות רישום ודיווח לרשות לאיסור הלבנת הון.
3. העבירות נשוא החוק טעונות מחשבה פלילית והוכחה על ידיעה בפועל או כוונה שלא לדווח או התעלמות מודעת מהוראות החוק.
4. הפעולות אינן חייבות בדיווח, שכן סכום הפעולה עבור כל לקוח ולקוח אינה עולה על 50,000 ₪.

להלן תובא התייחסות הועדה לכל אחד מטיעוני המפר:

1. המכתב עליו הסתמך המפר קדם למועד בו הוטלו חובות דיווח על העוסקים במתן שירותי מטבע. מן המפורסמות שאי ידיעת החוק אינה פוטרת, ושעה שהוטלו חובות על העוסקים במתן שירותי מטבע, חלו חובות אלו גם על המפר.
2. לענין זה, חוזרת הועדה על הכלל לפיו העובדה שהמפר לא ידע את הוראות החוק, אינה פוטרת מאחריות כאשר ההוראות לא מולאו על ידו. עם זאת, הועדה מדגישה שהעובדה כי המפר פעל כנותן שירותי מטבע ללא רישום אינה נשקלת הן לענין הקביעה שהמפר הפר את הוראות החוק והצו והן לענין גובה העיצום הכספי, שכן פעילות מתן שירותי מטבע ללא רישום מסורה להליך הפלילי בלבד, ולא להליך במסגרת הועדה לעיצום כספי.
3. קיים הבדל עקרוני ומשמעותי בין הליך פלילי על עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון ובין הליך בפני ועדת העיצומים. הועדה אינה דנה בהליך פלילי אלא בהליך מינהלי שמשמעותו ועדה לעיצום כספי. בהליך ועדות העיצומים לא נדרשת הוכחת ידיעה בפועל או כוונה שלא לדווח או התעלמות מדעת מהוראות החוק, כפי שנטען על ידי המפר (בטיעונים בכתב מיום 21.10.07). מקום בו נמצא כי הופרו הוראות החוק והצו לענין זיהוי לקוחות, רישום פרטים ודיווח על פעולות החייבות בדיווח, ניתן לנקוט בהליך של ועדות עיצומים.
4. צו איסור הלבנת הון החל על נותני שירותי מטבע קובע את החובות החלות על נותן שירותי המטבע לרבות רישום פרטי הזיהוי של מבקשי השירות, אימות פרטים, חובות דיווח ושמירת מסמכים. חובות הדיווח קבועות בסעיף 6 לצו. בין חובות אלו נכללת החובה לדווח על מתן שירותי מטבע של קבלת נכסים פיננסיים במדינה אחת כנגד העמדת נכסים פיננסיים במדינה אחרת, כאמור בסעיף 11 ג (א)(3) לחוק, כאשר צד אחד של העסקה, מקור או יעד, אינו מזוהה בשם ובמספר זהות, אם שווי העסקה הוא 1,000 ₪ לפחות.

לאור העובדה שנמצא כי ברישומי המפר לא נכללו כל הפרטים הנדרשים באשר לזהות הצדדים לעסקה, היה על המפר לדווח על הפעולות הטעונות דיווח.

המחוקק ראה חשיבות מיוחדת בקובעו את חובות הזיהוי והדיווח שכן קיום חובות אלה מספקות בידי הרשויות כלים לאתר פעולות של הלבנת הון.

לעניין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת הון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון."

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - **"התקנות"**).

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו הנסיבות בכללותן. בשיקולי דעת הועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, היקפה הכספי של ההפרה והתרשמותה כי פעל בתום לב, והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 5,000 ₪ (חמשת אלפים שקלים חדשים).

החלטת הועדה לעיצום כספי - נועם נסים

תיאור הנסיבות:

ביום חמישי, 26 באוקטובר 2006, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע.

הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

1. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין ינואר 2005 ועד אוקטובר 2006, מועד הביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע.
2. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 16.5.05.
3. המפר לכאורה פעל מתאריך ה 1 בינואר 2005 במתן שירותי מטבע מבלי שנרשם במרשם נותני שירותי במשרד האוצר. לנותן שירותי המטבע הונפקה תעודת רישום ביום 16.5.2005.
4. נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
5. הביקורת איתרה 35 פעולות של המרת מטבע ששווי כל אחת לפחות 50,000 ₪, בשווי כולל של 5,801,730 ₪, אשר היו חייבות בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הרשות"). מתוך עסקאות אלה לא דווחו 18 פעולות שבוצעו בשנת 2006 בשווי כולל של 2,989,432 ₪.
6. נותן שירותי המטבע לא ביצע זיהוי של מבקש השירות ורישום פרטי הזיהוי כנדרש על פי הוראת סעיף 2 לצו.
7. נותן שירותי המטבע לא מילא אחר דרישת אימות פרטי מבקשי השירות ולא קיבל לידי יפוי כוח, כנדרש על פי סעיף 3 לצו.
8. נותן שירותי המטבע לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראת סעיף 4 לצו.
9. נותן השירות לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים כנדרש על פי הוראת סעיף 9 לצו.
10. ביום 21.10.2007 נשלחה למפר הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.
11. המפר לכאורה העביר באמצעות בא כוחו טיעונים בכתב ביום 22.11.2007.
12. ביום 13.12.2007 השמיע המפר לכאורה, באמצעות בא-כוחו, את טענותיו בפני הועדה.

החלטת הועדה:

לאחר שהועדה בחנה את ממצאי הביקורת ואת טיעוני המפר, קובעת הועדה כי המפר ביצע עסקאות אשר היו חייבות בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הרשות") ללא שדיווח עליהן, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").

הועדה מקבלת את טיעוני המפר לפיה לא חלה חובת דיווח על פעולות המרה שבוצעו במטבעות של יין יפני וכתר צ'כי, לאור העובדה שחישוב ההמרה לפיו בוצע ערך העסקאות בטעות יסודו. עם זאת, עדיין נותרו פעולות אשר על המפר היה לדווח עליהן לרשות, ואלו לא דווחו בניגוד להוראות החוק והצו.

כן נמצאו הפרות של סעיפים 3, 4 ו-9 לצו כמפורט בממצאי הביקורת לעיל.

חובות הדיווח והזיהוי הינן חובות מהותיות אשר אי מילויין מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון.

המחוקק ראה חשיבות מיוחדת בקובעו את חובות הזיהוי והדיווח שכן קיום חובות אלה מספקות בידי הרשויות כלים לאתר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.

לעניין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלבני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלבני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרת החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון."

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

בבואה של הועדה לקבוע את גובה העיצום הכספי, בחנה הועדה את ההפרות של נותן שירותי המטבע ואת אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. הועדה שקלה מחד את העובדה כי מדובר בהפרה ראשונה של המפר, היקפה הכספי אינו גבוה וכן כי המפר שיתף פעולה בגילוי ההפרה ותוצאותיה. מנגד, מדובר בהפרות שהינן מהותיות לצורך יישום משטר איסור הלבנת הון.

לאור האמור לעיל, החליטה הועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של 10,000 ₪, שיושלם בשני תשלומים חודשיים שווים: 5,000 ₪ ביום 16.3.08 ו- 5,000 ₪ ביום 16.4.08.

החלטת הועדה לעיצום כספי מ.ד. יעקובי בע"מ

תיאור הנסיבות:

ביום 17 בינואר 2006, נערכה ביקורת במשרדי החברה למתן שירותי מטבע "מ.ד. יעקובי בע"מ" ברחוב שדי ירושלים 16, קרית ביאליק.

הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

1. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 26.3.03.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין חודש מאי 2002 ועד חודש ינואר 2006.
3. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
4. הביקורת איתרה 82 פעולות בהיקף של 9,892,140 ₪ אשר לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון כמתחייב על פי הוראות סעיף 6(א) לצו.
5. הביקורת איתרה 6 פעולות בהיקף של 332,503 ₪ אשר נראו לכאורה כפעולות שפוצלו במטרה לעקוף את חובת הדיווח, ולא דווחו בניגוד לסעיף 6(ב) לצו.
6. המפר לכאורה לא ביצע רישום פרטי הזיהוי של מבקש השירות ומקבל השירות כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו.
7. המפר לכאורה לא ביצע אימות פרטים ודרישת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיף 3 לצו.
8. המפר לכאורה לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.

ביום 23.11.2006 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ביום 11.1.2007 שלח המפר לכאורה את תגובתו בכתב, באמצעות ב"כ.

בתאריך 14.1.2007 נשלח לב"כ המפר לכאורה דוח סיכום פעילות אכיפה מתוקן.

בתאריך 23.1.2007 השמיע המפר לכאורה את טענותיו בפני הועדה באמצעות ב"כ.

החלטת הועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע התגלו הפרות של הוראות החוק והוראות הצו לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").

הועדה תתייחס להפרות השונות כפי שתוארו בדוח הביקורת ובטיעוני נותן שירותי המטבע להפרות אלה.

באשר לטיעון נותן שירותי המטבע, לפיו אין זה הוגן להטיל עיצום כספי בגין הפרות שבוצעו קודם לעריכת הכנס מטעם הרשות לאיסור הלבנת הון, שם הוסברו לנותני שירותי המטבע חובותיהם מכח החוק והצו, תשיב הועדה כי עריכת כנסים אלה הינה בגדר שירות ועזרה למגזר נותני שירותי המטבע. מטרת הכנס היא לאפשר למגזר זה להכיר טוב יותר את הוראות החוק והצו ולהבהיר נקודות ככל שאלה מתבקשות על ידי הנוכחים. עם זאת, עריכת הכנס אינה מחוייבת על ידי הרשויות, ואין מקום לקביעה כי אין להטיל עיצום כספי לפני מועד זה. מה גם, שכידוע אי ידיעת החוק אינה פוטרת, וחובות הדיווח והזיהוי מפורטות בחוק ובצו.

הועדה מקבלת את טענת נותן שירותי המטבע לפיה במועד הביקורת עדיין לא קמה החובה לדווח על עסקאות שבוצעו בחודש ינואר 2006, ועל כן אין להטיל עיצום כספי על עסקאות שבוצעו במועד זה ושלכאורה לא דווחו.

פעילות ללא רישום – על פי ממצאי הדוח החברה פעלה בחלק מסניפיה מבלי שהיה בידיה תעודת רישום ממשד האוצר עבור סניפים אלה. בהקשר זה תציין הועדה כי אין בסמכותה לקבוע עיצום כספי בגין עובדה זו, ונושא זה לא נלקח כקריטריון לענין הטלת עיצום כספי.

דיווח על עסקאות בלתי רגילות – חובת הדיווח על עסקאות בלתי רגילות קבועה בצו והינה נוספת לחובה לדווח על עסקאות רגילות. חובת דיווח זו מחייבת את נותן שירותי המטבע להכיר את לקוחותיו ואת אופי העסקה המבוצעת על ידו עבור הלקוח, וכאשר עסקה נחזית בעיניו כבלתי רגילה עליו לדווח עליה לרשות לאיסור הלבנת הון. יודגש כי הדיווח על עסקאות בלתי רגילות שונה במהותו מדיווח על עסקאות רגילות, ולא ניתן לקבוע רף אובייקטיבי שיאפשר דיווח אוטומטי בגין עסקאות כאלה. זאת ועוד, בצו נקבע מפורשות כי יכול שיראו כפעולה בלתי רגילה פעילות של מבקש שירות שנראה כי מטרתה לעקוף את חובת הדיווח שנקבעה בסעיף קטן 6(א) לצו.

כפילויות בחישוב גובה ההפרות – במהלך הביקורת וכחלק ממצאי הדוח נכללו אותן עסקאות מספר פעמים, וזאת כאשר היו מספר הפרות בגין אותן עסקאות. כלומר, עסקה שלגביה נתגלתה הפרה הן בהליך רישום פרטי הזיהוי והן ברישום מין מבקש השירות, חושבה כהפרה בסכום של פעמיים גובה העסקה, ועל כך מלינה החברה. הועדה מקבלת באופן חלקי טענה זו של החברה, במובן זה שאכן היקף הפעילות הכולל של נותן שירותי המטבע לא גדל במצב זה. עם זאת, כל הפרה מצויינת כהפרה עצמאית, וכאשר נתגלו מספר הפרות לגבי אותה עסקה, ניתן להטיל בגין כל אחת מהן עיצום כספי נפרד ומצטבר.

שמירת מסמכים – הביקורת בוצעה בסניף אחד של נותן שירותי המטבע, שם לא נמצאו מסמכי זיהוי של פעולות שנעשו בסניפים האחרים. החברה הציגה ביום הדיון את מסמכי הזיהוי של סניפים אלה, והועדה התרשמה כי החברה פועלת באופן מסודר, תוך הקפדה על שמירת המסמכים הנדרשים.

יודגש כי חובות הדיווח והזיהוי אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילוי מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון.

המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאתר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.

לעניין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (הדגשה אינה במקור). לפיכך, החליטה הועדה להטיל על המפר עצום כספי.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - **"התקנות"**).

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן. הועדה שקלה את העובדה כי מדובר בהפרה ראשונה של המפר, כי המפר שיתף פעולה עם אנשי הביקורת וכי נראה על פניו כי הוא הפנים את הוראות החוק והצו וכי הוא פועל לתיקון הליקויים שנתגלו והחליטה במקרה זה להסתפק בהתראה בלבד.

החלטת הועדה לעיצום כספי - יובל דהן

תיאור הנסיבות:

ביום 17 בינואר 2006, נערכה ביקורת בשני סניפים למתן שירותי מטבע "כסף מדבר" ברחוב דרך העצמאות 74 בחיפה וברח' נחום חת 5 בחיפה.

הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

המפר לכאורה משמש כבעל העסק משנת 1998.

ממצאי הביקורת:

1. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 9.7.03.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין חודש מאי 2002 ועד חודש ינואר 2006.
3. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
4. הביקורת אתרה 284 פעולות בהיקף של 39,939,446 ₪ אשר לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון כמתחייב על פי הוראות סעיף 6(א) לצו.
5. הביקורת איתרה 2 פעולות בהיקף של 142,479 ₪ אשר נראו לכאורה כפעולות שפוצלו במטרה לעקוף את חובת הדיווח, ולא דווחו בניגוד לסעיף 6(ב) לצו.
6. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים ידניים על עסקאות חייבות בדיווח, תוך הפרה של סעיף 7(ה) לחוק ושל תקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידי בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2000 (להלן: "התקנות").
7. המפר לכאורה לא ביצע רישום פרטי הזיהוי של מבקש השירות ומקבל השירות כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו.
8. המפר לכאורה לא ביצע אימות פרטים ודרישת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיף 3 לצו.
9. המפר לכאורה לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
10. המפר לכאורה לא העביר את כל פרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 7 לצו.
11. המפר לכאורה לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.

ביום 23.11.2006 נשלחה למפר הודעה על הגשת בקשה להטלת עצום כספי.

ביום 23.1.2007 השמיע המפר לכאורה את טענותיו בפני הועדה וכן הגיש לועדה תמצית טענות בכתב.

החלטת הועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי נותן שירותי המטבע הפר את הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ואת הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").

ההפרות כללו ליקויים בהליך זיהוי הלקוחות, הפרת חובת הדיווח על פעולות רגילות ובלתי רגילות, הפרת החובה לשמור מסמכים וכן דיווח שלא בהתאם להנחיות ראש הרשות לאיסור הלבנת הון.

באשר לטענה כי המפר עדיין מדווח באופן ידני לרשות לאיסור הלבנת הון, הדבר נבדק על ידי חברי הועדה, ואכן כדבריו נכון למועד הדיון המפר מדווח באופן ממוחשב על הפעולות בשני הסניפים שבבעלותו.

עם זאת, יצויין כי עדיין נתגלו הפרות מהותיות ביחס לחובות הזיהוי והדיווח. חובות אלה אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילוי מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון.

המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.

לעניין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת הון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (הדגשה אינה במקור).

לאור האמור לעיל החליטה הועדה להטיל על המפר עיצום כספי.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן: "תקנות עיצום כספי").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותו.

בשיקולי הועדה הובאו בחשבון מחד היקפי הפעולות הלא מדווחות של נותן שירותי המטבע ומהות ההפרות כפי שפורטו לעיל. מאידך, שקלה הועדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, העובדה כי המפר שיתף פעולה במהלך הביקורת ולאחריה וכן תיקן ליקויים והחליטה שלא למצות עם המפר את הדין ולהטיל עליו עיצום כספי בסך 50,000 ₪ (חמישים אלף שקלים חדשים) אשר ישולמו ב-10 תשלומים חודשיים שווים.

החלטת הוועדה לעיצום כספי – אחמד קשוע

תיאור הנסיבות:

ביום 4 באפריל 2005, נערכה ביקורת במשרדי העסק למתן שירותי מטבע על שם אחמד קשוע בטירה. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר, בשיתוף משטרת ישראל. המפר לכאורה משמש כבעל העסק מחודש אפריל 2003 ואילך.

ממצאי הביקורת:

1. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 14.4.04.
2. ממצאי הביקורת הנם לתקופה שבין חודש אפריל 2003 ועד אפריל 2005.
3. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
4. הביקורת אתרה 41 פעולות בהיקף של 7,859,474 ₪ אשר לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון כמתחייב על פי הוראות סעיף 6(א) לצו.
5. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים נדניים על עסקאות חייבות בדיווח בין החודשים אוגוסט 2003 ויולי 2004, תוך הפרה של סעיף 7(ה) לחוק ושל תקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2000 (להלן: "התקנות").
6. המפר לכאורה לא ביצע רישום פרטי זיהוי של מבקש ומקבל השירות כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו.
7. המפר לכאורה לא ביצע אימות פרטים ודרישת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיף 3 לצו.
8. המפר לכאורה לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
9. המפר לכאורה לא דיווח על עסקאות כנדרש על פי הוראות סעיף 6 לצו.
10. המפר לכאורה לא העביר את כל פרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 7 לצו.
11. המפר לכאורה לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.

ביום 21.05.2006 נשלחה למפר הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ביום 13.06.2006 התקבלה תגובה בכתב מהמפר לכאורה, יחד עם בקשה לדחיית מועד דיון הוועדה. בהתאם לבקשות המפר, הדיון בפני הוועדה להטלת עיצום כספי נדחה פעמיים ובסופו של דבר ביום 23.1.2007 השמיע המפר לכאורה, באמצעות בא-כוחו, את טענותיו בפני הוועדה.

החלטת הוועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי נותן שירותי המטבע הפר את הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ואת הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").

ההפרות כללו ליקויים בהליך זיהוי הלקוחות, כאשר נותן שירותי המטבע לא ביצע רישום פרטי זיהוי של הלקוח ושל מבקש השירות ואימותם, הפר את חובת הדיווח על פעולות רגילות, הפר את החובה לשמור מסמכים וכן לא דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון על פי הנחיות ראש הרשות.

ממצאי הביקורת מלמדים כי המפר לא דיווח כלל על 41 עסקאות אשר היו חייבות בדיווח.

חובות הדיווח והזיהוי אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילוי מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון.

המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.

לעניין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזו אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (הדגשה אינה במקור).

בטענות המפר כפי שנטענו על ידו בכתב וביום הועדה, לא נמצא הצדק להפרת הוראות החוק והצו, הוראות שהן מנשמת אפו של החוק.

לאור האמור לעיל החליטה הועדה להטיל על המפר עיצום כספי.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה, הן לחומרה והן לקולא.

בשיקולי הועדה הובאו בחשבון מחד היקפי הפעולות הלא מדווחות של נותן שירותי המטבע ומהות ההפרות כפי שפורטו לעיל, וכן את העובדה כי המפר לא תיקן ליקויים ולא דיווח באופן ממוחשב לגבי חלק מהדיווחים. מאידך, הועדה הביאה בחשבון את העובדה כי מדובר בהפרה ראשונה של המפר והחליטה שלא למצות עימו את הדין ולהטיל עליו עיצום כספי בסך 35,000 ₪ (שלושים וחמש אלף שקלים חדשים) אשר ישולמו ב-10 תשלומים חודשיים שווים.

החלטות הועדה לעיצום כספי בשנת 2008

הועדה לעיצום כספי - שחר המרות בע"מ

תאורות הנסיבות:

ביום 26 אפריל 2007 נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי מטבע. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

- א. החלטות ועדת עיצומים שניתנו בתקופה 2007-2010 - לפירסום באינטרנט
- ב. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 26.1.06.
- ג. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - החוק) ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן - הצו).
- ד. החברה פעלה במתן שירותי מטבע עוד בטרם נרשמה במרשם נותני שירותי מטבע כנדרש על פי סעיף 11ג לחוק.
- ה. הביקורת אתרה 5 פעולות בהיקף של 761,830 ₪ אשר לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון כמתחייב על פי סעיף 6(א) לצו.
- ו. הביקורת איתרה פעולה אחת בהיקף של 74,158 ₪ אשר נחזתה כפעולה שמטרתה לעקוף את חובת הדיווח, ולא דווחה לרשות לאיסור הלבנת הון בניגוד לסעיף 6(ב) לצו.
- ז. החברה לא ביצעה רישום פרטי זיהוי לקוחות כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו.
- ח. החברה לא ביצעה אימות פרטים ודרישת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיף 3 לצו.
- ט. החברה לא מילאה אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.

תמצית טענות המפר לכאורה

- א. המפר טוען כי לא היה סניף בראש פינה אלא רק בצפת. לטענתו, בחברה נוהגים לרשום מאין הלקוחות והלקוחות היו מראש פינה, סה"כ היקף העסקאות מאזור זה עומד על כ- 64,000 ₪.
- ב. למעט ביחס לאמור בס"ק (א) לעיל, לא חלק המפר על קביעות הביקורת ולמעשה טען בדיון שאין לו מה להגיד.
- ג. המפר טוען כי סגר את הסניף בצפת ופתח שני סניפים בכרמיאל.
- ד. המפר טוען כי מר יחיאל בן אבו ישב בסניף בצפת וכיום יש בניהם סכסוך, על כן מר בן אבו לא התייצב לדיון בוועדה לעיצום כספי.
- ה. המפר טוען כי בעקבות הביקורת שידרגו את המחשבים ואת התוכנות. בנוסף לכך טוען כי הם מקבלים הדרכה של כ- 3 שעות.

1. המפר טוען כי פעלו לתיקון הליקויים, עברו על כל פעולה ופעולה מהשנה האחרונה ופעלו לתיקון.

החלטת הועדה :

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי המפר הפר הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – הצו). ההפרות נמשכה החל מחודש מרץ 2006 ועד מרץ 2007 וכללו הפרות של הוראות החוק והצו, לרבות הפרת חובת הדיווח על פעולות רגילות ופעולה בלתי רגילה.

חובות הזיהוי והדיווח הינן מהותיות ביותר לצורך יישום הוראות החוק ולאיתור ואכיפה כנגד פעילות הלבנת הון וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון של נותני שירותי מטבע, ולהתחקות אחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח את הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו. חובת הדיווח הקבועה בחוק הינה מהותית ובילתה אין.

החובות המוטלות על נותן שירותי המטבע אינן מתמצות בזיהוי ודיווח של הלקוחות, ובהתאם לסעיף 9 לצו, עליו לשמור את כל המסמכים הכוללים את פרטי הדיווח והצהרות מקבל השירות "במצורף ובאורח נגיש". מהביקורת עולה כי החברה לא נהגה לשמור טופסי הצהרת מבקש השירות ומסמכי זיהוי של לקוחותיה המבצעים עסקאות החייבות בדיווח. בכך הפר נותן שירותי המטבע את הוראת סעיף 9 לצו הקובעת: "...**(ג) נותן שירותי מטבע ישמור את המסמכים כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) במצורף ובאורח נגיש, לתקופה של שבע שנים לפחות מתום השנה שבה ניתן שירות המטבע.**" (הדגשה אינה במקור).

אי שמירת המסמכים ו/או אי היכולת להציגם בפני גורמי הביקורת או גורמי אכיפה, כשנדרש, גם היא פוגעת ביישום החוק, שכן יש חשיבות ליכולת בדיקת מסמכי הזיהוי, הצהרות שניתנו על ידי מקבלי שירות ויתר פרטי הדיווח.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - התקנות).

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה, הן לחומרה והן לקולא. כאמור, המפר הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו. הועדה רואה בחומרה את העובדה, כי לא הועבר דיווח בלתי רגיל בגין פעולה שנחזתה כפיצול של עסקת המרה למספר עסקאות.

כמו כן, הועדה רואה בחומרה את העובדה, כי נותן שירותי המטבע לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש בסעיף 4 לצו וכפועל יוצא לא דרש העתק יפוי כוח או כתב נאמנות, ולכן סוקלה האפשרות להתחקות אחר הנהנה האמיתי של הפעולות המבוצעות.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון היקף הפעולות שנעשו אצל נותן שירותי המטבע ואשר היו חייבות ברישום ודיווח ומשך זמן ההפרה.

מנגד, שקלה הועדה בכך כי זוהי הפרה ראשונה של המפר וכי שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה.

לאור האמור לעיל, החליטה הועדה שלא למצות את הדין עם המפר ולהשית על המפר עיצום כספי בסך של **75,000** ₪ (שבעים וחמישה אלף שקלים חדשים), אשר ישולמו ב- 10 תשלומים חודשיים שווים.

החלטת הועדה לעיצום כספי - ירון בן עמי

על החלטה זו הוגש ערעור והקנס הועמד על 20,000 ₪.

בערעור בבהמ"ש המחוזי שהוגש ע"י מ. האוצר בתאריך 23/8/2011 החליט בהמ"ש להעלות

גובה העיצום מסך של 20,000 ₪ ל 30,000 ₪.

תיאור הנסיבות:

ביום 3 במאי 2007, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי מטבע ברחוב בן יהודה 2, ירושלים. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

- א. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין 12.2.04 ועד ל-19.12.07.
- ב. ממצאי הביקורת מתייחסים לשני סניפי נותן שירותי מטבע, הסניף ברחוב בן יהודה 2 בירושלים וסניף נוסף ברח' בן יהודה 13, ירושלים.
- ג. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - החוק) ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן - הצו).
- ד. נותן שירותי מטבע לא ביצע רישום פרטי זיהוי לקוחות כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו.
- ה. נותן שירותי מטבע לא ביצע אימות פרטים ודרישת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיף 3 לצו.
- ו. נותן שירותי מטבע לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
- ז. נותן שירותי מטבע לא ביצע רישום של מלוא הפרטים הנדרשים לצורך מסירת דיווח מלא לרשות לאיסור הלבנת הון כנדרש על פי הוראות סעיף 7 לצו.
- ח. נותן שירותי מטבע לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.

ביום 19.05.2008 נשלחה למפר הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.
ביום 14.07.08 התקבלה תגובה בכתב מב"כ המפר לכאורה, וביום 17.7.2008 השמיע המפר לכאורה, באמצעות בא-כוחו, את טענותיו בפני הועדה.

החלטת הועדה:

הועדה בחנה את ממצאי הביקורת המפורטים בדו"ח הביקורת ואת טיעוני המפר לכאורה, וקובעת כדלקמן:

1. נותן שירותי מטבע הפר את הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000 (להלן - החוק) ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן - הצו).
2. הועדה דוחה את טענות ב"כ המפר לכאורה לעניין פגמים פרוצדורליים בהליך, וזאת מהטעמים הבאים:

- א. ראשית, לוועדה הוגשה "בקשה להטלת עיצום כספי" הנושאת את התאריך 20.5.08. המפר קיבל הודעה על הגשת בקשה המפרטת את תיאור העובדות המהוות את ההפרה וכן את המקום והזמן שבהם בוצעה ההפרה (כפי שמופיע בבקשה להטלת עיצום כספי). להודעה צורף דו"ח ממצאי הביקורת ולמעשה מלוא כל העובדות הרלבנטיות להפרה היו בפני המפר. למען הסדר הטוב, הציעה הועדה למפר לדחות את הדיון על מנת שתוגש ה"בקשה להטלת עיצום כספי" אולם המפר בחר שלא לדחות את הדיון.
- ב. שנית, באשר לדרישה הקבועה בתקנה 2(ב) לתקנות, לפירוט תיאור העובדות המהוות את ההפרה הועדה סבורה, כי תיאור העובדות כפי המופיע בבקשה עומד בדרישת התקנות, בייחוד לאור העובדה כי לבקשה צורף דו"ח ממצאי הביקורת המפרט באופן רחב ומקיף את העובדות המהוות את ההפרה (בהיקף של 21 עמודים), וזאת בנוסף לנספחים הרבים לדו"ח, כאשר ברור לכל בר בי רב כי הדו"ח מאפשר לנותן שירותי המטבע להתגונן כראוי.
- ג. שלישית, באשר לתוכן הדו"ח, הועדה דוחה את טענתו של המפר לכאורה בעניין ניסוח הדו"ח. הדו"ח מנוסח באופן ברור ופרטני, המאפשר להתחקות אחר כל אחת מההפרות המוזכרות בה ונתמכת באסמכתאות הנדרשות (למעט כמפורט בהחלטה זו).
3. הועדה דוחה את טענת המפר, לפיה ניתן לרשום את פרטי החברה כמבקש שירות, וזאת מהנימוקים המפורטים להלן:
- א. סעיף ההגדרות בצו קובע, כי מבקש שירות הנו:
1. "מי שמבקש שירות מנותן שירותי המטבע, בין בעבור עצמו ובין בעבור אחר".
  2. "מי שמקבל שירות מנותן שירותי מטבע, אף אם אדם אחר ביקש את השירות בעבורו".
- א. טיפולוגיה מוכרת בהלבנת הון הנה שימוש בישויות אחרות על מנת להסתיר את בעל הזכויות האמיתית, תוך יצירת מצג כי הפעולה מבוצעת למטרות לגיטימיות חוקיות. הדבר יכול להיעשות הן על ידי "איש קש" אשר פועל בשמה של חברה והן על ידי אורגן של חברה אשר עושה שימוש בחברה למטרות בלתי חוקיות. משכך, הדרישה לקבלת פרטיו הן של מבקש השירות והן של מקבל השירות נועדה לצמצם פער זה, שכן יש אפשרות להתחקות אחר מי שמבצע בפועל את הפעולה בייחוד כאשר זהותו אינה תואמת את זהות מקבל השירות.
- ב. פרשנות לפיה יכול מבקש השירות להציג עצמו כאורגן של החברה (ולרשום את שמה של החברה כמבקש השירות) מהווה למעשה עקיפה של הדרישה לקבלת שמו של מבקש השירות, שכן במצב זה וכפי שאכן אירע בפועל, אין כל אפשרות לדעת מיהו האדם אשר ביקש את השירות עבור החברה.
- ג. מנוסח הצו עולה בבירור, כי מחוקק המשנה ראה את מבקש השירות כאדם, וזאת למשל מהוראות סעיפים 3(1) ו-3(2) לצו שמהם עולה בבירור, כי מבקש השירות יכול להיות רק אדם ולא תאגיד (שכן המחוקק

- מתייחס לרישום פרטי זיהוי על פי תעודת זהות או על פי דרכון). כמו כן, סעיף 3(3) לצו מתייחס למצב בו מקבל השירות הנו תאגיד ובעניין זה קובע הוראות מפורטות לעניין רישום פרטי הזיהוי של בעלי השליטה.
- ד. יתרה מכך, מהוראות סעיף 3(3) לצו עולה, כי אף אם אדם הנו אורגן של החברה, עדיין מוטלת עליו חובה להציג כתב נאמנות או ייפוי כוח מאת החברה לצורך ביצוע הפעולה אצל נותן שירותי המטבע.
4. לאור האמור לעיל, הועדה דוחה את פרשנותו של המפר לגבי אפשרות רישום החברה כמבקש שירות כאשר אדם ביקש שירות זה בעבורה.
5. ביחס לאי רישום תאריך לידה, מען, מין ותאריך התאגדות, המפר אינו חולק על כך שביצע את ההפרות. המפר טען, כי הוא פועל להשלמתם אולם הועדה לא קיבלה עד עצם היום הזה כל הודעה מאת הפר, לפיה הליקויים תוקנו.
6. ביחס לטענה שעניינה היעדר רישום סיווג תאגיד מקבלת הועדה חלקית את טענתו של המפר. בהתאם להנחיות הרשות לפי החוק לאיסור הלבנת הון, התש"ס – 2000 לדיווחי נותני שירותי מטבע (מדווח) קיימת חובה לרשום (תחת קובץ ישויות) אם מדובר בתאגיד הרשום בישראל או תאגיד הרשום במדינה זרה. היות והביקורת לא התייחסה לאבחנה זו מתעלמת הועדה מסוגיה זו.
7. ביחס לחובת אימות פרטים ושמירת מסמכים - הועדה אינה מקבלת את טענתו של המפר, לפיה הביקורת לא ביססה הפרות לעניין זה. **ראשית**, טענתו של המפר נטענת בעלמא וללא כל נימוקים ואסמכתאות המאפשרות התייחסות לטענתו. **שנית**, עיון בסעיף 3.4 לדו"ח מעלה, כי הועדה נימקה ופירטה כדבעי את ההפרות לעניין זה. **שלישית**, בסעיף 3.4 לדו"ח קיים פירוט באשר לפעולות שהתבצעו על ידי המבקרים, לרבות לקיחת 8 הקלסרים, עריכת מיפוי של המסמכים והצלבתם אל מול החומר המצוי במערכות המידע ששימשו את נותן שירותי המטבע. הביקורת התייחסה ל- 792 פעולות המרה שחייבות בדיווח רגיל לרשות. בפסקה האחרונה בסעיף זה מציינת הביקורת כדלקמן: "בחינת החומר שעל בסיסו נערך המיפוי מעלה כי **במרבית** המקרים לא נמצאו בכלל העתקים של מסמכי זיהוי או שנמצא העתק של מסמך זיהוי אחד..." (ההדגשות אינן במקור). דו"ח הביקורת לא פירט באופן מדויק את מספר המקרים בהם נמצאה ההפרה, אולם מהמלה מרבית ברור, כי לכל הפחות **במחצית** מהמקרים הייתה הפרה של הוראות הצו לעניין שמירת מסמכים.
8. ביחס לחובת שמירת המסמכים - הועדה אינה מקבלת את טענתו של המפר שקיימת חובה לשמור אך ורק העתק של תעודת הזהות ולא של המסמך המאמת הנוסף, וקובעת כי נותן שירותי מטבע הפר הוראה זו. לשון סעיף 9 לצו ברורה ואינה משתמעת לשני פנים, בקבעה כי "נותן שירותי מטבע ישמור על הצהרת מקבל השירות כאמור בסעיף 4 ועל מסמכי הזיהוי; לענין זה, "מסמכי זיהוי" - כל מסמך שנמסר לצורך זיהוי ואימות". כיוצא מכך, המסמך הנוסף ששימש לצורך אימות כמפורט בסעיף 3 לצו כלול אף הוא ברשימת המסמכים שנדרש לשמורם.
9. באי מילוי אחר טופס הצהרת מבקש השירות ב- 10 המקרים, נותן שירותי מטבע הפר את סעיף 4 לצו. כך גם ביחס ל- 573 ההצהרות שנמצאו ללא חתימת מבקש השירות. בעניין זה הועדה דוחה את טענתו של המפר, לפיה מדובר ב- 473 הפרות, היות וטענה זו נטענה בעלמא ובהיעדר כל אסמכתא. העובדה שפעולות אלו בוצעו ברובן על ידי נותני שירותי מטבע אחרים, אינה נזקפת לזכות המפר אלא לחובתו, שכן פעילות של הטמעה /או הסתרת מקור כספים יכול שתעשה גם באמצעות נותן שירותי מטבע, דבר המקשה עוד

יותר בהתחקות אחר מקור הכספים. מאחר ובביקורת לא פורטו 142 הפעולות החייבות בדיווח שלא מולאו לגביהן טופס הצהרת מבקש שירות, הועדה אינה מתייחסת להפרות אלו.

10. ביחס לרישום פרטי נותן השירות על גבי הטופס - הועדה אינה מקבלת את טענותיו של המפר, כי מדובר בהפרה שולית יחסית, מה גם שהועדה לא קיבלה עד עצם היום הזה כל הודעה מאת הפר, לפיה הליקויים תוקנו.

11. הועדה מקבלת את טענתו של המפר, לפיה לא בוצעה אבחנה בדו"ח הביקורת בין פעולות המרה אשר כללו ניכיון שיקים לבין פעולות המרה שלא כללו ניכיון שיקים ומשום כך רואה לנכון שלא להתייחס לסוגיית שמירת עותק מצולם של שיקים.

12. ביחס לשלושת החודשים אשר לא דווחו לרשות, מבדיקה מול הרשות עולה, כי דיווחים אלו הגיעו למשרדי הרשות רק ביום 21.7.08, דהיינו ארבעה ימים לאחר מועד הדיון בועדה.

13. לסיכום, על אף קבלת חלק מטענותיו של המפר עולה בבירור כי נותן שירותי המטבע:

א. לא ביצע רישום פרטי זיהוי כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו (ראה סעיף 3.3 לדו"ח הביקורת למעט ההתייחסות לסיווג התאגיד כמפורט לעיל);

ב. לא ביצע אימות פרטים, דרישת מסמכים ושמירת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיפים 3 ו-9 לצו (ראה סעיף 3.4 לדו"ח הביקורת);

ג. לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו (ראה סעיף 3.5 לדו"ח הביקורת למעט ס"ק 3.5.1.3 לדו"ח).

14. חובות הדיווח והזיהוי אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילוי מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון. המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאתר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.

15. לעניין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על(1)2005, 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדיווח. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור). לפיכך, החליטה הועדה להטיל על המפר עצום כספי.

16. בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין,

התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

17. הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה, הן לחומרה והן לקולא. כאמור, המפר הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו.

18. בשיקול דעת הוועדה הובאו בחשבון היקף הפעולות שנעשו אצל נותן שירותי המטבע ואשר היו חייבות ברישום ודיווח ומשך זמן ההפרה, וכן העובדה כי הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו.

מנגד, שקלה הועדה בכך כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, שיתוף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, תיקון הליקויים ונסיבותיו האישיות של המפר.

19. לאור האמור לעיל, החליטה הועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של **50,000 ₪** (חמישים אלף שקלים חדשים), אשר ישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים.

הוועדה לעיצום כספי - גריגורי ולושין

תיאור הנסיבות:

ביום שני, 3 ביולי 2006, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע בקניון חוצות (רח' בן גוריון 1) ובקניון גירון (רח' בן גוריון 23), אשקלון. ביום שישי, 7 ביולי 2006 בוצע גיבוי של מערכות המחשוב בעסק על ידי המפקח רו"ח מר דרור אביב. ביצוע הגיבוי תואם עם מר גרגורי ולושין. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

תמצית ממצאי הביקורת:

- א. נותן שירותי המטבע החל במתן שירותי מטבע לפני כניסתו לתוקף בחודש מאי 2002 של צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב – 2002 (להלן: "הצו").
- ב. ביום 2.12.02 נשלח מכתב למפר לכאורה, מטעם משרד האוצר, לפיו עליו להרשם כנותן שירותי מטבע. המפר הגיש ביום ה-31 מרץ 2003 בקשה לרישום כנותן שירותי מטבע ובחודש יוני 2003 אושרה פעילותו של המפר לכאורה כנותן שירותי מטבע בסניף בקניון חוצות. בחודש ינואר 2004 אושרה הפעלתו של סניף גירון.
- ג. דו"ח הביקורת הינו לתקופה אשר תחילתה במועד תחולת צו איסור הלבנת הון (מאי 2002) וסופה בנובמבר 2004, עת העביר נותן שירותי המטבע את עסקו לקובי בר (המפעיל הנוכחי).
- ד. נותן שירותי המטבע פעל מתאריך תחולת צו איסור הלבנת הון ועד ליום 29 ליוני 2003 מבלי שנרשם במרשם נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.
- ה. נותן שירותי המטבע לא ביצע זיהוי מבקש השירות ולא רשם פרטי הזיהוי כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו.
- ו. נותן שירותי המטבע לא מילא אחר דרישת אימות פרטי מבקש השירות ולא קיבל לידיו יפוי כח, כנדרש על פי סעיף 3 לצו.
- ז. נותן שירותי המטבע לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
- ח. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח כנדרש על פי הוראת סעיף 6 לצו.
- ט. נותן שירותי המטבע לא מילא אחר חובת רישום מסודר ושמירת העתקים של המחאות כנדרש על פי הוראות סעיפים 7(ה)(1) ו-9 לצו.

החלטת הועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי המפר הפר את הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס – 2000 (להלן: "החוק") ואת הוראות הצו.

ההפרה כללה הן את הפרת החובה בהליך זיהוי הלקוחות ורישום פרטי זיהוי הנדרשים על פי החוק והצו, והן הפרת חובת הדיווח על פעולות רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. החובות הקבועות בחוק ובצו הינן חובות מהותיות והכרחיות לצורך יישום מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ואיתור פעילות החשודה בהלבנת הון ומימון טרור. הפסיקה הכירה בחשיבות משטר הדיווחים וקיום הוראות החוק והצו כלשונו. לעניין זה ר' ע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108. לפיכך, החליטה הועדה להטיל על המפר עיצום כספי.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

מחד, מדובר בהפרות יסודיות ומהותיות שאי מילוי עשוי לסכל את הפעילות של הרשויות השונות העוסקות בחשיפת וחקירת עבירות הלבנת הון ומימון טרור. מנגד, הועדה התחשבה בכך כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, הזמן שחלף מאז ביצוע ההפרות וכן כי המפר אינו מחזיק ברשיון למתן שירותי מטבע מאז שנת 2004.

הועדה לא הטילה עיצום כספי בגין העובדה שנותן שירותי המטבע פעל מעל שנה מבלי שנרשם במרשם נותני שירותי מטבע במשרד האוצר, שכן ההליך בגין עבירה זו הינו פלילי והועדה אינה מוסמכת להטיל בגינו עיצום כספי.

לאור כל אלה, החליטה הועדה להטיל על המפר עיצום כספי בסך 20,000 ₪ (עשרים אלף שקלים חדשים), שיושלמו ב-2 תשלומים שווים. התשלום הראשון ישולם ביום 1.7.08 והתשלום השני ישולם ביום 1.8.08.

הועדה לעיצום כספי – ירון יפלח

תיאור הנסיבות:

ממכתב שהתקבל מהיחידה לחקירות הונאה מחוז מרכז של משטרת ישראל עולה כי בתאריך 7/11/2007 נעצר המפר לכאורה ברחוב ירמיהו 17, נתניה, כשברשותו 92 שיקים בסכום כולל של כ – 440,000 ₪ כשמתוכם שלושה שיקים פתוחים לגמרי (חסרי סכום, מוטב).

ממצאי הביקורת:

1. המפר לכאורה עסק במתן שירותי מטבע מבלי שנרשם במרשם נותני שירותי מטבע.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין חודש מרץ 2006 ועד ליום 7.11.2007.
3. נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור דיווח על פעולות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
4. המפר לכאורה לא ביצע רישום פרטי הזיהוי של מבקש השירות ומקבל השירות ולא אימת את פרטי הזיהוי, כנדרש על פי הוראות סעיפים 2 ו-3 לצו.
5. המפר לכאורה לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראת סעיף 4 לצו.
6. המפר לכאורה לא מילא אחר חובת דיווח כל פרטי הפעולה ולא שמר מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיפים 7 ו-9 לצו.

ביום 18.8.08 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי וביום 17.09.08 השמיע המפר לכאורה את טענותיו בפני הועדה.

החלטת הועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002.

ההפרה כללה ליקויים בהליך זיהוי לקוח, אי דרישת הצהרת מבקש שירות, אי מילוי אחר חובת אימות פרטים, אי קבלת ושמירת מסמכים והפרת חובת הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הרשות").

טיעוני המפר נשמעו במהלך הדיון ונשקלו על ידי הועדה, כפי שיפורט להלן.

פעילות ללא רישון - בדוח סיכום ההפרות מובאים ציטוטים מתוך הודעת החשוד (להלן: "הודעת המפר לכאורה") שנמסרה ב- 7.11.07 בתחנת משטרה נתניה – השרון. כאשר נשאל המפר לכאורה במה הוא עובד,

השיב: "אני פורע שיקים. אני מקבל שיקים מאנשים ואני מוסר להם כסף בתמורה". מהודעת המפר לכאורה והשיקים שנתפסו בחזקתו עולה כי הוא עסק במתן שירותי מטבע מבלי שנרשם במרשם נותני שירותי מטבע. הועדה מציינת כי אין בסמכותה להטיל עיצום כספי בגין פעילות נותן שירותי מטבע ללא רישום, ולפיכך לא הטילה עיצום כספי בגין הפרת הוראת 11ג לחוק איסור הלבנת הון.

אי דיווח על פעולות - ממצאי הביקורת מצביעים על 2 פעולות רגילות ופעולה אחת בלתי רגילה אשר לא דווחו לרשות ואשר בגינן הופרו הוראות הצו השונות. מהודעת המפר בחקירתו במשטרה עולה כי המפר לא הכיר כלל את חובות הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ולא דיווח על פעולות אלו. יתרה מכך, המפר טען בחקירה: "אני אפילו לא יודע מה זה הרשות לאיסור הלבנת הון".

הועדה קובעת כי על נותן שירותי המטבע היתה חובה לדווח על 2 פעולות רגילות. באשר לדיווח על פעולה בלתי רגילה, הועדה לא שוכנעה שאכן התבצעה פעולה בלתי רגילה החייבת בדיווח, ועל כן לא מטילה עיצום כספי בגין כך.

אי שמירת מסמכי זיהוי – בחקירתו במשטרה העיד המפר כי לא צילם את תעודות הזהות של מבצעי עסקאות. בכך, הפר המפר את סעיפים 2, 3, ו-9 לצו איסור הלבנת הון החל על נותני שירותי מטבע.

יודגש כי חובות הדיווח והזיהוי אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילויין מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון.

המחוקק ראה חשיבות מיוחדת בקיום חובות הזיהוי והדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.

לעניין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (הדגשה אינה במקור).

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

הועדה שקלה את העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, העובדה כי נמצאו שתי פעולות שלא דווחו והיקפן הכספי הנמוך, וכן הודעתו בפני הועדה כי הוא עובד כשכיר אצל קבלן בניין ולא עוסק יותר במתן שירותי מטבע, וכן יתר נסיבותיו האישיות שהועלו במלך הדיון, והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך 5,000 ₪ בלבד.

הועדה לעיצום כספי - ניר נחשון

תיאור הנסיבות:

ביום 26 אפריל 2007 נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי מטבע. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

- א. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין חודש נובמבר 2006 ועד לחודש אפריל 2007.
- ב. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 8.11.06.
- ג. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
- ד. הביקורת איתרה 30 פעולות בהיקף של 3,561,812.5 ש"ח אשר לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון כמתחייב על פי סעיף 6(א) לצו.
- ה. הביקורת איתרה 26 פעולות המרה רצופות שהתבצעו באותו יום על ידי אותו מבקש שירות, אשר שויין המצרפי של פעולות אלה מסתכם בסך של 1,707,022 ש"ח אשר נחזו כפעולות שמטרתן לעקוף את חובת הדיווח, ולא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון בניגוד לסעיף 6(ב) לצו.
- ו. נותן שירותי המטבע לא ביצע אימות פרטים ודרישת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיף 3 לצו.
- ז. נותן שירותי המטבע לא דרש ממבקשי שירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
- ח. נותן שירותי המטבע לא העביר את כל פרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 7 לצו.
- ט. נותן שירותי המטבע לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.

החלטת הועדה:

כעולה מממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי המפר לכאורה הפר הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו"). ההפרה נמשכה החל מחודש נובמבר 2006 ועד אפריל 2007 וכללה הפרות של הוראות החוק והצו, לרבות הפרת חובת הדיווח על פעולות רגילות ופעולות בלתי רגילות. חובות הזיהוי והדיווח הינן מהותיות ביותר לצורך יישום הוראות החוק ולאיתור ואכיפה כנגד פעילות הלבנת הון וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את הפעילות

הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון של נותני שירותי מטבע, ולהתחקות אחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח את הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו. חובת הדיווח הקבועה בחוק הינה מהותית ובילתה אין.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן. כאמור, המפר הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון היקף הפעולות אשר היו חייבות ברישום ודיווח ותקופת ההפרה. מאידך, הועדה התחשבה בכך שמדובר בהפרה ראשונה, בעובדה כי הביקורת התרחשה זמן קצר לאחר שהמפר רכש את החברה ושמיד לאחריה מכר אותה, בגילו הצעיר של המפר ובמצב הכלכלי הקשה אליו נקלע.

לאור האמור לעיל, החליטה הועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של 15,000 ₪ (חמישה עשר אלף שקלים חדשים), אשר ישולמו ב-20 תשלומים חודשיים שווים.

הועדה לעיצום כספי - החברה העממית לאשראי בע"מ

תיאור הנסיבות:

ביום 26 באוקטובר 2006, נערכה ביקורת במשרדי החברה למתן שירותי מטבע ברחוב הרצל 68, רחובות וברחוב הרצל 33, ראשון לציון. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

- א. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום במרשם נותני שירותי מטבע החל מחודש מרץ 2003.
- ב. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין חודש מאי 2002 ועד חודש אוקטובר 2006.
- ג. החברה עסקה במתן שירותי מטבע בטרם נרשמה במרשם נותני שירותי מטבע.
- ד. נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור דיווח על פעולה החייבת בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
- ה. המפר לכאורה לא ביצע רישום פרטי הזיהוי של מבקש השירות ומקבל השירות ולא אימת את פרטי הזיהוי, כנדרש על פי הוראות סעיפים 2 ו-3 לצו.
- ו. המפר לכאורה לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראת סעיף 4 לצו.
- ז. המפר לכאורה לא מילא אחר חובת דיווח כל פרטי הפעולה ולא שמר מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיפים 7 ו-9 לצו.
- ח. החברה לא מילאה אחר חובת מינוי אחראי על חובות תאגיד כנדרש על פי הוראת סעיף 8 לחוק.
- ט. מנתונים שהוצאו מתוכנת "חשבשבת" עלה כי ביום 19.2.03 בוצעו מספר עסקאות נכיון שסכומן מעל 500,000 ₪, מבלי שאלה דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.

החלטת הועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002. ההפרה כללה ליקויים בהליך זיהוי לקוח, אי דרישת הצהרת מבקש שירות, אי מילוי אחר חובת אימות פרטים, אי קבלת ושמירת מסמכים והפרת חובת הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הרשות"). טיעוני המפר נשמעו באריכות במהלך הדיון ונשקלו על ידי הועדה, כפי שיפורט להלן.

פעילות ללא רישיון - באשר לממצאי הביקורת לפיו נותן שירותי המטבע פעל טרם נרשם במרשם נותני שירותי מטבע – חוק איסור הלבנת הון (תיקון), מ-2002, קבע הוראת מעבר לפיה מי שעסק במתן שירותי מטבע ביום תחילתו של חוק זה, יהיה רשאי להמשיך לתת שירותי מטבע עד להחלטת הרשם בבקשתו, בהתאם למועדים הקבועים בחוק. הועדה תציין כי אין בסמכותה לקבוע הפרה ועיצום כספי בגין פעילות נותן שירותי מטבע ללא רישום, ולפיכך לא שקלה זאת במסגרת הדיון בתיק זה.

אי דיווח על פעולה - ממצאי הביקורת מצביעים על פעולה אחת בשווי של 169,999 ₪ (סכום הפעולה הנכון הינו 160,999.49 ₪) אשר לא דווחה לרשות ואשר בגינה הופרו הוראות הצו השונות. הפעולה שבוצעה אצל נותן שירותי המטבע ואשר לא דווחה לרשות היתה מסירת צ'ק בשקלים על ידי לקוח וקבלת תמורה בדולרים. המפר טען באמצעות בא כוחו כי אין המדובר בפעלה החייבת בדיווח שכן פעולה זו אינה בגדר פעולת נכיון לאור העובדה שנותן שירותי המטבע לא גבה ריבית בגין קבלת הצ'ק, אלא גבה עמלה עבור פעולת המרת מטבע. באשר לאי דיווח על פעולה מסוג המרה, טען המפר כי מכיוון שזו נעשתה באמצעות צ'ק, אין חובה לדווח עליה, שכן החובה היא על פעולות המרה במזומן. הועדה קובעת כי על נותן שירותי המטבע היתה חובה לדווח על פעולה זו כפעולת המרה לאור סעיף 6(א)(2) לצו, לפיו פעולת המרה בשווי של 50,000 ₪ ומעלה חייבת בדיווח. לאור הקביעה כי פעולה זו הינה פעולת "המרה" אשר היתה חייבת בדיווח, הועדה אינה מכריעה בשאלה האם פעולה זו מהווה בנוסף פעולת נכיון.

פעולות ניכיון - במסגרת הביקורת נמצא כי נותן שירותי המטבע ביצע פעולות ניכיון בהן שווי השירות עלה על 500,000 ₪, מבלי שאלו דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. נותן שירותי המטבע טען כי הוא שימש כנאמן לאחיו שרכש נכס, ובטעות הועברו כספים אלה לחשבון החברה ולא לחשבונו הפרטי. הועדה לומדת על פעילות נותן שירותי המטבע מהמסמכים שנמצאו אצלו במהלך הביקורת ובעקבותיה, ואלו הצביעו כי בחשבון החברה בוצעו פעולות כספיות בסכומים משמעותיים שהיו חייבות בדיווח. עם זאת, לאור גרסת המפר והספק האם אכן הפעולות היו מסוג ניכיון, הועדה לא תטיל עיצום כספי בגין הפרה זו.

לסיכום הפרות חובות הדיווח כפי שתואר לעיל, יודגש כי חובות הדיווח והזיהוי אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילויין מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון.

המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.

מינוי אחראי - באשר להוראה בדבר מינוי אחראי לחובות תאגיד על פי סעיף 8 לחוק, נמצא על ידי צוות הביקורת שהאחראי שמונה בחברה לא מילא את תפקידו כמתחייב על פי חוק. מינוי אחראי לחובות התאגיד אינה רק בגדר קביעה כי פלוני הינו אחראי, ותפקיד זה מחייב כי האחראי ידאג לביצוע הוראות החוק והצו, יודא כי הדיווחים מועברים כסדרם לרשות, ידאג להדרכת העובדים וכיו"ב. הועדה התרשמה כי האחראי לא ביצע תפקיד זה כנדרש.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

בשל הפרה לפי סעיף 8 לחוק ניתן להטיל עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין (כ- 202,000 ₪).

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

הועדה שקלה את העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, העובדה כי נמצאה פעולה אחת שלא דווחה והיקפה הכספי של הפרה וכן הודעתו לרשם נותני שירותי מטבע על הפסקת פעילותו כנותן שירותי מטבע, והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך 5,000 ₪ בלבד. מצ"ב דרישה לתשלום עיצום כספי.

ועדה לעיצום כספי - דנה הראל

תיאור הנסיבות:

ביום 25 ביולי 2007, נערכה ביקורת אצל נותן שירותי המטבע ברחוב בלפור 82, בת ים. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

- א. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין חודש אוגוסט 2006 ועד חודש יולי 2008.
- ב. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום במרשם נותני שירותי מטבע החל מחודש יולי 2006.
- ג. נותן שירותי המטבע והמנהל בפועל הינו גילי הראל, בעלה של דנה הראל.
- ד. נותן שירותי המטבע החל להעביר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור דיווחים ממוחשבים החל בחודש אוגוסט 2006.
- ה. נותן שירותי המטבע לא שמר מסמכי זיהוי לגבי 6 פעולות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ה-2002 (להלן: "צו איסור הלבנת הון").
- ו. נותן שירותי המטבע לא ציין את מין הלקוח וזאת בניגוד להוראות סעיפים 2 ו-3 לצו.
- ז. נותן שירותי המטבע לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
- ח. נותן שירותי המטבע לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.
- ט. הערכה כי נותן שירותי המטבע ביצע פעולות נוספות אשר לא נרשמו במערכת המחשב.

ביום 24.6.08 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

לועדה נשלחו טיעונים בכתב מיום 15.7.08 מאת גיל הראל.

ביום 17.09.08 השמיע המפר לכאורה את טענותיו בפני הועדה באמצעות בא כוחו.

החלטת הועדה:

הועדה בחנה את ממצאי דוח הביקורת וטיעוני המפר, וקובעת כדלקמן:

1. למפר לכאורה הומצא החומר הנוגע לבקשה בהתאם לסעיף 4 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), תשס"ב-2001 (להלן: "תקנות עיצום כספי"). בתקנה 4(ב) לתקנות עיצום כספי נקבע כי המפר לכאורה זכאי לעיין בחומר שצורף לבקשה וכן בחומר אחר הנוגע להפרה שלא צורף אליה, למעט מידע חסוי. המפר לא פנה בבקשה לקבל חומר נוסף לעיונו ולא טען טענה בענין זה עד למועד הדיון. ממילא יצויין כי בפני הועדה לא היה חומר נוסף מלבד זה שנמסר למפר.
2. הועדה אינה מוסמכת להטיל עיצום כספי על פעילות מתן שירותי מטבע ללא רישום וכן על אי דיווח על מנהלי סניפים למתן שירותי מטבע, ואינה מטילה עיצום כספי בגין הפרות אלו.

3. הועדה קיבלה את הסבר המפר, לפיו העסקאות אשר לא דווחו על ידו הינן עסקאות אשר המפר ביצע אצל נותן שירותי מטבע אחר, ולפיכך, אלה היו צריכות להיות מדווחות על ידי מי שנתן את השירות. המפר הציג מסמכים לצורך ביסוס גרסתו.

4. הועדה קובעת כי המפר הפר את סעיפים 2 ו-3 לצו איסור הלבנת הון כאשר לא ציין את מין מבקש ומקבל השירות. עם זאת, הועדה קבלה את טיעוני המפר כי מדובר בתקלה מיחשובית וכי הוא פעל לתיקון ההפרה עם גילוייה וכן להחלפת התוכנה על מנת שהפרה זו לא תישנה.

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת הון והוראות סעיפים 2 ו-3 לצו איסור הלבנת הון.

לאחר שהועדה שקלה את מכלול הנסיבות, את העובדה כי מדובר בהפרה שאינה חמורה, את העובדה כי המפר פעל לתיקון הליקויים ואת שיתוף הפעולה של המפר בגילוי ההפרה ותוצאותיה, החליטה הועדה להסתפק במקרה זה בהתראה בלבד.

הועדה לעיצום כספי - אבנר מוכטר

תיאור הנסיבות:

ביום 4 בספטמבר 2007, נערכה ביקורת במשרדי העסק למתן שירותי מטבע שטמפפר ציינג' ברחוב שטמפפר 30, פתח תקווה. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

- א. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע בעל תעודת רישום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 10.05.06.
- ב. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין חודש מאי 2006 ועד חודש ספטמבר 2007.
- ג. הביקורת העלתה כי המפר לכאורה לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור דיווחים על פעולות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
- ד. המפר לכאורה לא ביצע רישום פרטי הזיהוי של מבקש השירות ומקבל השירות ולא אימת את פרטי הזיהוי, כנדרש על פי הוראות סעיפים 2 ו-3 לצו.
- ה. המפר לכאורה לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראת סעיף 4 לצו.
- ו. המפר לכאורה לא מילא אחר חובת דיווח כל פרטי הפעולה ולא שמר מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיפים 7 ו-9 לצו.

ביום 23.7.08 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי. המפר לכאורה שלח טיעונים בכתב מיום 29.7.08 וביום 17.09.08 השמיע את טענותיו בפני הועדה.

תמצית טענות המפר לכאורה:

1. המפר לכאורה טוען כי הינו אסיר משוחרר ובתהליך גמילה מסמים, וכי את העסק פתח לאחר שחרורו ממאסר. לטענתו עם הזמן החל להיות חייב כספים לאנשים והחל להידרדר בחזרה לסמים.
2. לטענת המפר לכאורה עם תחילת חקירת המשטרה כנגדו, מסר את הרישיון לעסוק כנותן שירותי מטבע והפסיק את פעילותו כנותן שירותי מטבע ומאז מנסה לשקם עצמו. לשאלת הועדה כיצד הוא מתפרנס היום, ענה המפר לכאורה כי פתח אתר פרסומי באינטרנט. לדבריו, הוא מתגורר אצל אמו, הוא גרוש ומשלם מזונות.
3. לטענת המפר לכאורה, הוא חייב כספים רבים לאנשים, ובין היתר, מתנהלים נגדו הליכים במס הכנסה. המפר לכאורה מציג מסמכים אודות התיקים שעומדים כנגדו בהוצאה לפועל.

4. בטיעוניו בכתב טען המפר לכאורה כי ככל שהיו טעויות בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון, אלו נבעו מחוסר ידיעת החוק וכן המורכבות בניהול עסק מסוג זה.
5. המפר לכאורה לא מציג טענות לגופן להפרות כפי שהוצגו בדו"ח הביקורת. בטיעוניו בכתב ציין כי לא זכור לא שפרט שיקים מעל 50,000 ₪, ולא ידע שמספר שיקים מאותו לקוח המגיעים לסכום העולה על 50,000 ₪ נחשבים כפעולה אחת החייבת בדיווח.

החלטת הועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי המפר הפר את הוראות חוק איסור הלבנת הון וצו איסור הלבנת הון החל על נותני שירותי מטבע. ההפרה כללה ליקויים בהליך זיהוי הלקוחות, אי דרישת הצהרת מבקש השירות, אי מילוי אחר חובת אימות פרטים, אי קבלת ושמירת מסמכים והפרת חובת הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. ממצאי הביקורת מעלים כי נתגלו לפחות 10 עסקאות ניכיון החייבות בדיווח בסך כולל של 803,925.50 ואשר לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון.

יודגש כי חובות הדיווח והזיהוי הינן חובות מהותיות אשר אי מילוי מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון.

המחוקק ראה חשיבות מיוחדת בקביעת חובות הזיהוי והדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאתר פעולות היכולות להצביע על הלבנת הון ומימון טרור. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן. הועדה שקלה את העובדה שמדובר בהפרה ראשונה, את מצבו הסוציו-אקונומי של המפר וכן את העובדה שהמפר הפסיק את פעילותו כנותן שירותי מטבע לאחר הביקורת. מנגד, הועדה שקלה את העובדה כי המפר לא השכיל לשתף פעולה עם צוות הביקורת לגילוי ההפרה וכי המפר הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו. בשיקול דעת הועדה הובאו בחשבון היקף הפעולות שנעשו אצל נותן שירותי המטבע ואשר היו חייבות ברישום ודיווח ומשך זמן ההפרה.

לאור האמור לעיל, החליטה הועדה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך 10,000 ₪ (עשרת אלפים שקלים חדשים) אשר ישולמו ב-10 תשלומים חודשיים שווים.

הועדה לעיצום כספי - קש קש המרת מטבע בע"מ

תיאור הנסיבות:

ביום 25 בדצמבר 2007, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי מטבע ברחוב קינג ג'ורג' 53, תל אביב. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

- א. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין יולי 2004 ועד דצמבר 2007.
- ב. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - החוק) ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן - הצו).
- ג. הביקורת איתרה 30 פעולות בהיקף של 3,065,670 ₪ אשר לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון כמתחייב על פי סעיף 6(א) לצו.
- ד. נותן שירותי מטבע לא ביצע רישום פרטי זיהוי לקוחות כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו.
- ה. נותן שירותי מטבע לא ביצע אימות פרטים ודרישת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיף 3 לצו.
- ו. נותן שירותי מטבע לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
- ז. נותן שירותי מטבע לא מילא אחר חובת מינוי אחראי על חובות התאגיד כנדרש על פי הוראות סעיף 8 לחוק.
- ח. נותן שירותי מטבע לא מילא אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.

החלטת הועדה:

הועדה בחנה את ממצאי הביקורת המפורטים בדו"ח הביקורת ואת טיעוני ב"כ המפר לכאורה, וקובעת כדלקמן:

1. לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי נותן שירותי המטבע הפר את הוראות החוק ואת הוראות הצו. ההפרה כללה ליקויים ברישום פרטי הלקוח, דרישת הצהרת מבקש שירות ויפוי כוח או כתב נאמנות, דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, שמירת מסמכי זיהוי והצהרת מבקש השירות ויפוי כוח.
2. לאור העובדה, כי נותן שירותי המטבע לא דרש הצהרה ממבקש השירות כנדרש בסעיף 4 לצו וכפועל יוצא לא דרש יפוי כוח או כתב נאמנות, סוקלה האפשרות להתחקות אחר הנהנה האמיתי של הפעולות המבוצעות. הטענה, לפיה מדובר בעובדים קבועים של נותני שירותי מטבע אחרים אינה רלבנטית, וחובה זו חלה לגבי כל מי שמבקש שירות מנותן שירותי המטבע. יתרה מכך, היעדר

בירור על ידי נותן שירותי המטבע מסכל את האפשרות להעביר דיווחים בלתי רגילים לרשות בהתאם להוראות סעיף 6(ב) לצו, וכן מגביר את אפשרות טשטוש מקור הכספים ו/או בעלי הזכויות בכספים, דבר אשר מטבע הדברים יקשה על רשויות האכיפה לבצע את מלאכתן.

3. הועדה קובעת כי נותן שירותי מטבע הפר את חובת הדיווח בכך שלא דיווח על עסקאות רגילות כנדרש. באחריות נותן שירותי מטבע לוודא כי הדיווחים שנשלחים לרשות לאיסור הלבנת הון תקינים ותואמים לעסקאות אשר התבצעו בפועל. עם זאת, ביום 15.9.08 העביר ב"כ המפר לכאורה מכתב עם שלושה דיסקטים המתייחס לתיקון הליקויים, ומבדיקת מחלקת האכיפה והביקורת עולה, כי תוקן היעדר הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור והועברו דיווחים בגין החודשים 1/05, 12/06 ו- 08/07.

4. ניכיון המחאות – הועדה רואה לנכון לציין, כי מדו"ח הביקורת עולה, כי לשאלת הביקורת לגבי תכולת הכספת מסר מר הרוש כי בכספת אין דבר. אולם, התברר כי בכספת נמצאו ההמחאות כמפורט לעיל. לגופו של עניין, הועדה קובעת, כי היה על נותן שירותי המטבע לבצע רישום של ההמחאות במעמד קבלתן שכן קבלת ההמחאה מהווה חלק מתהליך מתן שירותי מטבע ויש לראות את תחולת החובות במעמד קבלת ההמחאה, בין אם הוחלט לכבדה באותו מועד ובין אם הוחלט לכבדה במועד מאוחר יותר. כמו כן, קביעה זו אף מונעת את סיכול האפשרות לבצע רישום פרטי זיהוי, אימות פרטים, דרישת מסמכים (הצהרת מבקש שירות, ייפוי כוח/כתב נאמנות) שעלולה לא להתקיים לאחר מכן. יתרה מכך, מדברי ב"כ המפר לפיהן **לגבי 56 ההמחאות שטרם הוקלדו לגביהם לא ניתנה תמורה כלשהי במזומן, אך אלו בהחלט יכולים להיות חלק מההתחשבות העסקית** עולה, כי אין כל מניעה שנותן שירותי המטבע אף ישלים את העסקה, אף ללא התייצבות מאוחרת של הלקוח אצל נותן שירותי המטבע.

5. באשר להתנהלות האחראי על חובות התאגיד, עליו ללמוד ולהכיר את הוראות החוק והצו על בוררין ולהיות אחראי לכך שכל הפעולות בעסק מבוצעות כנדרש על פי דין, שאם לא כן נותן שירותי המטבע לא יוכל למלא את הוראות החוק והצו ובמקרה דנן לא יוכל לוודא כי הליקויים לא ישנו.

6. חובות הדיווח, הזיהוי ושמירת המסמכים אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילוי מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון. המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.

7. בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "התקנות").

8. הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה, הן לחומרה והן לקולא. כאמור, המפר הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו.

9. בשיקול דעת הועדה הובאו בחשבון היקף הפעולות שנעשו אצל נותן שירותי המטבע ואשר היו חייבות ברישום ודיווח ומשך זמן ההפרה, וכן העובדה כי הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו.

10. מנגד, שקלה הועדה בכך כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, שיתוף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה ותיקון הליקויים.
11. לאור האמור לעיל, החליטה הועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של **50,000 ₪** (חמישים אלף שקלים חדשים) בלבד, אשר ישולמו בשני תשלומים חודשיים שווים.

ועדה לעיצום כספי - אימפולייט בע"מ

תיאור הנסיבות:

ביום 16 ינואר 2008 נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי מטבע. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

1. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין 11.05.02 ועד ל- 16.01.08.
2. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 29.06.03.
3. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון דיווחים על עסקאות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
4. החברה פעלה במתן שירותי מטבע עוד בטרם נרשמה במרשם נותני שירותי מטבע כנדרש על פי סעיף 11 לחוק.
5. הביקורת אתרה 2 פעולות בהיקף של 1,374,511 ש"ח אשר לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון כמתחייב על פי סעיף 6(א) לצו.
6. הביקורת אתרה 2 פעולות בהיקף של 1,134,010 ש"ח אשר נחזו כפעולות שמטרתן לעקוף את חובת הדיווח, ולא דווחה לרשות לאיסור הלבנת הון בניגוד לסעיף 6(ב) לצו.
7. החברה לא ביצעה רישום פרטי זיהוי לקוחות כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו.
8. החברה לא ביצעה אימות פרטים ודרישת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיף 3 לצו.
9. החברה לא דרשה ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.
10. החברה לא ביצעה זיהוי פנים אל פנים של מבקש השירות כנדרש על פי הוראות סעיף 5 לצו.
11. החברה לא מילאה אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9 לצו.

החלטת הועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי המפר הפר הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").

ההפרות נמשכו החל מחודש מאי 2002 ועד ינואר 2008 וכללו הפרות של הוראות החוק והצו.

חובות הזיהוי והדיווח הינן מהותיות ביותר לצורך יישום הוראות החוק ולאיתור ואכיפה כנגד פעילות הלבנת הון וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון של נותני שירותי מטבע, ולהתחקות אחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח את הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה, הן לחומרה והן לקולא. המפר הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו.

בשיקול דעת הוועדה הובאו בחשבון היקף הפעולות שנעשו אצל נותן שירותי המטבע והעובדה, כי לאורך כל חיי החברה זו לא מילאה אחר החובה למילוי הצהרת מבקש השירות וזיהוי הלקוחות פנים אל פנים את מבקש השירות טרם ביצוע מתן שירותי מטבע כמפורט בסעיף 2 לצו.

בהתחשב כי מדובר בחברה עם היקפים כספיים משמעותיים, וכן לאור העובדה כי באופן קבוע לא דרש נותן שירותי המטבע ממבקש השירות הצהרה כנדרש בסעיף 4 לצו וכפועל יוצא העתק יפוי כוח או כתב נאמנות, סוקלה לחלוטין ובאופן קבוע האפשרות להתחקות אחר הנהנה האמיתי של הפעולות המבוצעות. הועדה אינה מקבלת את גרסת נותן שירותי המטבע, לפיה הוא לא ידע על קיום דרישה זו בצו ולכן לא נהג על פיה. מדובר בדרישה **מהותית** הקיימת בצו ובאה לידי ביטוי במספר סעיפים (סעיף 3(3), סעיף 4, סעיף 9 וכמובן טופס הצהרת מבקש השירות המופיעה בתוספת הראשונה לצו). נותן שירותי המטבע אף לא נתן כל הסבר המניח את הדעת מדוע דווקא דרישה זו לא קוימה על ידו. הועדה לקחה בחשבון את התקופה הארוכה בה בוצעו ההפרות, דהיינו למעלה מחמש שנים וחצי (!).

החובות המוטלות על נותן שירותי המטבע אינן מתמצות בזיהוי ודיווח של הלקוחות, ובהתאם לסעיף 9 לצו, עליו לשמור את כל המסמכים הכוללים את פרטי הדיווח והצהרות מקבל השירות "במצורף ובאורח נגיש". כפועל יוצא מהאמור לעיל, נותן שירותי המטבע לא שמר את טופסי הצהרת מבקש השירות היות וכאמור לא ידע על קיומה של חובה זו, וכן עולה מן הביקורת כי לא נשמרו מסמכי זיהוי של לקוחותיה המבצעים עסקאות החייבות בדיווח. בכך הפר נותן שירותי המטבע את הוראת סעיף 9 לצו הקובעת: **"... (ג) נותן שירותי מטבע ישמור את המסמכים כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) במצורף ובאורח נגיש, לתקופה של שבע שנים לפחות מתום השנה שבה ניתן שירות המטבע."** (הדגשה אינה במקור).

אי שמירת המסמכים ו/או אי היכולת להציגם בפני גורמי הביקורת או גורמי אכיפה, כשנדרש, גם היא פוגעת ביישום החוק, שכן יש חשיבות ליכולת בדיקת מסמכי הזיהוי, הצהרות שניתנו על ידי מקבלי שירות ויתר פרטי הדיווח.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "התקנות").

מנגד, שקלה הועדה בכך כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, את שיתוף הפעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה ופעילותה של החברה לתיקון הליקויים.

לאור האמור לעיל, החליטה הועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של **100,000 ₪** (מאה אלף שקלים חדשים), אשר ישולמו ב- 10 תשלומים חודשיים שווים.

החלטות הועדה לעיצום כספי בשנת 2009

החלטת הועדה לעיצום כספי - צ'יינג' ספוט ע.ל. (1999) בע"מ

תיאור הנסיבות:

ביום 27.1.09 נערכה ביקורת בחברה, במטרה לבחון את קיום החובות המוטלות עליה, כפי שנקבעו בהוראות החוק. הביקורת בוצעה ע"י צוות משולב של מפקחים ממשד האוצר/ מחלקת נותני שירותי מטבע.

ממצאי הביקורת:

- י. ממצאי הביקורת הינם לתקופה 1.4.06 – 27.1.09.
- יא. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום, כאשר תעודת הרישום הונפקה לחברה ביום 13.4.03.
- יב. משרדי החברה ממוקמים ברחוב שנקין 1 בגבעתיים.
- יג. הביקורת איתרה 83 עסקאות המרת מטבעות בשווי מצרפי של 7,425,386 ₪ ששווי כל עסקה 50,000 ₪ לפחות שבוצעו במהלך התקופה 11/08 – 4/06, אשר לא הועברו בגינם דיווחים לרשות בניגוד לנדרש על פי סעיף 6(א)(2) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב – 2002 (להלן – הצו).
- יד. מדו"ח הביקורת עולה, כי החברה הפרה את הוראות תקנה 4 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), תשס"ב – 2002 (להלן – תקנות הדיווח), שכן דיווחים בגין התקופה 4/06 – 11/08 הועברו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות), רק ביום 18.12.08.
- טו. הביקורת העלתה, כי החברה הפרה את הוראות סעיף 2 לצו מצאה, כי בתקופה 10.5.06 – 27.1.09 קיימות 24 עסקאות החייבות בדיווח בשווי מצרפי של 1,716,999 ₪ שסכום כל אחת מהן 50,000 ₪ ומעלה, בגינן אין ציון של מען הלקוח.
- מסקירת רישומי המערכת עולה, כי בתקופה שבין 10.5.06 – 24.11.08 קיימות 9 עסקאות חייבות בדיווח, בשווי מצרפי של 722,666 ₪, שסכום כל אחת מהן 50,000 ₪ ומעלה, אשר בוצעו מול לקוח בודד (צ'יינג' ספוט רמת השרון), אשר בגינם הוזן מספר זהות '30' אשר אינו מספר הזהות האמיתי של הלקוח.
- טז. נכון למועד הביקורת, גב' ליאורה חיטרון (אשר טענה כי היא מונתה כמנהלת החברה לפני כ- 8 שנים ואת שירותיה לחברה היא נותנת באמצעות חברת דולנט בע"מ – חברה שבשליטתה המלאה) לא הייתה רשומה אצל רשם נותני שירותי מטבע כגורם האחראי על מילוי חובות התאגיד.

ממסמכי בקשת הרישום עולה, כי כממונה על חובות התאגיד מונתה הגב' ענת ברק, מנהלת לשעבר בחברה.

יז. מהודעה שהתקבלה במשרדי הרשם עולה, כי הגב' ענת ברק סיימה את עבודתה בחברה בחודש מאי 2007. הודעה על מינויה של גב' ליאורה חיטרון כממונה על חובות התאגיד התקבלה במשרדי הרשם רק בחודש פברואר 2009.

יח. הביקורת מצאה, אפוא, כי הופרה הוראת סעיף 8(א) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס – 2000 (להלן – החוק) בכך שהחברה פעלה ללא מינוי אחראי בתקופה שבין חודש מאי 2007 ועד לחודש פברואר 2009. כמו כן, הביקורת מצאה כי החברה הפרה את הוראות סעיף 8(ב) לחוק.

החלטת הועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי המפר לכאורה הפר הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – הצו).

חובות רישום פרטי הזיהוי, אימות הפרטים הזיהוי והדיווח הינן מהותיות ביותר לצורך יישום הוראות החוק ולאיתור ואכיפה כנגד פעילות הלבנת הון וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל ובמקרה הנדון, של נותני שירותי מטבע, ולהתחקות אחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח את הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

חובת הדיווח הקבועה בחוק הינה מהותית ובילתה אין.

כפי שניתן להיווכח, החברה הפרה את הוראות סעיף 2 לצו, כאשר לא רשמה את מען הלקוח כנדרש על פי הצו, בעסקאות החייבות בדיווח בהיקף כולל של 1,716,999 ₪. כמו כן, הועדה רואה חומרה יתרה בכך שהזנת מספר הזהות ("30") אינו מספר הזהות של הלקוח ב-9 העסקאות בהיקף כולל של 722,666 ₪, וזאת אף אם תתקבל טענתה של החברה כי הדבר נעשה בתום לב, שכן הזנת מספר זהות שגוי (אף אם השם קיים) מקשה ולעתים אף מסכל את יכולת ההתחקות אחר אותן פעולות שבוצעו כאמור. יצוין, כי על אף שמדובר בלקוח אחד, הרי שההפרה בוצעה ב-9 אירועים שונים ולכן יש לראותן כ-9 הפרות.

כמו כן, החברה הפרה את הוראות תקנה 4 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידי בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), תשס"ב – 2002 (להלן – תקנות הדיווח), שכן דיווחים בגין התקופה 4/06 – 11/08 הועברו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות), רק ביום 18.12.08, ואף אלו לא נקלטו בשל פגם בדיווח, דבר אשר חייב את החברה להעביר דיווח מתקן בפברואר 2009. **מהאמור עולה, כי היה איחור של כמעט 3 שנים (!) בדיווחים לרשות.**

אף אם תתקבל טענת החברה, לפיה מר סופר היה אחראי לביצוע הדיווחים הרגילים לרשות, הרי שאין הדבר מקהה את העובדה, כי היה על גורמי החברה לוודא, כי הדיווחים מועברים לרשות במועד, דבר אשר לית מאן דפליג כי לא נעשה.

יצוין, כי הדיווח המאוחר נעשה רק לאחר שמנהל יחידת נותני שירותי מטבע, מר יואב צבר, הבהיר למר עופר סופר, כי עליו לדווח רטרואקטיבית, ומשום כך לא ניתן לזקוף לזכותה של החברה את היוזמה למשלוח הדיווח המאוחר.

איחור בדיווחים בתקופה כה ארוכה פוגע ולעתים אף מסכל את יכולתה של הרשות לבצע את תפקידיה על פי דין ביחס לנתונים המתקבלים באיחור, וכפועל יוצא מקשה על גופי החקירה בחקירת עבירות הלבנת הון ומימון טרור.

סעיף 8(א) לחוק קובע, כי תאגיד שחלות עליו חובות לפי הוראות סעיף 7 לחוק ימנה אחראי למילוי החובות. האחראי למילוי חובות התאגיד נדרש לפעול לקיום החובות המוטלות על התאגיד לפי הוראות סעיף 7 לחוק, להדרכת העובדים לקיום החובות כאמור ולפיקוח על מילויין (ראה סעיף 8(ב) לחוק).

מהסעיף עולה, כי נדרשת **החלטה של החברה** על מינוי האחראי. החלטה זו נועדה כדי שיהיה גורם אחד מטעם החברה שידע, כי הוא האחראי לפיקוח על תחום זה ויפעל ליישומו, והן על מנת שיהיה ברור שהחברה מודעת לחובותיה על פי החוק, התקנות והצווים ונתנה את דעתה לכך במינוי אחראי.

פרשנות תכליתית של החוק מובילה למסקנה, לפיה לא ניתן לקבל טענה, כי מינויו של אדם שאינו קיים כאחראי למילוי חובות עומד בדרישות הוראות סעיף 8(א) לחוק. כמו כן, פרשנות תכליתית של החוק אף מובילה למסקנה, כי בכל מקום בו האחראי למילוי חובות התאגיד נפטר, עזב את החברה וכיו"ב, יש לפעול למינוי אחראי למילוי החובות במקומו של אותו גורם וקיימת תחולה לסעיף 8(א) לחוק במקרה זה.

פרשנות זו מתיישבת עם תפקידי האחראי למילוי חובות התאגיד. ברור, כי אחראי למילוי חובות התאגיד שאינו קיים, נפטר, עזב את החברה וכו', אינו יכול לפעול לקיום החובות המוטלות על התאגיד לפי הוראות סעיף 7 לחוק, להדרכת העובדים, לקיום החובות כאור ולפיקוח על מילויין (כנדרש על פי סעיף 8(ב) לחוק).

כראיה לכך ניתן להביא את דברי החברה עצמה, לפיה גב' חיטרון הייתה האחראית למילוי חובות התאגיד, דהיינו אף החברה סברה כי לאחר עזיבת גב' ברק, הרי שאין כל משמעות למינויה של גב' ברק כאחראית למילוי חובות התאגיד.

העובדה, כי בפברואר 2009 מינתה החברה כדבעי את גב' חיטרון כאחראית למילוי חובות התאגיד מעידה, כי החברה גילתה את דעתה בצורך במינוי של אחראי למילוי חובות התאגיד על ידי האורגנים המוסמכים בחברה.

החברה הביאה כאסמכתאות את הרישום על גבי ההצהרות הנלוות לשוברי האגרה. אולם, שוברי האגרה כשלעצמם אינם רלבנטיים, היות והם אינם בגדר החלטה של החברה, מה גם שאפשרות החתימה על השובר ניתנת גם למבקש הרישום.

בכל הקשור לטענת החברה, לפיה הייתה הפרה של הוראות סעיף 11ו' לצו בלבד, הרי שטענה זו בלתי רלבנטית, שכן סעיף 8(א) לחוק וסעיף 11ו' לחוק מתייחסים לשתי סוגיות שונות. בעוד סעיף 8(א) לחוק קובע את החובה המהותית של מינוי אחראי לצורך מילוי חובותיו על פי החוק והצו, הרי שסעיף 11ו' מתייחס לעדכון רשם נותני שירותי מטבע בדבר שינויים בפרטי נותן שירותי המטבע, אך אין לכך כל רלבנטיות לחובה המהותית של מינוי האחראי.

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – תקנות עיצום כספי).

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי.

לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה, הן לחומרא והן לקולא. כפי שניתן להיווכח, נותן שירותי המטבע הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו.

בשיקול דעת הועדה הובא בחשבון היקפן של ההפרות וחומרתן, וכן היקפי פעילות החברה. מאידך, הועדה התחשבה בכך שהחברה פעלה לתיקון הליקויים, מינתה אחראי למילוי חובות התאגיד, וכי מדובר בהפרה ראשונה, וכן את נסיבותיה האישיות של גב' חיטרון.

בהתאם לסעיף 14(ב) לחוק רשאית הועדה להטיל עיצום כספי בגין אי מינוי אחראי למילוי החובות, בשיעור של 202,000 ₪, כאשר בהתאם לתקנה 9(2) לתקנות עיצום כספי תיתן הועדה את דעתה לזמן שחלף ממועד כניסתו לתוקף של אותו סעיף ועד למינוי האחראי, וכן בעובדה שבתקופה שלא היה אחראי נעשו הפרות לפי סעיף 7 לחוק.

הועדה מקבלת את עמדתה של החברה, לפיה בהתאם לסעיף 14 לחוק היא אינה רשאית להטיל עיצום כספי בגין הפרת הוראות סעיף 8(ב) לחוק.

לאור האמור לעיל, בגין הפרות סעיף 7 לחוק החליטה הועדה בהחלטת רוב להשית על המפר עיצום כספי בסך 30,000 ₪ (שלושים אלף שקלים חדשים).

בגין הפרת הוראות סעיף 8(א) לחוק החליטה הועדה להשית עיצום כספי של 50,000 ₪ (חמישים אלף שקלים חדשים).

לסיכום, הועדה החליטה להשית עיצום כספי בסך כולל של 80,000 ₪ (שמונים אלף שקלים חדשים) אשר ישולמו ב - 10 תשלומים שווים.

הועדה לעיצום כספי - דני דרויש

תיאור הנסיבות:

ביום 11.1.2009 החליטה הוועדה להטיל על המפר עיצום כספי בגובה 100,000 ש"ח. החלטה זו ניתנה בעקבות הדיון בפני ועדת העיצומים בו מצאה הוועדה כי נותן שירותי מטבע:

1. לא ביצע רישום פרטי זיהוי כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן - הצו);
2. לא ביצע אימות פרטים, דרישת מסמכים ושמירת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיפים 3 ו-9 לצו;
3. לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.

על החלטה זו הוגש ערעור לביהמ"ש. ביהמ"ש הורה על החזרת הדיון לוועדה. בהמשך לכך, ביהמ"ש הורה, בין היתר, על השלמת דו"ח הביקורת על דרך של התייחסות פרטנית לתוכנם של הקלסרים שנמצאו, ובכלל זה לשאלה האם יש בתוכן זה כדי לענות על חובות הזיהוי, השמירה וקבלת המסמכים הקבועות בצו. ביהמ"ש הוסיף, כי ככל שלדעת הביקורת קיימים פגמים בתיעוד המצוי בקלסרים, עליה לפרט פגמים אלה, תוך מסירת נתונים מספריים בדומה לאופן פעולתה ביחס לליקויים אחרים אשר מצאה.

בהתאם להחלטת ביהמ"ש בוצעה ביקורת משלימה. ביקורת זו בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר, בשיתוף עם משרד רואי חשבון הוגן, גינזבורג, יודלביץ ושות'.

ממצאי הביקורת המשלימה:

א. דו"ח הביקורת המשלימה התייחס לביצוע הבדיקה הנוספת בהתאם להחלטת ביהמ"ש (להלן – הדו"ח המשלים). הדו"ח המשלים התייחס להפרות שבוצעו בתקופת ההפעלה של עסקו הקודם של נותן שירותי מטבע "יורו ציינג'י" ברחוב בן יהודה 2 בירושלים, בהתבסס על המידע הממוחשב שעובד על ידי הביקורת ועל המידע שמופָה בהתבסס על הקלסרים שהוצגו בפני הביקורת (בעבר ובהווה), ושבוצעו בתקופה שתחילתה ביום 8.1.04 וסיומה ביום 30.11.06.

ב. מהדו"ח המשלים עולה, כי התגלה **גידול** בהיקף הפעילות של נותן שירותי מטבע, כך שהדו"ח המשלים התייחס גם ל- 87 פעולות נוספות שלא צוינו בדו"ח הביקורת המקורי (להלן – הדו"ח הראשון), בהיקף נוסף של כ-16.5 מיליון שקלים חדשים. **הדו"ח המשלים מתייחס בסך הכל ל-1,496 פעולות חייבות בדיווח לפי ס' 6(א) לצו ששוויין הכולל הוא כ-211.2 מיליון שקלים חדשים.**

ג. לעניין אימות פרטים כנדרש על פי הוראות סעיף 3 לצו, מהדו"ח המשלים עולה כי אותרו 345 מסמכי זיהוי נוספים בתוך ארבעת הקלסרים שנבדקו. בדו"ח המשלים נמצא, כי לגבי 609 פעולות מול לקוחות יחידים, החייבות בדיווח לפי סעיף 6(א) לצו, לא נמצאו צילומים של מסמך זיהוי ו/או של מסמך האימות של מבקש השירות. כמו כן, בדו"ח המשלים נמצא, כי לגבי 815 פעולות מול לקוחות מסוג תאגידים, החייבות בדיווח לפי סעיף 6(א) לצו, לא נמצאו צילומים של מסמך הזיהוי ו/או מסמך האימות של מבקש השירות, כאשר

לגבי 828 פעולות שבוצעו מול לקוחות מסוג תאגידיים לא נמצאו העתקים של כתב ייפוי הכוח או כתב הנאמנות (תקפים למועד ביצוע הפעולה).

ד. לעניין דרישת הצהרת מבקש שירות (סעיף 4 לצו) – בדו"ח הראשון לא נמצאו כלל הצהרות ממבקש שירות כנדרש על פי סעיף 4 לצו לגבי 1,127 פעולות. בדו"ח המשלים נמצאו, כאמור, 1496 פעולות שבוצעו, כאשר לגבי 619 פעולות לא נמצאו כלל הצהרות ממבקש השירות, ומתוך 877 ההצהרות שאותרו, לגבי 424 הצהרות היו לפחות 2 ליקויים במילוי ההצהרה ולגבי 453 הצהרות היו לפחות 5 ליקויים בהצהרה.

ה. בהתאם לדו"ח המשלים, נמצא גידול בהפרות לפי סעיף 9 לצו, שכן לטענת מבצעי הביקורת, שמירת הצהרה חלקית אינה עומדת בדרישת סעיף 9 לצו.

ביום 18.4.2010 התקבלה תגובה בכתב מב"כ המפר, וביום 3.5.2010 השמיע המפר, באמצעות בא-כוחו, את טענותיו בפני הוועדה.

החלטת הוועדה:

הוועדה בחנה את ממצאי הביקורת המפורטים בדו"ח המשלים ואת טיעוני המפר, וקובעת כדלקמן:

1. נותן שירותי מטבע הפר (להלן - המפר) את הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000 (להלן - החוק) ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן - הצו).
2. ביחס לטענה שהדו"ח המשלים שהוגש לביהמ"ש, אשר הנו מקל יותר ביחס להפרות שבוצעו, שונה מהדו"ח שהוצג בפני ב"כ המפר, המפר הודה בדיון בפני הוועדה, כי אין מדובר בהבדלים מהותיים. הוועדה הבהירה בדיון, כי היא תתייחס בהחלטתה לדו"ח שהוגש לביהמ"ש, דהיינו לנתונים המקלים עם המפר ביחס להפרות שבוצעו.
3. המפר אינו מבסס את טענותיו בדבר מגמתיות והיעדר אובייקטיביות של צוות הביקורת המשלימה. הוועדה לא מצאה כל דופי בהתנהלות הביקורת.
4. מהדו"ח המשלים עולה, כי בעוד שבביקורת הראשונה נמצאו 1,127 פעולות ללא הצהרת מבקש שירות, בדו"ח המשלים נמצאו 619 פעולות ללא הצהרת מבקש שירות. על אף שמדובר בכמות נמוכה בכמעט מחצית מהדו"ח הראשון, עדיין מדובר בהיקף הפרות משמעותי. אמנם אותרו 877 הצהרות, אולם לגבי 424 הצהרות היו לפחות שני ליקויים במילוי ההצהרה ולגבי 453 הצהרות היו לפחות חמישה ליקויים במילוי ההצהרה.
5. הוועדה מקבלת מחד גיסא את טענת המפר, לפיה קיומה של הצהרה חלקית מהווה הפרה פחות חמורה מאשר נותן שירותי מטבע שלא דרש הצהרה כלל. מאידך גיסא, לא ניתן להתעלם מהליקויים הרבים הקיימים בהצהרות שהתקבלו.
6. הוועדה אינה מקבלת את הטענה, לפיה הליקויים במילוי ההצהרות הינם ליקויים שוליים ביחס לפרטים טכניים, משניים בחשיבותם. סעיף 4 לצו, המפנה לתוספת הראשונה קובע את הפרטים שיש למלא במסגרת ההצהרה. אי מילוי חלק מהפרטים מקשה על רשויות האכיפה המבצעות, בין היתר, הצלבה והעשרת מידע, לאתר הלבנת הון או ממון טרור. כך למשל, היעדר חתימה על טופס ההצהרה (בחלק א') אף מקשה על בדיקה האם הטופס אכן מולא על ידי מבקש השירות אם לאו.

7. במכלול השיקולים, הוועדה סבורה, כי הממצאים שהתגלו יש בהם כדי להפחית את ההיקף והחומרה הכוללים של ההפרות שהתגלו בדו"ח המשלים ביחס לדו"ח הראשון.
8. הוועדה אינה מקבלת את טענת מבצעי הביקורת, לפיה שמירת הצהרה חלקית אינה עומדת בדרישת סעיף 9 לצו. הוועדה קובעת, כי יש לבחון כל מקרה לפי נסיבותיו, כאשר ישנם מצבים בהם הצהרת מבקש השירות חסרה ביותר, ומשליכה על אי קיום הוראות סעיף 9 לצו.
9. במקרה דנן, על אף המילוי החלקי של הצהרת מקבל השירות בהתאם לסעיף 4 לצו, הוועדה קובעת, כי התקיימו הוראות סעיף 9 לצו ביחס לשמירת הצהרת מבקש השירות על אף המילוי החלקי שלהן. משכך, יש לראות במקרה דנן הפחתה בהיקף ההפרות לפי סעיף 9 לצו.
10. הוועדה דוחה את טענת המפר, לפיה ניתן לרשום את פרטי החברה כמבקש שירות, וזאת מהנימוקים המפורטים להלן:
- א. סעיף ההגדרות בצו קובע, כי מבקש שירות הנו:
- "מי שמבקש שירות מנותן שירותי המטבע, בין בעבור עצמו ובין בעבור אחר".
- סעיף ההגדרות קובע, כי מקבל שירות הנו:
- "מי שמקבל שירות מנותן שירותי מטבע, אף אם אדם אחר ביקש את השירות בעבורו".
- ב. טיפולוגיה מוכרת בהלבנת הון הנה שימוש בישויות אחרות על מנת להסתיר את בעל הזכויות האמיתית, תוך יצירת מצג כי הפעולה מבוצעת למטרות לגיטימיות חוקיות. הדבר יכול להיעשות הן על ידי "איש קש" אשר פועל בשמה של חברה והן על ידי אורגן של חברה אשר עושה שימוש בחברה למטרות בלתי חוקיות. משכך, הדרישה לקבלת פרטיו הן של מבקש השירות והן של מקבל השירות נועדה לצמצם פער זה, שכן יש אפשרות להתחקות אחר מי שמבצע בפועל את הפעולה בייחוד כאשר זהותו אינה תואמת את זהות מקבל השירות.
- ג. פרשנות לפיה יכול מבקש השירות להציג עצמו כאורגן של החברה (ולרשום את שמה של החברה כמבקש השירות) מהווה למעשה עקיפה של הדרישה לקבלת שמו של מבקש השירות, שכן במצב זה וכפי שאכן אירע בפועל, אין כל אפשרות לדעת מיהו האדם אשר ביקש את השירות עבור החברה.
- ד. מנוסח הצו עולה בבירור, כי מחוקק המשנה ראה את מבקש השירות כאדם, וזאת למשל מהוראות סעיפים 3(1) ו-3(2) לצו שמהם עולה בבירור, כי מבקש השירות יכול להיות רק אדם ולא תאגיד (שכן המחוקק מתייחס לרישום פרטי זיהוי על פי תעודת זהות או על פי דרכון). כמו כן, סעיף 3(3) לצו מתייחס למצב בו מקבל השירות הנו תאגיד ובעניין זה קובע הוראות מפורטות לעניין רישום פרטי הזיהוי של בעלי השליטה.
- ה. יתרה מכך, מהוראות סעיף 3(3) לצו עולה, כי אף אם אדם הנו אורגן של החברה, עדיין מוטלת עליו חובה להציג כתב נאמנות או ייפוי כוח מאת החברה לצורך ביצוע הפעולה אצל נותן שירותי המטבע.
- ו. לאור האמור לעיל, הוועדה דוחה את פרשנותו של המפר לגבי אפשרות רישום החברה כמבקש שירות כאשר אדם ביקש שירות זה בעבורה.

11. ביחס לחובת שמירת המסמכים - הוועדה אינה מקבלת את טענתו של המפר, לפיה קיימת חובה לשמור אך ורק העתק של תעודת הזהות, דרכון חוץ או תעודת מסע ולא של המסמך המאמת הנוסף, וקובעת כי נותן שירותי מטבע הפר הוראה זו. לשון סעיף 9 לצו ברורה ואינה משתמעת לשני פנים, בקבעה כי "נותן שירותי מטבע ישמור על הצהרת מקבל השירות כאמור בסעיף 4 ועל מסמכי הזיהוי; לענין זה, "מסמכי זיהוי" - כל מסמך שנמסר לצורך זיהוי ואימות" (ההדגשות אינן במקור). כיוצא מכך, המסמך הנוסף ששימש לצורך אימות כמפורט בסעיף 3 לצו כלול אף הוא ברשימת המסמכים שנדרש לשמורם.
12. בכל הקשור לשמירת צילום כרטיס האשראי, ראשית – כאשר הפעולה בוצעה באמצעות כרטיס האשראי הרי שלנותן שירותי המטבע ממילא יש את פרטי כרטיס האשראי של הלקוח. שנית – כאשר הפעולה אינה מבוצעת באמצעות כרטיס אשראי הרי שעל פי סעיף 3 לצו קיימת מדרגיות באשר למסמכים שהלקוח יכול להציג; מסמך הנושא תמונה ומספר זהות (כדוגמת רישיון נהיגה, תעודת עובד, תעודת מילואים וכיו"ב), ובהיעדרו מסמך הנושא שם או מספר זהות וכן מען ותאריך לידה ובהיעדרו עם כרטיס אשראי.
13. בכל מקרה, אם וככל שללקוח לא הייתה תעודה אחרת, הרי שממילא נותן שירותי המטבע מצלם את התעודה לצרכי אימות הפרטים בלבד והוא אינו רשאי לעשות בו כל שימוש, ובכך מתקיים האיזון הראוי כפי שקבע המחוקק.
14. לסיכום, הוועדה שקלה את היקף הפעילות שהתגלה בדו"ח המשלים, את טיב ההפרות ואת חומרתן. כמו כן, התחשבות ניכרת ניתנה על ידי הוועדה לכך שהמפר הפסיק את פעילותו כנותן שירותי מטבע ולנסיבותיו האישיות של המפר.
15. לאור האמור לעיל, החליטה הוועדה להפחית את העיצום הכספי שהוטל על המפר ולהשית עליו עיצום כספי בסך 55,000 ₪ (חמישים וחמישה אלף שקלים חדשים), אשר ישולמו בתשלום אחד.

הועדה לעיצום כספי - שחף ליווי פיננסי יבוא ויצוא 1990 בע"מ

על החלטה זו הוגש ערעור לבית משפט - טרם התקבלה הכרעה בנושא.

ממצאי הביקורת:

- א. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין 30.6.02 ועד ליום 9.9.06.
- ב. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 24.9.03.
- ג. נותן שירותי המטבע עסק במתן שירותי מטבע בטרם התקבל אישור הרשם, תוך הפרת סעיף 11ג לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס – 2000 (להלן – החוק). בעניין זה אותרו 27,369 פעולות המסתכמות למחזור של 290,879,610 ₪ אשר התבצעו מיום 30.6.02 ועד ליום 24.9.03.
- ד. נותן שירותי המטבע לא דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון (להלן – הרשות), תוך הפרת הוראות סעיף 6(א)(1) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תש"ב – 2002 (להלן – הצו), כמפורט להלן:
1. עסקאות ניכיון מעל לסכום של 500,000 ₪ - הביקורת איתרה 12 עסקאות של ניכיון צ'קים, המסתכמות לסכום של 7,853,113 ₪ אשר לא דווחו לרשות.
  2. עסקאות ניכיון מסכום של 50,000 ₪ ומעלה ומתחת לסכום של 500,000 ₪ כאשר התמורה שקיבל הלקוח הייתה במלואה או בחלקה במזומן – הביקורת איתרה 331 עסקאות בהן עלה החשד, כי הלקוחות קיבלו את התמורה במלואה או בחלקה במזומן, עסקאות המסתכמות לסכום של 27,836,833 ₪.
  - ה. נותן שירותי המטבע לא דיווח לרשות, תוך הפרת הוראות סעיף 6(א)(2) לצו, בנוגע ל- 70 עסקאות של העמדת אשראי דוקומנטארי והעברת כספים לחו"ל מסכום של 50,000 ₪ ומעלה ומסתכמות לסכום של 7,919,458 ₪.
  - ו. נותן שירותי המטבע לא דיווח לרשות על פעולות בלתי רגילות, תוך הפרת הוראות סעיף 6(ב)(1) לצו, בנוגע ל- 6 עסקאות של ניכיון צ'קים, אשר כל אחת מהן בסכום הנע בין 49,900 ₪ ל- 50,000 ₪. סכום כלל העסקאות האמורות מסתכם לסך של 299,700 ₪.
  - ז. נותן שירותי המטבע לא ביצע אימות פרטים ודרישת מסמכים, כנדרש על פי הוראות סעיף 3(3) לצו. הביקורת איתרה 160 עסקאות החייבות בדיווח, המסתכמות לסכום של 19,390,842 ₪ שבוצעו על ידי לקוחות שהם חברות, שבהן נותן שירותי המטבע לא דרש ייפוי כוח מהשליחים אשר ביצעו את העסקאות עבור החברה שביקשה את השירות.
  - ח. נותן שירותי המטבע לא דרש הצהרת מבקש שירות, כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו. הביקורת איתרה 343 עסקאות החייבות בדיווח לרשות, המסתכמות לסך של 35,689,946 ₪, לגביהן נותן שירותי המטבע לא דרש ולא שמר טפסי הצהרת מבקש שירות ממקבל השירות. לדברי מר יעקב שוגר, הוא סבר כי נותן שירותי המטבע אינו מבצע עסקאות החייבות בדיווח לרשות ולכן לא דרש ממקבלי השירות טופס הצהרת מבקש שירות.

ביום 27.4.09 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ביום 16.7.09 השמיע המפר לכאורה, את טענותיו בפני הועדה.

החלטת הועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי המפר לכאורה הפר הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – הצו).

ההפרות נמשכו החל מיום 30.6.02 ועד ליום 9.9.06 וכללו הפרות של הוראות החוק והצו, לרבות הפרת חובת הדיווח על פעולות רגילות ופעולות בלתי רגילות.

עיסוק ללא רישום במרשם מהווה עבירה פלילית לפי סעיף 11 לחוק. עם זאת, הועדה אינה מוסמכת להטיל עיצום כספי רק בשל עיסוק במתן שירותי מטבע בלא רישום במרשם בניגוד להוראות סעיפים 11 ו-11(ה) לחוק, ומשום כך אינה מתייחסת לעובדה זו בדו"ח הביקורת.

כמו כן, בהתאם לסעיף 36 לחוק הועדה אינה מטילה עיצום כספי בגין ההפרות שבוצעו בשנה הראשונה לכניסתם לתוקף של סעיפים 7 ו-8 לחוק.

חובות הדיווח הינן מהותיות ביותר לצורך יישום הוראות החוק ולאיתור ואכיפה כנגד פעילות הלבנת הון וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון של נותני שירותי מטבע, ולהתחקות אחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח את הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

חובת הדיווח הקבועה בחוק הינה מהותית ובילתה אין.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספיים וביצוע עסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. **וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא** - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

במקרה הנדון, הפרת חובות הדיווח על ידי נותן שירותי המטבע נעשתה בשיטתיות, הן בנוגע לפעולות רגילות והן בנוגע לפעולות בלתי רגילות. נותן שירותי המטבע לא העביר לרשות כל דיווח ממועד תחילת פעילותה של החברה ועד תחילת שנת 2005, כאשר ממועד זה ועד לסוף שנת 2006 דיווח נותן שירותי המטבע דיווח ידני, בניגוד לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), תשס"ב – 2002. **תוכן דיווחים אלו היו "אין מה לדווח" (אמ"ל).**

הועדה רואה בחומרה רבה את העובדה, כי בגין פעולות שהיה על נותן שירותי המטבע לדווח לרשות לא זו בלבד שנותן שירותי המטבע לא דיווח עליהן, אלא שאף העביר לרשות "דיווח אמ"ל", דהיינו יצר, הלכה למעשה, מצג שוא כלפי הרשות, לפיה אין כל פעולה החייבת בדיווח לרשות.

באשר לפעולות במזומן שבוצעו בסכומים שבין 49,900 ₪ ועד ל- 50,000 ₪ שלא דווחו כפעולות בלתי רגילות לרשות, בהתאם לסעיף 6(ב) לצו, נותן שירותי המטבע ידווח לרשות על פעולות של מבקש השירות הנחזות בעיניו כבלתי רגילות, כאשר בס"ק (1) צוינה דוגמה לפעולה זו: "פעילות שנראה כי מטרתה לעקוף את חובת הדיווח שנקבעה בסעיף קטן (א)".

פעילות זו המכונה באנגלית Structuring (הבנייה), מהווה למעשה טיפולוגיה מוכרת של הלבנת הון, על בסיסה נעשה ניסיון לטשטש את מקור הכספים, וזאת מבלי שלרשויות תהיה יכולת לעקוב אחר פעולה זו. סעיף 3(ב) לחוק מתייחס בין היתר, למצבים עובדתיים בהם נעשית פעולה ברכוש במטרה שלא יהיה דיווח לפי סעיף 7 לחוק או כדי לגרום לדיווח בלתי נכון (ראה ת.פ. 132/03 מדינת ישראל נ' שלמה גואטה (נבו)).

נותן שירותי המטבע לא דיווח לרשות על פעולות בלתי רגילות, תוך הפרת הוראות סעיף 6(ב)1 לצו, בנוגע ל- 6 עסקאות של ניכיון צ'קים אשר כל אחת מהן בסכום הנע בין 49,900 ₪ ל- 50,000 ₪ (כאשר שתי עסקאות אינן נלקחות בחשבון במסגרת העיצום הכספי בהתאם לסעיף 36 לחוק).

הועדה רואה את היעדר הדיווח בחומרה רבה, שכן היעדר הדיווח מסכל את אפשרות הרשות לקבל את המידע לגבי אותם גורמים אשר פעולותיהם מהווה טיפולוגיה מוכרת של הלבנת הון, ובמקרים המתאימים עולה כדי עבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק.

באשר להיעדר דרישת הצהרת מבקש שירות כמפורט בסעיף 4 לצו (ושמירתה כמפורט בסעיף 9(א) לצו), והן טופס ייפוי כוח כמפורט בסעיף 3(3) לצו, הרי שבגין מחדלים אלו סוכלה האפשרות להתחקות אחר הנהנה האמיתי של הפעולות המבוצעות.

הועדה אינה מקבלת את גרסתו של מר שוגר, לפיה הוא סבר כי הוא אינו מבצע עסקאות החייבות בדיווח, ומשום כך גם לא דרש הצהרת מבקש שירות. כפי שניתן להיווכח מהיעדר הדיווחים לרשות, מדובר בהפרה שיטתית ומתמשכת של חובות הדיווח, הן בנוגע לפעולות רגילות והן בנוגע לפעולות בלתי רגילות.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – התקנות).

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה, הן לחומרא והן לקולא. כפי שניתן להיווכח, נותן שירותי המטבע הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו.

ההפרות הנ"ל הן הפרות חמורות, המצדיקות הטלת עיצום כספי משמעותי. גלגול האחריות לפתחו של רואה החשבון של החברה אינו יכול להוות נסיבה מקילה, שכן לחברה קיימת אחריות על כל פעילותה, בין אם זו מבוצעת על ידי מנהל החברה, עובדיה או כל גורם אחר שמונה על ידי החברה.

בשיקול דעת הועדה הובאו בחשבון היקפן הכספי הרב והתמשכותן של הפעולות לגביהן התגלו הפרות הדיווח והפרות אי דרישת ייפוי כוח וטופס הצהרת מבקש שירות ושמירתה. כמו כן, נלקח בחשבון היקף הפעילות של החברה, העובדה כי ההפרות בוצעו באופן שיטתי, וכן החומרה היתרה בנוגע לדיווחי אמ"ל ובנוגע לאי העברת הדיווחים הבלתי רגילים לרשות.

מאידך, התחשבה הועדה בכך שמדובר בהפרה ראשונה, בטענתו של מר שוגר על הפסד כספים רבים (על אף שמר שוגר לא הביא כל אסמכתאות לכך ועל אף שלא ביקש מהועדה להתחשב בעובדה זו), בשיתוף הפעולה עם הביקורת, וכן כי ביצע צעדים מהותיים להימנעות הישנות הפרות על חוק איסור הלבנת הון (הוחלף מנהל החשבונות, נרכשה מערכת ממוחשבת לדיווח ובוצעו הדרכות לעובדים).

לאור האמור לעיל, החליטה הועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של 900,000 ₪ (תשע מאות אלף שקלים חדשים), אשר ישולמו ב- 12 תשלומים חודשיים שווים.

הועדה לעיצום כספי - סימון קריכלי

תיאור הנסיבות:

ביום שני, 7 אפריל 2008, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע ברח' צאלון 21, מודיעין סנטר. הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

- א. נותן שירותי המטבע הינו בעל רשיון לעסוק במתן שירותי מטבע החל מחודש ינואר 2004.
- ב. ממצאי הביקורת הינם לתקופה החל מחודש ינואר 2004 ועד לחודש אפריל 2008.
- ג. במהלך הביקורת אותרו 139 עסקאות המרת מטבע החייבות בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות). ממצאי הביקורת עולה כי בחודשים מסוימים נותן שירותי המטבע לא העביר דיווחים לרשות, וכתוצאה מכך 20 עסקאות בסכום כולל של כ-1,800,000 ₪ לא דווחו על ידו. בכך הפר נותן שירותי המטבע את הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") וסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
- ד. ממצאי הביקורת העלו כי נותן שירותי המטבע ביצע עסקאות מסוג קבלת נכסים פיננסיים במדינה אחת כנגד העמדת נכסים פיננסיים במדינה אחרת בשווי של 1,000 ₪ לפחות, כאשר לא נרשם מספר הזהות של המוטב. נותן שירותי המטבע לא דיווח על עסקאות אלו **כפעולה בלתי רגילה** על פי סעיף 6(ב)(3) לצו.
- ה. נותן שירותי המטבע לא ביצע רישום פרט זיהוי (מען; מין) של מבקש השירות כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו. ממצאי הביקורת העלו כי ב-121 עסקאות החייבות בדיווח לא נרשם מענו של הלקוח, וב-84 עסקאות החייבות בדיווח לא נרשם מינו של הלקוח.
- ו. נותן השירות לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראות סעיף 4 לצו.

ביום 31.05.2009 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי וביום 3.8.2009 השמיע המפר לכאורה את טיעונו בעל פה בפני הועדה.

החלטת הועדה

לאחר בחינת ממצאי הביקורת ושמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002 (להלן – הצו).

ההפרה כללה ליקויים ברישום פרטי זיהוי מלאים של הלקוח, ליקויים בהעברת דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות) וכן ליקויים בקבלת הצהרת מבקש שירות. טיעוני המפר נשמעו במהלך הדיון ונשקלו על ידי הועדה, כפי שיפורט להלן:

1. הועדה השתכנעה כי המפר **פעל בתום לב** וכי הליקויים שנמצאו במהלך הביקורת נעשו בשוגג. עם זאת, יש להדגיש כי על כל נותן שירותי מטבע למלא בדקדקנות אחר הוראות החוק והצו, ולוודא כי יהיו בידיו את כל הפרטים הנדרשים לזיהוי הלקוח ולדיווח על פעולות החייבות בדיווח. לעניין הליקויים שנמצאו ביחס להעדרישום מין הלקוח, הועדה השתכנעה כי החסר נבע מליקוי בתוכנה שבאמצעותה עבד המפר, וכי ליקוי זה תוקן זה מכבר.
2. לגבי אי דיווח על פעולות לפי סעיף 11ג(א)(3) (קבלת נכסים פיננסיים במדינה אחת כנגד העמדת נכסים פיננסיים במדינה אחרת), שהינן בסכום העולה על 1,000 ₪ וצד לעסקה אינו מזוהה בשם ומספר זהות, טען המפר כי פעל באמצעות חברת GMT ולא ניתנה לו שום הנחיה לגבי מילוי מספר זיהוי המוטב. הועדה אינה מקבלת טענה זו כיוון שהחובות על פי הצו חלות על נותן שירותי מטבע המספק שירות זה, בין אם הוא מבצע זאת ישירות ובין אם באמצעות נותן שירותי מטבע נוסף.
3. בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "**התקנות**").
4. הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו הנסיבות בכללותן. בשיקול דעת הועדה הובאה בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה באופן מלא עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, כי הוא תיקן את הליקויים כפי שהופיעו בדוח הביקורת, היקפה הכספי של ההפרה, התרשמותה כי פעל בתום לב ונסיבותיו האישיות, והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 5,000 ₪ (**חמשת אלפים שקלים חדשים**), שישולם בשני תשלומים חודשיים.

החלטת הועדה לעיצום כספי - אחים נאווי בע"מ

תיאור הנסיבות:

ביום 26.02.08 נערכה ביקורת בחברה, במטרה לבחון את קיום החובות המוטלות עליה, כפי שנקבעו בהוראות החוק. הביקורת בוצעה ע"י צוות מפקחים ממשד האוצר.

ממצאי הביקורת:

- א. ממצאי הביקורת הינם לתקופה 11.5.02 – 26.2.08 לגבי בדיקת פעילות המרה, וכן 30.6.02 – 26.2.08 לגבי בדיקת פעילות ניכיון המחאות והעברות נכסים פיננסיים לחוץ לארץ.
- ב. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום, כאשר תעודת הרישום הונפקה לחברה ביום 20.5.03. ביום 6 בנובמבר 2006 דיווחה החברה בדיעבד על הפסקת פעילות, החל מינואר 2003.
- ג. הביקורת העלתה, כי החברה עסקה במתן שירותי מטבע, מבלי שקיבלה את אישור הרשם, תוך הפרה של סעיף 11ג' לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - החוק).
- ד. הביקורת איתרה 2,179 פעולות, המסתכמות למחזור של 149,301,675 ₪, אשר התבצעו בטרם קיבלה החברה את אישור הרשם - 42 פעולות מתוכן, בהיקף של 32,187,065 ₪ הינן עסקאות חייבות בדיווח, בסכום של 500,000 ₪ לפחות.

ה. פעולות אלו בוצעו מיום 30.6.02 ועד ליום 31.12.02 (כאשר החל ממועד זה כלל החשבוניות שהופקו על ידי החברה בוטלו ורישום העסקאות נערך תחת חברת אשראים אמינים בע"מ, המוחזקת על ידי אותם בעלים).

- ו. החברה העבירה לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - הרשות) דיווחים ידניים בניגוד לתקנה 2 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידי בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע) התשס"ב - 2002 (להלן - תקנות הדיווח) ולהנחיות ראש הרשות, בנוגע ל- 42 עסקאות בהיקף כולל של 32,187,065 ₪.
- ז. הביקורת העלתה, כי החברה הפרה את הוראות סעיף 4 לצו, כאשר במסגרת בדיקה שבוצעה נמצא, כי לגבי 42 עסקאות בסכום של 32,187,065 ₪, החברה לא דרשה ולא שמרה טפסי הצהרת מבקש שירות ממקבל השירות.
- ח. הביקורת העלתה, כי החברה הפרה את הוראות סעיף 8(א) לחוק בכך שלא מינתה אחראי למילוי החובות. יצוין, כי החברה עדיין רשומה במרשם נותני שירותי מטבע, ובכלל זה משלמת אגרה שנתית.
- ט. הביקורת הוסיפה, כי ביום 8.7.08 ובעקבות הביקורת שבוצעה בחברה, העבירה החברה דיווח מתוקן לרשות, לתקופה שבין יולי 2002 ועד לדצמבר 2002, בגין 53 פעולות בסכום כולל של 36,277,574 ₪. הפעולות דווחו ככוללות מזומן שניתן על ידי החברה.

החלטת הועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי המפר לכאורה הפר הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - החוק) ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן - הצו). הועדה אינה דנה בסוגיית הטלת עיצום כספי רק בשל עיסוק במתן שירותי מטבע בלא רישום במרשם בניגוד להוראות סעיפים 11ג ו-11(ה) לחוק.

סעיף 8(א) לחוק קובע, כי תאגיד שחלות עליו חובות לפי הוראות סעיף 7 לחוק ימנה אחראי למילוי החובות. האחראי למילוי חובות התאגיד נדרש לפעול לקיום החובות המוטלות על התאגיד לפי הוראות סעיף 7 לחוק, להדרכת העובדים לקיום החובות כאמור ולפיקוח על מילויין (ראה סעיף 8(ב) לחוק).

מהסעיף עולה, כי נדרשת **החלטה של החברה** על מינוי האחראי. החלטה זו נועדה כדי שיהיה גורם אחד מטעם החברה שידע, כי הוא האחראי לפיקוח על תחום זה ויפעל ליישומו, והן על מנת שיהיה ברור שהחברה מודעת לחובותיה על פי החוק, התקנות והצווים ונתנה את דעתה לכך במינוי אחראי.

18.3.08 המופנה לרשם נותני שירותי מטבע, בו היא מציינת כי בישיבת דירקטוריון של החברה שהתקיימה ביום 12.3.08 הוחלט למנות את מר יצחק מימון לתפקיד של קצין הציות של החברה. במסמך זה אף מפרטת החברה את תפקידיו של קצין הציות. בכך, אף החברה גילתה את דעתה בצורך במינוי של קצין הציות על ידי האורגנים המוסמכים בחברה, כאשר באותו מקרה המינוי נעשה על ידי הדירקטוריון.

אמנם מר שאול נאוי הצהיר בדיון בוועדת העיצומים של חברת אשראים אמינים בע"מ, כי מיום כניסת החוק לתוקף בכל חברה אשר הייתה בניהולו והייתה רשומה במרשם נותני שירותי מטבע הוא שימש כאחראי על חובות התאגיד. דא עקא, כי לא הוצגה בפני הוועדה החלטה של חברה כלשהי הממנה אותו כאחראי, הן בדיון בוועדת העיצומים של אשראים אמינים בע"מ והן בדיון זה. לחברה שני בעלי מניות שהנם גם שני המנהלים, כך שכלל לא ברור כי דווקא מר שאול נאוי הנו האחראי על חובות התאגיד.

מר נאוי הביא כאסמכתא את הרישום על גבי ההצהרות הנלוות לשוברי האגרה. אולם, שוברי האגרה כשלעצמם אינם רלבנטיים, היות והם אינם בגדר החלטה של החברה, מה גם שאפשרות החתימה על השובר ניתנת גם למבקש הרישום.

לאור האמור, הוועדה קובעת כי החברה הפרה את הוראות סעיף 8(א) לצו. על אף טענת החברה, לפיה היא לא פעילה החל מחודש ינואר 2003, החברה עדיין רשומה ועדיין משלמת אגרה שנתית, כך שעד למועד זה מדובר בהפרה נמשכת.

כפי שניתן להיווכח, החברה הפרה את הוראות סעיף 4 לצו, כאשר ולא דרשה ולא שמרה טפסי הצהרת מבקש שירות.

בנוגע לדיווחים הידניים, הרי שהחברה לא דיווחה לרשות כמתחייב בתקנות הדיווח והנחיות ראש הרשות, בהיקף של 32,187,065 ₪.

בעניין זה ראוי לציין מכתב מיום 25.9.03 בו ציינה הרשות, כי הדיווח אינו בהתאם לתקנות הדיווח ואף ציינה במפורש כי הדיווח שהועבר הנו דיווח ידני בניגוד להנחיות ראש הרשות.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – תקנות עיצום כספי).

בהתאם לסעיף 36 לחוק, הוועדה אינה רשאית להטיל עיצום כספי בגין ההפרות שבוצעו בשנה הראשונה לכניסתם לתוקף של סעיפים 7 ו-8 לחוק.

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי.

ביחס לדיווחים הידניים, הרי שתיקון הליקויים המאוחר (אפריל 2008) ולא בהזדמנות הראשונה לאחר משלוח מכתב הרשות (25.9.03) הנו בגדר "הפרה נמשכת" כהגדרתה בתקנה 1 לתקנות עיצום כספי, והוא מהווה אמת מידה לעניין הטלת עיצום כספי בהתאם לתקנה 9(ג) לתקנות עיצום כספי.

בהתאם לסעיף 36 לחוק הועדה אינה מטילה עיצום כספי בגין ההפרות שבוצעו בשנה הראשונה לכניסתם לתוקף של סעיפים 7 ו-8 לחוק.

במקרה דנן, נותרו אפוא שתי הפרות רלבנטיות:

1. אי מינוי אחראי למילוי חובות התאגיד (החברה עדיין קיימת במרשם ובכפוף להוראות סעיף 36 לחוק).

2. תיקון הליקויים המאוחר ביחס לדיווחים הידניים לרשות.

בהתאם לסעיף 14(ב) לחוק, רשאית הועדה להטיל עיצום כספי בגין אי מינוי אחראי למילוי החובות, בשיעור של 202,000 ₪, כאשר בהתאם לתקנה 9(2) לתקנות עיצום כספי תיתן הועדה את דעתה לזמן שחלף ממועד כניסתו לתוקף של אותו סעיף ועד למינוי האחראי, וכן בעובדה שבתקופה שלא היה אחראי נעשו הפרות לפי סעיף 7 לחוק. במקרה דנן לא היה מינוי אחראי עד עצם היום הזה אם כי הועדה התחשבה בכך שהחל מחודש ינואר 2003 לא הייתה כל פעילות בחברה.

לאור האמור לעיל, בגין תיקון הליקויים המאוחר ביחס לדיווחים הידניים החליטה הועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של 50,000 ₪ (חמישים אלף שקלים חדשים) ובנוסף בגין הפרת הוראות סעיף 8(א) לחוק החליטה הועדה להשית עיצום כספי של 50,000 ₪ (חמישים אלף שקלים חדשים).

לסיכום, הועדה החליטה להשית עיצום כספי בסך כולל של **100,000 ₪** (מאה אלף שקלים חדשים) אשר ישולם ב-10 תשלומים שווים.

החלטת הועדה לעיצום כספי – דניאל יחזקאל

תיאור הנסיבות:

ביום ראשון, 18 למאי 2008, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע ברח' יהודה הלוי 114, תל אביב. הביקורת בוצעה על ידי צוות מפקחים ממשד האוצר, יחידת נותני שירותי מטבע.

ממצאי הביקורת:

1. נותן שירותי המטבע הינו בעל אישור לעסוק במתן שירותי מטבע החל מחודש מאי 2006.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה החל מחודש מרץ 2006 ועד לחודש מאי 2008.
3. נותן שירותי המטבע הינו העובד היחיד בעסק ומבצע פעילות של המרת מטבעות בלבד.
4. מהביקורת עולה כי המפר לכאורה היה רושם את עסקאותיו בדף נייר בטרם העבירם למחשב.
5. במהלך הביקורת אותרו 11 עסקאות המרה בסך כולל של 716,190 ₪ המתועדות על גבי נייר. עסקאות אלו לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - הרשות). בכך הפר נותן שירותי המטבע את הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") וסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
6. ממצאי הביקורת העלו כי נותן שירותי המטבע לא ביצע רישום פרטי הזיהוי של מבקש השירות כאמור בסעיף 2 לצו ולא אימתם כנדרש על פי סעיף 3.
7. במהלך הביקורת אותרו 9 עסקאות בסכום כולל של 605,740 ₪ שבוצעו מול נתוני שירותי מטבע אחרים. לדברי המפר לכאורה, הוא, ולא לקוחותיו, ביצע פעולות אלו אצל נותני שירותי המטבע. הביקורת מצאה כי לא ניתן לאשש או להזים את דברי המפר לכאורה בעניין זה.
8. הביקורת איתרה שתי פעולות בסכום כולל של כ- 140,000 ש"ח, אשר לכאורה פוצלו, ולפיכך היה לדווח עליהן לרשות על פי סעיף 6(ב) לצו.

החלטת הועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת ושמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - החוק) והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002 (להלן - הצו).

ההפרה כללה ליקויים ברישום פרטי זיהוי מלאים של הלקוח ושמירת מסמכי זיהוי וכן ליקויים בהעברת דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - הרשות). הועדה השתכנעה כי המפר לכאורה פעל בתום לב וכי לאחר הביקורת הוא נקט בצעדים שיאפשרו לו לקיים את הוראות החוק והצו.

עם זאת, החובות הקבועות בחוק ובצו הינן חובות מהותיות והכרחיות לצורך יישום מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ואיתור פעילות החשודה בהלבנת הון ומימון טרור. לפיכך, על כל מי שעוסק במתן שירותי מטבע להקפיד למלא בדקדקנות את כל הוראות הצו, ולוודא כי יהיו בידיו את כל הפרטים הנדרשים לזיהוי הלקוח ולדיווח על פעולות החייבות בדיווח.

הפסיקה הכירה בחשיבות משטר הדיווחים וקיום הוראות החוק והצו כלשונו. לעניין זה ר' ע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108. בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "**התקנות**").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו הנסיבות בכללותן. בשיקולי דעת הועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, היקף הפעילות הנמוך של העסק, היקפה הכספי של ההפרה והתרשמותה כי פעל בתום לב, וכן נסיבותיו האישיות, והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 6,000 ₪ (**ששת אלפים שקלים חדשים**) שישולם בשלושה תשלומים שווים.

החלטת הועדה לעיצום כספי – אקוויטי קפיטל גרופ בע"מ

תיאור הנסיבות:

ביום 30.06.2009 נערכה ביקורת בחברה, במטרה לבחון את קיום החובות המוטלות עליה, כפי שנקבעו בהוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק"). הביקורת בוצעה ע"י יחידת נותני שירותי מטבע, משרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

1. ממצאי הביקורת הינם לתקופה 1.2.2006 – 30.6.09.
2. החברה הוקמה ביום 09.03.2006.
3. המפר לכאורה בעל רישיון למתן שירותי מטבע החל מחודש מרץ 2006.
4. הביקורת העלתה כי החברה עוסקת בניכיון המחאות.
5. האחראי על חובות התאגיד לפי סעיף 8(א) לחוק הינו מר אסף טוכמאיר.
6. הביקורת איתרה 3 עסקאות ניכיון בסכום כולל של 1,800,000 ₪, וכן העתק של המחאה נוספת בסך 200,000 ₪, בגינן לא העבירה החברה דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – "הרשות"), וזאת בניגוד לחוק ולצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח, וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע) התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").
7. הביקורת העלתה, כי החברה הפרה את הוראות סעיף 4 לצו ולא מילאה אחר החובה לשמור מסמכים בהתאם להוראת סעיף 9 לצו לגבי 3 עסקאות בסכום של 1,000,000 ₪.
8. בעסקה בסכום של 1,000,000 ₪ נמצא כי קיימות 3 הצהרות שונות של מבקש שירות, החתומות על ידי 2 מבקשי שירות שונים, אולם אף אחת מהן לא נחתמה על ידי החברה.
9. ב-3 הצהרות מבקש שירות לא נרשם תאריך העסקה ופרטי מאמת הנתונים.
10. הביקורת העלתה, כי החברה הפרה את הוראות סעיף 8(א) לחוק. האחראי על חובות התאגיד, כפי שעלה ממסמכי הרישום, הינו מר אסף טוכמאיר. בתשאול שנערך למר טוכמאיר ביום 21.7.2009 מסר מר טוכמאיר כי אין ממונה על חובות החברה וכי מינויו נעשה ללא ידיעתו, וכי הוא אינו מכיר את החובות המוטלות עליו כאחראי.

החלטת הועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").

הועדה קובעת כי החברה לא דיווחה על 2 עסקאות החייבות בדיווח, האחת בסך של מיליון ₪ והשניה בסך של 200,000 ₪, לא אימתה את פרטי הזהות של מבצעי הפעולה, לא שמרה ייפוי כוח ולא דרשה ולא שמרה טפסי הצהרת מבקש שירות.

אף אם הצ'קים שניתנו למפרה הוחלפו במועד מאוחר יותר, כגרסת המפרה, היה על החברה במועד ביצוע העסקה להקפיד ולמלא אחר כל החובות הקבועות בחוק ובצו. אם העסקה בוטלה או השתנתה, היה על החברה לדווח על כך לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – "הרשות") ולעדכן את פרטי העסקה, באופן שיהיו בידי הרשות הפרטים המלאים.

חובות הזיהוי והדיווח הינן מהותיות ומטרתן לאפשר לרשויות לאתר ולפעול כנגד פעילות של הלבנת הון ומימון טרור וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל ובמקרה הנדון, של נותני שירותי מטבע, ולהתחקות אחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח אחר הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

חובת הזיהוי, דיווח ושמירת מסמכים הקבועות בחוק הינן מהותיות ובילתן אין.

לעניין החובה למנות אחראי על חובות התאגיד, קובע סעיף 8(א) לחוק: **"תאגיד שחלות עליו חובות לפי הוראות סעיף 7 ימנה אחראי למילוי החובות."** האחראי למילוי חובות התאגיד נדרש לפעול לקיום החובות המוטלות על התאגיד לפי הוראות סעיף 7 לחוק, להדרכת העובדים לקיום החובות כאמור ולפיקוח על מילוי (ראה סעיף 8(ב) לחוק).

מהסעיף עולה, כי נדרשת החלטה של החברה על מינוי האחראי. החלטה זו נועדה כדי שיהיה גורם אחד מטעם החברה שידע, כי הוא האחראי לפיקוח על תחום זה ויפעל ליישומו, והן על מנת שיהיה ברור שהחברה מודעת לחובותיה על פי החוק, התקנות והצווים ונתנה את דעתה לכך במינוי אחראי.

כעולה מדוח הביקורת, אסף טוכמאייר שמונה כאחראי, כלל לא ידע על מינויו.

במהלך הביקורת, הודיעה החברה כי מינויו של טוכמאייר היה ל- 3 חודשים ולאחר מכן הוא הוחלף ובמקומו מונה רפי בן עמי.

מהתמונה שעלתה במהלך הביקורת נמצא כי בפועל לחברה לא היה אחראי ולאור האמור קובעת הועדה כי החברה הפרה את הוראות סעיף 8(א) לצו.

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי.

בהתאם לסעיף 14(ב) לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 8(א) לחוק, עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין (202,000 ₪), כאשר בהתאם לתקנה 9(2) לתקנות עיצום כספי תיתן הועדה את דעתה לזמן שחלף ממועד כניסתו לתוקף של אותו סעיף ועד למינוי האחראי, וכן בעובדה שבתקופה שלא היה אחראי נעשו הפרות לפי סעיף 7 לחוק.

במסגרת שיקולי הועדה לקביעת גובה העיצום שקלה הועדה את מספר הפרות והיקפן הכספי, את העובדה שהמפר פעל לתיקון ליקויים שנמצאו ואת העובדה שהודיע על הפסקת פעילותו כנותן שירותי מטבע. עם זאת, יצויין כי החברה לא השיבה לרשם נותני שירותי מטבע את תעודת הרישום, כמתחייב על פי סעיף 11(ג) לחוק. עוד שקלה הועדה כי מדובר בגורמים הפעילים בשוק הפיננסי ומודעים לחובות על פי החוק והצו, כי החברה לוותה ביעוץ משפטי והיה עליה להקפיד על מילוי הוראות החוק והצו ככתבן וכלשונו.

לאור האמור לעיל, בגין הפרות הדיווח והעדר שמירת מסמכי הזיהוי החליטה הועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של 15,000 ₪ (חמישה עשר אלף ש"ח), ובגין הפרת הוראת סעיף 8(א) לחוק החליטה הועדה להשית עיצום כספי בסך של 30,000 ₪ (שלושים אלף ש"ח).

לסיכום, הועדה החליטה להשית עיצום כספי בסך כולל של **45,000 ₪** (ארבעים וחמישה אלף שקלים חדשים) אשר ישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים.

החלטת הועדה לעיצום כספי - אשראים אמינים בע"מ

תיאור הנסיבות :

ביום 26.02.08 נערכה ביקורת בחברה, במטרה לבחון את קיום החובות המוטלות עליה, כפי שנקבעו בהוראות החוק. הביקורת בוצעה ע"י צוות משולב של מפקחים ממשד האוצר/ מחלקת נותני שירותי מטבע.

ממצאי הביקורת :

- ז. ממצאי הביקורת הינם לתקופה 11.5.02 – 26.2.08 לגבי בדיקת פעילות המרה, וכן 30.6.02 – 26.2.08 לגבי בדיקת פעילות ניכיון המחאות והעברות נכסים פיננסיים לחוץ לארץ.
- ח. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע הרשום, כאשר תעודת הרישום הונפקה לחברה ביום 20.5.03.
- ט. לחברה 3 סניפים; סניף בתל אביב (רחוב אחוזה בית 3), סניף בירושלים (רחוב חפצדי 5) וסניף בפתח תקווה (רחוב משה דיין 14). ביום 9.5.07 העבירה החברה דיווח לרשם נותני שירותי מטבע על הפסקת פעילות סניף פתח תקווה, ואף הוחזרה תעודת הרישום של החברה.
- י. הביקורת העלתה, כי החברה עסקה במתן שירותי מטבע, מבלי שקיבלה את אישור הרשם, תוך הפרה של סעיף 11ג לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - החוק).
- יא. הביקורת איתרה 2,022 פעולות, המסתכמות למחזור של 171,420,565 ₪, אשר התבצעו בטרם קיבלה החברה את אישור הרשם. 54 פעולות מתוכן, בהיקף כולל של 45,402,609 ₪, הינן עסקאות חייבות בדיווח בסכום של 500,000 ₪ לפחות.
- יב. כמו כן, הביקורת מצאה, כי לאחר השבת תעודת הרישום של החברה בנוגע לסניף בפתח תקווה, ביצעה החברה 7 פעולות בהיקף כולל של 398,154.5 ₪, וזאת בניגוד להוראות סעיפים 11(ג) ו-11(ה) לחוק.
- יג. הביקורת העלתה, כי החברה הפרה את הוראות סעיף 3 לצו, כאשר במסגרת בדיקה שבוצעה נמצא, כי לגבי 38 עסקאות החייבות בדיווח לרשות, שבוצעו על ידי לקוחות שהם חברות והמסתכמות לסכום של 29,634,081 ₪ לא אימתה החברה את פרטי הזהות ולא שמרה העתק ייפוי כוח. כמו כן, לגבי 4 עסקאות החייבות בדיווח לרשות, שבוצעו על ידי לקוחות יחידים (מבקש שירות שהוא תושב) המסתכמות לסכום של 3,832,460 ₪ לא שמרה החברה העתק ת.ז. מהלקוח כנדרש.
- יד. הביקורת העלתה, כי החברה הפרה את הוראות סעיף 4 לצו, כאשר במסגרת בדיקה שבוצעה נמצא, כי לגבי 1,207 עסקאות בסכום של לפחות 500,000 ₪, החייבות בדיווח לרשות והמסתכמות לסכום של 972,804,118 ₪ (1,150 עסקאות ניכיון בסכום כולל של 933,254,589.35 ₪ בסניף בתל-אביב ו- 57 עסקאות ניכיון בסכום כולל של 39,549,529.37 ₪ בסניף בירושלים), החברה לא דרשה ולא שמרה טפסי הצהרת מבקש שירות ממקבל השירות.
- טו. החברה לא דיווחה לרשות לאיסור הלבנת הון (להלן – הרשות), תוך הפרת הוראות סעיף 6(א)(1) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תש"ס"ב – 2002 (להלן – הצו), ביחס ל- 285 עסקאות בהיקף כולל של 210,741,278 ₪ (278 עסקאות בהיקף של 205,387,859.63 ₪ בסניף בתל-אביב ו- 7 עסקאות בהיקף כולל של 5,354,418.88 ₪ בסניף בירושלים).
- טז. החברה העבירה לרשות דיווחים ידניים בניגוד לתקנה 2 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידיים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק,

למאגר המידע) התשס"ב – 2002 (להלן – תקנות הדיווח) ולהנחיות ראש הרשות, בנוגע ל- 429 עסקאות בהיקף כולל של 352,833,033.62 ₪ (422 עסקאות בהיקף של 347,020,653.92 ₪ בסניף בתל-אביב ו-7 עסקאות בהיקף כולל של 5,812,379.70 ₪ בסניף בירושלים).

יז. הביקורת העלתה, כי החברה הפרה את הוראות סעיף 8(א) לחוק בכך שעד למועד הביקורת לא מינתה החברה אחראי למילוי החובות. הודעה על מינוי אחראי על חובות התאגיד התקבלה במשרדי רשם נותני שירותי מטבע רק ביום 18.3.08, לאחר ובעקבות הערות הביקורת.

יח. הביקורת הוסיפה, כי ביום 8.7.08 ובעקבות הביקורת שבוצעה בחברה, העבירה החברה דיווח מתוקן לרשות, כמפורט להלן:

1. סניף תל-אביב - דיווח בגין 3,396 פעולות בהיקף כספי של 1,500,602,392 ₪, לתקופה שבין 2 בינואר 2003 ועד 30 במרץ 2008.

2. סניף ירושלים - דיווח בגין 87 פעולות בהיקף כספי של 51,914,094 ₪, לתקופה שבין 8 ביוני 2004 ועד 30 במרץ 2008.

הפעולות דווחו ככוללות מזומן שניתן על ידי החברה.

ביום 11.2.09 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ביום 17.5.09 השמיע המפר לכאורה, את טענותיו בפני הועדה.

החלטת הועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי המפר לכאורה הפר הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – הצו).

הועדה אינה דנה בסוגיית הטלת עיצום כספי רק בשל עיסוק במתן שירותי מטבע בלא רישום במרשם בניגוד להוראות סעיפים 11ג ו-11ו(ה) לחוק, וכן בהפרות לפי סעיפים 11ג ו-11ו(ה) לחוק.

חובות הזיהוי והדיווח הינן מהותיות ביותר לצורך יישום הוראות החוק ולאיתור ואכיפה כנגד פעילות הלבנת הון וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל ובמקרה הנדון, של נותני שירותי מטבע, ולהתחקות אחר פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח את הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

חובת הדיווח הקבועה בחוק הינה מהותית ובילתה אין.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על(1)2005, 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה

בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

כפי שניתן להיווכח, החברה הפרה את הוראות סעיפים 3 ו-4 לצו, כאשר לא אימתה את פרטי הזהות, לא שמרה ייפוי כוח ולא דרשה ולא שמרה טפסי הצהרת מבקש שירות.

במסמך שמר שאול נאוי הקריא בפני הועדה במועד הדיון טען מר נאוי, כי הביא עמו שני קלסרים וציין, כי הוא סמוך ובטוח שאם הועדה תעיין בהם היא תמצא בהם את מסמכי הזיהוי, תעודות זהות ופרוטוקולים למיניהם. במועד הדיון לא הציג מר נאוי כל מסמך אשר יש בו כדי להוכיח, כי הפרות כלשהן של סעיף 3 או 4 לצו לא אירעו.

יתרה מכך, לאחר הדיון שלחה יו"ר הועדה, גב' מיכל הולצמן, מכתב לחברה בו ביקשה, בין היתר כדלקמן: "אסמכתאות שלטענת החברה היו מצויות בידיה במועד הביקורת, לתיעוד עסקאות שבוצעו על ידי יחידים וחברות, לפי העניין, כמפורט בסעיף ו' (4) לדו"ח הביקורת".

בקשה זו נועדה על מנת שהועדה תוכל לקבל החלטה על סמך נתונים מדויקים, וזאת לאור טענת החברה כי היו בידיה אי אלו מסמכים במועד הביקורת שהיו מפוזרים בקלסרים שונים.

תגובתו של מר נאוי הייתה כדלקמן:

"כפי שציינתי בדברי בוועדה, מסמכי הזיהוי של לקוחות החברה לא נשמרו באופן מצורף אלא תויקו בשוטף בצירוף למסמכים נוספים על פי ראות עינינו. מסמכים אלו פוזרים על פני עשרות קלסרים אשר מדגם מהם הוצג בפני הועדה."

החברה לא הציגה, אפוא, כל אסמכתא לטענותיה, בעוד שניתנה לה הזדמנות מלאה לכך. למותר לציין, כי למעט טענה בעלמא לא הוצגה בפני הועדה כל אסמכתא במועד הדיון לקיומו של מסמך זיהוי, ובעוד שלגבי נושאים אחרים כדוגמת דיווחים שהועברו לטענת החברה לרשות הציגה החברה במהלך הדיון אסמכתאות.

לאור האמור לעיל, הועדה קובעת את קביעותיה בעניין זה על סמך האמור בדו"ח הביקורת.

הפרת הוראות סעיף 3 לצו (הן באי אימות פרטי זיהוי והן באי דרישת ייפוי כוח), והפרת הוראות סעיף 4 לצו (באי דרישת טופס הצהרת מבקש שירות) מסכלת לחלוטין את האפשרות להתחקות אחר הנהנה האמיתי של הפעולות המבוצעות, שכן אין אפשרות לוודא עבור מי מבוצעות אותן פעולות וכן כי ניתן ייפוי כוח או כתב נאמנות מאותו גורם אשר הפעולות מבוצעות עבורו.

הפרת הוראות אלו ממילא אף מסכלת את האפשרות להעברת דיווחים בלתי רגילים לרשות, שכן כך למשל לא יוכל נותן שירותי המטבע להתחקות אחר פעולה המבוצעת עבור גורם מפוקפק ו/או כאשר קיימת אינדיקציה לכך שמבצע הפעולה מנסה להסתיר או להסוות את הנהנה האמיתי לגבי אותה פעולה.

הפרת הוראות אלו לא זו בלבד שאינה מונעת את השימוש בנותן שירותי המטבע לצורך הלבנת הון, אלא אף מקשות ולעיתים אינן מאפשרות לגופי האכיפה להתחקות אחר מלביני ההון ולבצע חקירה והעמדה לדין של עבריינים.

כפי שהחברה ציינה בדיון, היא מנהלת את מערך המימון חוץ בנקאי מהגדולים במדינת ישראל. היקפי פעילות החברה מעידים, כי החברה מנהלת פעילות כספית בהיקפים עצומים.

היקפי ההפרות המפורטים בדו"ח בעיקר ביחס לסעיף 4 לצו, וכן ביחס לסעיף 3 לצו מגיעים לסך עצום של מיליארד ש"ח.

בכל הקשור להיעדר העברת הדיווחים לרשות ולאחר קבלת אסמכתאות הרי שלאור האסמכתאות שהוצגו בפני הועדה על ידי החברה בסיכומו של דבר נותן שירותי המטבע לא דיווח לרשות על פעולות רגילות, תוך הפרת הוראות סעיף 6(א) לצו, ביחס לחודשים הבאים:

1.	אוגוסט 2004
2.	ספטמבר 2004
3.	אפריל 2006
4.	מרץ 2006
5.	יוני 2006
6.	יולי 2006
7.	אוגוסט 2006
8.	ספטמבר 2006
9.	מרץ 2007

היקף הפרת אי הדיווח בחודשים לעיל מגיע לסך של כ- **171 מיליון ₪**. גם במקרה דנן, מדובר בהפרות בהיקפים גדולים. במאמר מוסגר יצוין, כי האסמכתאות שהוצגו בפני הועדה על ידי החברה בנוגע לחודשים לגביהם טענה החברה כי דיווחה לרשות נעשו באופן ידני ובניגוד לתקנות הדיווח.

בנוגע לדיווחים הידניים, הרי שהחברה לא דיווחה לרשות כמתחייב בתקנות הדיווח והנחיות ראש הרשות, בהיקף של כ- 353 מיליון ₪, כאשר יש להוסיף סך של 107 מיליון ₪ אשר הנם הדיווחים שלטענת החברה הועברו לרשות. דהיינו הפרה זו מגיע **להיקף כולל של כ- 460 מיליון ₪**, וזאת בגין חודשים רבים.

למעט טענה בעלמא, לא העבירה החברה כל אסמכתא לטענתה, לפיה היו תקופות שבהן הרשות הורתה לחברה שלא לשלוח דיווחים עד הסדרת עניין כזה או אחר. ההפך הוא הנכון, מהמכתבים שהועברו מהרשות לחברה עולה ביקורת על אופן משלוח הדיווחים לרשות.

בעניין זה ראוי לציין מכתב מיום **25.9.03** בו ציינה הרשות, כי הדיווח אינו בהתאם לתקנות הדיווח ואף ציינה במפורש כי הדיווח שהועבר הנו דיווח ידני בניגוד להנחיות ראש הרשות. כמו כן, במכתב נוסף מיום **22.1.06** התריעה הרשות, כי הדיווח לרשות נעשה באופן שגוי ומהווה הפרה של תקנות הדיווח. החברה התבקשה להעביר דיווח חוזר, ממוכן ותקין.

לסיכום האמור, החברה הפרה באופן שיטתי ומתמשך את הוראות התקנות (וכפועל יוצא את הוראות סעיף 7(ה) לחוק) בכל הקשור לדרכי הדיווח, וזאת בהיקף עצום של כ- 460 מיליון ש"ח.

סעיף 8(א) לחוק קובע, כי תאגיד שחלות עליו חובות לפי הוראות סעיף 7 לחוק ימנה אחראי למילוי החובות. האחראי למילוי חובות התאגיד נדרש לפעול לקיום החובות המוטלות על התאגיד לפי הוראות סעיף 7 לחוק, להדרכת העובדים לקיום החובות כאמור ולפיקוח על מילוין (ראה סעיף 8(ב) לחוק).

מהסעיף עולה, כי נדרשת **החלטה של החברה** על מינוי האחראי. החלטה זו נועדה כדי שיהיה גורם אחד מטעם החברה שידע, כי הוא האחראי לפיקוח על תחום זה ויפעל ליישומו, והן על מנת שיהיה ברור שהחברה מודעת לחובותיה על פי החוק, התקנות והצווים ונתנה את דעתה לכך במינוי אחראי.

במקרה דנן, החברה הציגה מסמך מיום 18.3.08 המופנה לרשם נותני שירותי מטבע, בו היא מציינת כי בישיבת דירקטוריון של החברה שהתקיימה ביום 12.3.08 הוחלט למנות את מר יצחק מימון לתפקיד של קצין הציות של החברה. במסמך זה אף מפרטת החברה את תפקידיו של קצין הציות.

בכך, אף החברה גילתה את דעתה בצורך במינוי של קצין הציות על ידי האורגנים המוסמכים בחברה, כאשר במקרה דנן המינוי נעשה על ידי הדירקטוריון. אמנם מר שאול נאוי הצהיר, כי מיום כניסת החוק

לתוקף בכל חברה אשר הייתה בניהולו והייתה רשומה במירשם נותני שירותי מטבע הוא שימש כאחראי על חובות התאגיד. דא עקא, כי לא הוצגה בפני הועדה החלטה של החברה הממנה אותו כאחראי. לחברה שני בעלי מניות שהנם גם שני המנהלים, וכן החברה הפעילה שלושה סניפים, כך שכלל לא ברור כי דווקא מר שאול נאוי הנו האחראי, וכאסמכתא לכך ניתן להביא את מינויו של מר יצחק מימון כאחראי. יתרה מכך, בדו"ח הביקורת שבוצעה בחברת אחים נאווי בע"מ צוין, כי מר שאול נאוי לא היה מודע כלל לחובת החתמת הלקוח על הצהרה, כמתחייב מסעיף 4 לצו. הדבר מהווה אינדיקציה נוספת לכך שמר נאוי לא היה מודע לכל החובות החלות עליו, אם וככל שהוא סבר שהוא אחראי למילוי חובות התאגיד.

מר שאול נאוי הביא כאסמכתא את הרישום על גבי ההצהרות הנלוות לשוברי האגרה. אולם, שוברי האגרה כשלעצמם אינם רלבנטיים, היות והם אינם בגדר החלטה של החברה, מה גם שאפשרות החתימה על השובר ניתנת גם למבקש הרישום.

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – תקנות עיצום כספי).

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי.

לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה, הן לחומרא והן לקולא. כפי שניתן להיווכח, נותן שירותי המטבע הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו.

ההפרות הנ"ל הן **הפרות חמורות בהיקפים עצומים**, המצדיקות הטלת עיצום כספי משמעותי.

בשיקול דעת הועדה הובא בחשבון היקפן העצום של ההפרות וחומרתן, וכן היקפי פעילות החברה. מאידך, הועדה התחשבה בכך שהחברה פעלה לתיקון הליקויים, מינתה אחראי למילוי חובות התאגיד, וכי מדובר בהפרה ראשונה.

החברה העבירה דיווח מתוקן באפריל 2008 על כל פעילותה בעבר כפעילות במזומן, אולם התברר כי הדיווח בכל הקשור לפעילות החברה במזומן היה שגוי. עם זאת, הועדה מקבלת את טענתו של מר שאול נאוי, לפיה הדיווח על מזומן נבע מטעות בהקלדת קוד הדיווח.

ביחס לדיווחים הידניים, הרי שתיקון הליקויים המאוחר (אפריל 2008) ולא בהזדמנות הראשונה לאחר משלוח מכתב הרשות (25.9.03) הנו בגדר "**הפרה נמשכת**" כהגדרתה בתקנה 1 לתקנות עיצום כספי, והוא מהווה אמת מידה לעניין הטלת עיצום כספי בהתאם לתקנה 9(ג) לתקנות עיצום כספי.

בהתאם לסעיף 14(ב) לחוק רשאית הועדה להטיל עיצום כספי בגין אי מינוי אחראי למילוי החובות, בשיעור של 202,000 ₪, כאשר בהתאם לתקנה 9(2) לתקנות עיצום כספי תיתן הועדה את דעתה לזמן שחלף ממועד כניסתו לתוקף של אותו סעיף ועד למינוי האחראי, וכן בעובדה שבתקופה שלא היה אחראי נעשו הפרות לפי סעיף 7 לחוק. במקרה דנן לא היה מינוי אחראי עד למועד הביקורת וניתן אף לראות כי קיימות הפרות רבות וחמורות של סעיף 7 לחוק, כמפורט בהרחבה לעיל.

בהתאם לסעיף 36 לחוק, הועדה אינה מטילה עיצום כספי בגין ההפרות שבוצעו בשנה הראשונה לכניסתם לתוקף של סעיפים 7 ו-8 לחוק.

לאור האמור לעיל, בגין הפרות סעיף 7 לחוק החליטה הועדה בהחלטת רוב להשית על המפר עיצום כספי בסך 450,000 ₪ (ארבע מאות וחמישים אלף שקלים חדשים), על אף עמדת אחד מחברי הועדה אשר סבר כי היקף ההפרות וחומרתן וכן היקפי פעילות החברה מצדיקים הטלת עיצום כספי גבוה יותר. בגין הפרת

הוראות סעיף 8(א) לחוק החליטה הועדה להשית עיצום כספי של 50,000 ₪ (חמישים אלף שקלים חדשים).

לסיכום, הועדה החליטה להשית עיצום כספי בסך כולל של 500,000 ₪ (חמש מאות אלף שקלים חדשים) אשר ישולמו ב- 12 תשלומים שווים.

החלטה וועדת עיצומים - צ'יינג' מור (שושנה מור)

תיאור הנסיבות:

1. ביום 8 לדצמבר 2008, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע ברח' שבט לוי 14, אשדוד.
2. הביקורת בוצעה על ידי צוות מפקחים משולב ממחלקת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.
3. נותן שירותי המטבע החל לפעול בחודש אוקטובר 2005 באמצעות גב' שושנה מור ועסק בהמרת מטבעות והעברות כספים מחו"ל.

ממצאי הביקורת:

1. נותן שירותי המטבע הינו בעל אישור לעסוק במתן שירותי מטבע החל מחודש אוקטובר 2005.
2. ממצאי הביקורת מתייחסים לתקופת פעילות נותן שירותי המטבע מחודש אוקטובר 2005 ועד לחודש דצמבר 2008.
3. במהלך הביקורת אותרו 9 עסקאות בסך כולל של 517,322 ₪ אשר לא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן- הרשות). בכך הפר נותן שירותי המטבע את הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") וסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
4. הביקורת העלתה כי ב-2 עסקאות בסך כולל של 121,440 ₪ שבוצעו מול חברות, נותן שירותי המטבע לא קיבל לידיו יפוי כוח כמתחייב לפי סעיף 3(3) לצו.
5. נותן שירותי המטבע לא ביצע רישום פרט זיהוי (שם; מס. ת.ז.; מען; מין) של מבקש השירות כנדרש על פי הוראות סעיף 2 לצו. ממצאי הביקורת העלו כי ב-2 עסקאות בשווי 105,110 ₪ החייבות בדיווח לא נרשם שם מבקש השירות ומספר זהותו, ב-10 עסקאות בשווי 599,088 ₪ החייבות בדיווח לא נרשם מינו של מבקש השירות וב-4 עסקאות בשווי 222,860 ₪ לא נרשמה כתובת מבקש השירות.

ביום 30/9/2009 נשלחה למפרה לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ביום 5.1.2010 השמיעה המפרה לכאורה את טיעוניה בעל פה בפני הועדה.

החלטת הועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת וטיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002.

ההפרה כללה ליקויים בהליך זיהוי הלקוחות והפרת חובות הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - הרשות).

הועדה השתכנעה כי המפרה פעלה בתום לב תוך הבנה מוטעית של החובות המוטלות עליה במסגרת עיסוקה כנותן שירותי מטבע.

עם זאת, החובות הקבועות בחוק ובצו הינן חובות מהותיות והכרחיות לצורך יישום מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ואיתור פעילות החשודה בהלבנת הון ומימון טרור. הפסיקה הכירה בחשיבות משטר הדיווחים וקיום הוראות החוק והצו כלשונו. לעניין זה ר' ע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק, עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "**התקנות**").

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו הנסיבות בכללותן. בשיקולי דעת הועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפרה, כי היא שיתפה פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, היקף הפעילות הנמוך של העסק, היקפה הכספי של ההפרה והתרשמותה כי פעלה בתום לב, וכן העובדה כי העסק למתן שירותי מטבע נסגר מיד לאחר הביקורת והנסיבות האישיות של משפחת המפרה כפי שתוארו בפני הועדה, והחליטה שלא למצות את הדין עם המפרה ולהטיל עליה עיצום כספי בסך של 5,000 ₪ (**חמשת אלפים שקלים חדשים**) שישולם בארבעה תשלומים שווים.

החלטות הוועדה לעיצום כספי בשנת 2010

החלטת הוועדה לעיצום כספי – דוד גולן (אמריקאן צ'יינג')

תיאור הנסיבות:

ביום 7.10.08 נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע ברחוב התנופה 13, ירושלים, אשר במסגרתה בוצעו שלושה ביקורים בעסקו של נש"מ (7.10.08; 06.11.08; 12.07.09).

הביקורת בוצעה על ידי צוות מפקחים ממשרד האוצר, יחידת נותני שירותי מטבע.

ממצאי הביקורת:

1. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע בעל תעודת רישום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 7.8.05.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה של מיום הנפקת תעודת הרישום ועד ליום 7.10.08.
3. הביקורת העלתה כי המפר לכאורה לא העביר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות) דיווחים על פעולות החייבות בדיווח בין החודשים אוגוסט ועד נובמבר 2005, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – הצו).
4. הדיווח בגין חודש אוקטובר 2006 התקבל ברשות במהלך חודש יולי 2007.
5. נותן שירותי המטבע העביר דיווחים לרשות המתייחסים לפעילות בשתי כתובות שונות.
6. הביקורת איתרה פעולות הנחזות לפיצול של עסקה באותו יום החייבת בדיווח, כאשר סכום כל פעולה נמוך מהסכום החייב בדיווח.
7. המפר לכאורה לא ביצע רישום פרטי הזיהוי כנדרש על פי הוראת סעיף 2 לצו.
8. המפר לכאורה לא ביצע אימות פרטים ודרישת מסמכים כנדרש על פי הוראת סעיף 3 לצו.
9. המפר לכאורה לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראת סעיף 4 לצו.
10. המפר לכאורה לא מילא אחר חובת דיווח כל פרטי הפעולה ולא שמר מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיפים 7(ה)(1) ו-9 לצו.

ביום 1.10.09 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי. המפר לכאורה העביר טיעונים בכתב במכתב מיום 5.11.09 וביום 27.10.10 השמיע טיעונים בעל פה בפני הוועדה.

החלטת הוועדה:

לאחר בחינת ממצאי הביקורת ושמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הוועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע התגלו הפרות של הוראות החוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק)

והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002 (להלן – הצו).

ההפרה כללה ליקויים ברישום פרטי זיהוי מלאים של הלקוח, מילוי הצהרת מבקש שירות וכן ליקויים בהעברת דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - הרשות) בגין חודש אחד.

הוועדה השתכנעה כי המפר פעל בתום לב וכי לאחר הביקורת הוא נקט בצעדים שיאפשרו לו לקיים את הוראות החוק והצו.

עם זאת, החובות הקבועות בחוק ובצו הינן חובות מהותיות והכרחיות לצורך יישום מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ואיתור פעילות החשודה בהלבנת הון ומימון טרור. לפיכך, על כל מי שעוסק במתן שירותי מטבע להקפיד למלא בדקדקנות את כל הוראות הצו, ולוודא כי יהיו בידיו את כל הפרטים הנדרשים לזיהוי הלקוח ולדיווח על פעולות החייבות בדיווח. הפסיקה הכירה בחשיבות משטר הדיווחים וקיום הוראות החוק והצו כלשונו. לעניין זה ר' ע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108.

הוועדה קיבלה את הסברו של נותן שירותי המטבע לעניין הכתובות השונות שהוצגו במסמכים השונים, לפיו מדובר באותו הבניין בעל שתי כתובות וכי לאחר עריכת הביקורת נותן שירותי המטבע תיקן לכתובת אחת.

הועדה החליטה כי ממצאי הביקורת, לא היו בהם בכדי לקבוע כי נותן שירותי המטבע הפר הוראות סעיף 3 בעניין אימות פרטים ושמירת מסמכים כנדרש על פי סעיף 9 לצו, זאת, בין היתר, בהתחשב בטענתו של ב"כ נותן שירותי מטבע, כי ישנו חומר נוסף שאינו נבדק על ידי מבצעי הביקורת.

בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2.2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – התקנות).

הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו הנסיבות בכללותן. בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, העובדה שהמפר פעל לתיקון הליקויים שנמצאו, היקף הפעילות של העסק, היקפה הכספי של ההפרה והתרשמותה כי פעל בתום לב, והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 5,000 ₪ (חמשת אלפים שקלים חדשים) שישולם בשני תשלומים שווים.

למפר זכות ערעור על החלטת ועדת העיצומים תוך 30 ימים מיום קבלת החלטה זו לבית משפט שלום.

החלטת הוועדה לעיצום כספי פ.א.י - שילת יזמות בע"מ (לשעבר דבח לוי והשקעות בע"מ)

על החלטה זו הוגשה בקשת ערעור לבית משפט- טרם התקבלה הכרעה בנושא.

תיאור הנסיבות:

ביום 6.4.2009 נערכה ביקורת במשרדי החברה, במטרה לבחון את עמידתה בחובות בהתאם לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו"; "צו איסור הלבנת הון"). הביקורת בוצעה על ידי צוות מפקחים משולב ממחלקת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

עיקרי ממצאי הביקורת:

דוח הביקורת נמסר למפר בצירוף הודעה על בקשה להטיל עיצום כספי.

1. ממצאי הביקורת הינם לתקופה 22.8.06 – 5.4.09.
2. החברה הוקמה ביום 2.11.05.
3. החברה הינה בעלת רישיון למתן שירותי מטבע החל מיום 24 באפריל 2006.
4. החברה עוסקת בניכיון המחאות.
5. הביקורת איתרה על פי נתוני המחשב של החברה 2,817 פעולות ניכיון החייבות בדיווח החל מ- 22.8.2006 ועד לתאריך 5.4.2009.
6. מאוגוסט 2006 עד ל- אוקטובר 2008 העבירה החברה דיווחים על 2,214 פעולות.
7. הביקורת העלתה כי החברה לא העבירה דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות, וזאת בניגוד לחוק ולסעיף 6(ב) לצו איסור הלבנת הון, במקרים הבאים:
  1. אי התאמה בין חתימת מבקש השירות לבין זהותו האמיתית של מבקש השירות.
  2. ביצוע עסקאות בהמחאות שנמשכו מחשבונות ע"י לקוחות שונים באותו יום.
  3. פיצול עסקאות בין נושא משרה בחברה לבין החברה.
  4. פיצול עסקאות בין מספר מקבלי שירות.
  5. עסקאות שבוצעו ע"י חברה אשר מורשה החתימה בה הינו דמות ציבורית מוכרת, שהורשע בעבירות מרמה והונאה.
8. החברה הפרה את סעיף 3(3) לצו בכך שלא נהגה לדרוש ייפוי כוח מלקוחותיה המאוגדים כתברות לגבי עסקאות בסכום של 124,496,193 ₪.
9. החברה הפרה את הוראות סעיף 4 לעניין הצהרת מבקש שירות.
10. החברה לא מילאה אחר החובה לשמור מסמכים בהתאם להוראת סעיף 9 לצו.

ביום 22.11.09 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ביום 29.7.10 השמיע המפר לכאורה טיעונים בעל פה בפני הוועדה באמצעות ב"כ.

החלטת הוועדה:

לאור עמדת הוועדה, כפי שהובאה לעיל בסמוך לטיעוני החברה, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").

ההפרה כללה הפרת חובות דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - הרשות) על פעולות רגילות ובלתי רגילות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון וסעיף 6(א) ו- (ב) לצו, וכן אי רישום פרטי זיהוי, קבלת כתב יפוי כוח והצהרות מבקשי שירות.

כפי שפורט בהרחבה, נמצאו כשלים מהותיים בהעברת דיווחים לראשות לאיסור הלבנת הון, ואלו עלולים לסכל ולפגוע במאבק בהלבנת הון ומימון טרור.

חובת הדיווח, ובכללה חובת הדיווח על פעילות בלתי רגילה, הינה מהותית ומטרתה לאפשר לרשויות לאתר ולפעול כנגד פעילות של הלבנת הון ומימון טרור וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן זהו הכלי העומד בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון, של נותני שירותי מטבע. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח אחר הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. זוה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור

הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי"). הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון העובדות כי מדובר במספר מקרים בהם לא הועבר דיווח על פעולה בלתי רגילה, היקפה הכספי של ההפרה, שיתוף פעולה חלקי של המפר, ואי נקיטת פעולות לביטול ההפרות,

מחד, ומאידך, זו היא הפרה ראשונה של המפר, והחליטה להשית על המפר עיצום כספי בסך של 250,000 ₪
שישולם ב - 10 תשלומים חודשיים שווים.

החלטת הוועדה לעיצום כספי זזה ממיסטבלוב

תיאור הנסיבות:

ביום 6.8.2009 נערכה ביקורת בחברה, במטרה לבחון את קיום החובות המוטלות עליה, כפי שנקבעו בהוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק). הביקורת בוצעה ע"י יחידת נותני שירותי מטבע, משרד האוצר.

עיקרי ממצאי הביקורת:

1. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע רשום על פי תעודת רישום שהונפקה לסניף ביום 29.6.2003.
2. מר זזה ממיסטבלוב, ת.ז. 311004113, הינו בעל העסק ומנהלו.
3. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין מאי 2003 ואוגוסט 2009.
4. הביקורת הציגה את עצמה בפני עובד הדלפק, מה דוד דברשווילי. נמסר לביקורת כי בעל העסק, מר זזה ממסיטבלוב, הינו חולה, אולם לאחר שיחה עם ראש אגף של נותני שירותי מטבע השתכנע להגיע למקום כדי לאפשר את קיום הביקורת. מר דברשווילי לא איפשר לצוות הביקורת להיכנס לתוך בית העסק עד להגעתו של מר ממיסטבלוב.
5. הביקורת איתרה 2 עסקאות בהיקף כולל של 160,800 ₪, בסך של 50,000 ₪ לפחות כל אחת, החייבות בדיווח לרשות איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן- הרשות) לפי סעיף 6(א) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח, וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע) התשס"ב-2002 (להלן- "הצו"). עסקאות אלו לא דווחו לרשות.
6. באותן 2 עסקאות, המפר לכאורה הפר גם את הוראות סעיף 2(א) לצו בכך שלא נרשמו בגינן תאריך לידה והתאגדות של מקבל השירות, מינו, או מענו. באחת מן העסקאות, בהיקף של 78,756 ₪ אף לא נרשמו שמו ותעודת הזיהוי של מקבל השירות.
7. בנוסף, נמצאו 4 מקרים בהם בוצעו מספר עסקאות בטווח של דקות המסתכמות לסכום החייב בדיווח. עסקאות אלו מסתכמות לסכום של 318,093 ₪. כמו כן, נמצא מקרה אחד של ביצוע עסקה אחת כל יום במשך 4 ימים, כך שכלל העסקאות הסתכמו לסכום של 63,015 ₪, כלומר סכום החייב בדיווח. באי-הדיווח, המפר לכאורה עבר על הוראות 6(ב) לצו המתייחסות לדיווח פעולות בלתי רגילות.

ביום 19.1.2010 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי. המפר לכאורה העביר טיעונים בכתב במכתב הנושא תאריך 24.3.2010 והשמיע טיעונים בעל פה בפני הוועדה ביום 15.9.2010.

החלטת הוועדה

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק), בצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – הצו) ובתקנות

איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – תקנות הדיווח) .

טיעוני החברה הועברו במכתב מיום 6.4.10 מאת רס נאור, ב"כ החברה, וכן בדיון בפני הוועדה. ההחלטה תתייחס לממצאי הביקורת וטיעוני המפר, כמפורט :

אי דיווח לרשות - החברה לא העבירה דיווחים לרשות על עסקה אחת שהייתה חייבת בדיווח לפי סעיף 6(א) לצו. עסקה זו, בסכום של 82,044 ₪, לא דווחה לרשות. לכן הוועדה מוצאת הפרה של סעיף 6(א) לצו. בעסקה השנייה המופיעה בדו"ח ממצאי הביקורת, הוועדה מקבלת את טיעון המפר לפיו מדובר בפעולה פנימית של נותן שירותי המטבע לרכישת מטבע בבנק, ועל כן אין חובה לדווח עליה.

הסתמכות על רו"ח – אף אם החברה החליטה להסתמך על רואה חשבון חיצוני, באשר לביצוע חובותיה, אין בהסתמכות על אדם אחר לביצוע חובות החלטה על החברה, משום הסרת אחריות החברה.

הפרת סעיף 2 לצו לעניין רישום פרטי זיהוי - הוועדה קובעת כי קיימת גם הפרה של הוראת סעיף 2 לצו מאחר ולא נרשמו את הפרטים הבאים ביחס לעסקה אחת בסכום 82,044 ₪: תאריך לידה; מין; ומען. בעסקה השנייה המופיעה בדו"ח ממצאי הביקורת, הוועדה מקבלת את טיעון המפר לפיו מדובר בפעולה פנימית של נותן שירותי המטבע לרכישת מטבע בבנק, ועל כן אין חובה לרשום פרטי זיהוי מקבל השירות.

אי דיווח על עסקאות בלתי רגילות: הוועדה קובעת כי הייתה הפרה של חובת הדיווח על עסקאות בלתי רגילות לפי ס' 6(ב) לצו. נמצאו ארבעה מקרים שבהם בוצעו בטווח של דקות עסקאות ע"י לקוח זהה המסתמכות לסכום החייב בדיווח, בסכום כולל של 318,093 ₪. בנוסף לכך, נמצאו מקרה אחד בו בוצעה פעולה כל יום למשך ארבעה ימים ע"י אותו לקוח, כך שכלל העסקאות מסתכמות לסכום של 63,015 ₪, העולה על חובת הדיווח.

כשלים בהעברת דיווחים או בהעברת דיווחים ללא הפרטים הנדרשים על פי דין עלולים לסכל ולפגוע במאבק בהלבנת הון ומימון טרור.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על(1)2005, 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת הון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון. " (ההדגשה אינה במקור).

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – תקנות עיצום כספי).

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, העובדה שהמפר פעל לתיקון הליקויים שנמצאו ומאז שהתגלו ההפרות הוא מדווח לרשות, היקפה הכספי של ההפרה והתרשמות הוועדה כי פעל בתום לב. גם הובאה בחשבון טווח הזמן שעבר מאז ההפרות, העובדה שההפרות נעשו בתחילת ימי הפעילות של העסק ובסמוך ל"תקופת החסד" שניתנה בסעיף 36 לחוק.

לכן, הוועדה החליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 3,000 ₪ שישולם בתשלום אחד.

החלטת הוועדה לעיצום כספי – צ'יינג' ספוט א.ס. (1999) בע"מ

תיאור הנסיבות:

ביום 15.2.2009 נשלחה לנותן שירותי המטבע דרישה מאת מחלקת אכיפה וביקורת במשרד האוצר לקבלת מידע בנוגע לשני סניפים אותם הוא מפעיל. על סמך המידע שהתקבל מנותן שירותי המטבע בוצעה ביקורת ממוחשבת ע"י יחידת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

עיקרי ממצאי הביקורת:

1. המפר לכאורה הינו נותן שירותי המטבע רשום על פי תעודת רישום שהונפקה לחברה ביום 14.4.2003.
2. מנהל החברה והאחראי על חובות התאגיד לפי סעיף 8(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") הינו מר אריה סגל.
3. הראות סעיף 8(א) ו-1(ב) לחוק בעניין אחראי על חובות תאגיד לא מולאו.
4. ממצאי הביקורת בסניף רעננה:
  1. ממצאי הביקורת הינם לתקופה 1.1.2007 – 30.11.08.
  2. הביקורת איתרה 114 עסקאות המרת מטבע ששוויין המצרפי כ-19 מיליון ₪ ששווי כל עסקה 50,000 ₪ לפחות החייבות בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – "הרשות") לפי סעיף 6(א) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח, וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע) התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").
  3. החברה הפרה את תקנה 4 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידיים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח"), שכן דיווחים על העסקאות בתקופה 1/07 – 2/08 הועברו לרשות בחודש דצמבר 2008 ודיווחים בגין החודשים 3/08 – 11/08 לא הועברו כלל לרשות.
  4. החברה הפרה את הוראת סעיף 2 לצו, בשל אי רישום שם ותעודת זהות של מקבל השירות בעסקה אחת, אי רישום תאריך לידה/ תאריך התאגדות של מקבל השירות בעסקאות החייבות בדיווח והעדר רישום מען.
  5. מסקירת רישומי המערכת נמצא כי ב-6 עסקאות החייבות בדיווח נרשם מספר כלשהו במקום מספר זהות מקבל השירות.

ממצאי הביקורת בסניף כפר סבא

1. הבעלים והאחראי על חובות התאגיד לפי סעיף 8(א) לחוק הינו מר אריה סגל. מנהל העסק הינו מר עידו סגל.
  2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה 1.1.2007 – 31.12.2008.
  3. הביקורת איתרה 48 עסקאות המרת מטבע ששווי כל עסקה מעל 50,000 ₪, ושווין המצרפי כ- 3.4 מיליון ₪, אשר חייבות בדיווח לרשות לפי סעיף 6(א) לצו.
  4. החברה הפרה את תקנה 4 לתקנות הדיווח, שכן דיווחים על העסקאות בתקופה 1/07 – 2/08 הועברו לרשות ביום 5.2.2009 ודיווחים בגין החודשים 3/08 – 12/08 לא הועברו לרשות נכון למועד הביקורת במאי 2009.
  5. החברה הפרה את הוראת סעיף 2 לצו בשל אי רישום מין, אי רישום תאריך לידה/ תאריך התאגדות, אי רישום שמו של מקבל השירות בעסקאות החייבות בדיווח והעדר רישום מען.
- ביום 22.11.09 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי. המפר לכאורה העביר טיעונים בכתב במכתב מיום 24.1.10 וביום 17.6.2010 השמיע טיעונים בעל פה בפני הוועדה.

החלטת הוועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק"), בצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו") ובתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח").

טיעוני החברה הועברו במכתב מיום 24.1.10 מאת אריה סגל, מנהל החברה, וכן בדיון בפני הוועדה. ההחלטה תתייחס לממצאי הביקורת וטיעוני המפר, כמפורט:

איחור בהעברת דיווחים לרשות - החברה העבירה דיווחים באיחור ניכר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – "הרשות"), כאשר דיווחים לחודשים מרץ – יוני 2008 הועברו בחודש פברואר 2009 לפעולות בסניף רעננה, ודיווחים לחודשים ינואר 2007 – יוני 2008 הועברו בחודש מרץ 2009 לפעולות בסניף כפר סבא. בכך הפרה החברה את סעיף 7(ה) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") ואת הוראות תקנה 4 לתקנות הדיווח.

האחריות על העברת הדיווחים היתה על סופר – אף אם החברה החליטה כי סופר אחראי להעביר את הדיווחים לרשות, בפועל הדיווחים לא הועברו במועדם וכסדרם, ובכך הופרה חובת הדיווח. החברה רשאית לקבוע הסדרים פנימיים באשר לביצוע חובותיה, אך אין בהסתמכות על אדם אחר לביצוע חובות החלות על החברה, משום הסרת אחריות החברה.

מכתב דרישה לסופר להעביר דיווחים - בהקשר זה נטען על ידי החברה שסוכם עם הרשות כי סופר יהיה אחראי על העברת הדיווחים והעובדה שנשלחה דרישה לסופר להעביר את הדיווחים מלמדת שגם הרשויות ראו בו כאחראי לעניין זה, ואין לייחס לחברה הפרות אלו. הוועדה קובעת לאחר בחינת הממצאים כי הפנייה אל עופר סופר נעשתה ביום 01.02.2009 לשם קבלת מענה לשאלה מי

הם לקוחותיו וזאת מאחר ונטען על ידו שהוא מדווח עבור מספר חברות לרבות החברה נשואת החלטה זו. ביום 08.02.2009 נתקבלה תשובתו ובמעמד זה ניתנה לו הוראה ע"י יחידת האכיפה להשלים את כל הדיווחים שלא בוצעו על ידו וזאת כדי שהדיווחים יועברו בהקדם והחברה תתקן את הליקויים באופן מיידי. הפנייה לסופר אינה מסירה את אחריות החברה להעברת הדיווחים לרשות במועד כנדרש. כמו כן, יצוין כי מכתב דרישה להעברת הדיווחים לשנים 2007-2008 שדווחו על ידי החברה נשלח גם לחברה ביום 15.2.09.

העדר הודעה מהרשות בדבר העובדה שדיווחים לא מועברים במועדם - החובה להעביר דיווחים לרשות במועד קבועה בחוק, בצו ובתקנות הדיווח, ואי העברת הדיווח מהווה הפרה של הוראות אלה. אין מחובתה של הרשות להודיע כי החובות הקבועות בחוק אינן מבוצעות והחובה לקיום ההוראות הינה על החברה.

הפרת סעיף 2 לצו לעניין רישום פרטי זיהוי - הוועדה קובעת כי הוראת סעיף 2 לצו לא הופרה מאחר ולא נעשתה ביקורת פיזית בעסקו של נותן שירותי המטבע ולפיכך ייתכן כי ברשותו פרטי הזיהוי המפורטים בסעיף.

אי רישום פרטי זיהוי של מקבל השירות - הוועדה מקבלת את טיעון המפר לפיו מדובר בפעולה פנימית של נותן שירותי המטבע לרכישת מטבע בבנק, ועל כן אין חובה לרשום פרטי זיהוי מקבל השירות.

אי רישום פרטי זיהוי בעסקאות שבוצעו מול סניפים אחרים של ציינג' ספוט - הסבר החברה בעניין זה היה כי לא נרשמו מספרי זיהוי מקבלי שירות לאור ארגון פנימי של רשת ציינג' ספוט בפעילות בין סניפיה השונים. הוועדה קובעת כי החברה הפרה את הוראות סעיף 7(3) לצו, כאשר בפועל נרשמו פרטי זיהוי חסרים. רישום ודיווח פעולות ללא פרטים מזהים מדויקים פוגע במילוי החובות הקבועות בחוק ובצו, ובעיקרן זיהוי הלקוח בפרטי זיהוי מלאים, לרבות שמו המלא של הלקוח, מספר זהותו, תאריך לידתו או התאגדותו, מין הלקוח ומענו.

כשלים בהעברת דיווחים או בהעברת דיווחים ללא הפרטים הנדרשים על פי דין עלולים לסכל ולפגוע במאבק בהלבנת הון ומימון טרור.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת הון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון. (ההדגשה אינה במקור).

אחראי על חובות התאגיד - לעניין החובה למנות אחראי על חובות התאגיד, קובע סעיף 8(א) לחוק: "תאגיד שחלות עליו חובות לפי הוראות סעיף 7 ימנה אחראי למילוי החובות." בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק האחראי למילוי חובות התאגיד נדרש לפעול לקיום החובות המוטלות על התאגיד לפי הוראות סעיף 7 לחוק, להדרכת העובדים לקיום החובות כאמור ולפיקוח על מילוי. מנהל החברה, מר אריה סגל, מונה כאחראי על חובות התאגיד. על האחראי מוטלת האחריות לעקוב ולוודא מילוי הוראות החוק, אף אם אדם אחר הוסמך לבצען. עם זאת, הועדה קובעת כי לא נמצאה הפרה של סעיף 8(א) לחוק.

שיוך נתוני פעילות סניף כפר סבא לרעננה - בדוח הביקורת אכן הוחלפו בטעות נתוני העסקאות ביחס לשני הסניפים, אך הדבר אינו מוסיף או גורע מאחר ושני הסניפים בבעלות החברה, ולגבי שניהם התקיים הליך זה.

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי").

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, העובדה שהמפר פעל לתיקון הליקויים שנמצאו ומאז שהתגלו ההפרות הוא מדווח לרשות, היקפה הכספי של ההפרה והתרשמות הוועדה כי פעל בתום לב והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 30,000 ₪ שישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים.

החלטת הוועדה לעיצום כספי – צ'יינג' ספוט ד.ז. (1999) בע"מ

תיאור הנסיבות :

ביום 15.2.2009 נשלחה לנותן שירותי המטבע דרישה מאת מחלקת אכיפה וביקורת במשרד האוצר לקבלת מידע בנוגע לסניף שאותו הוא מפעיל. על סמך המידע שהתקבל מנותן שירותי המטבע בוצעה ביקורת ממוחשבת ע"י יחידת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

עיקרי ממצאי הביקורת

1. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע רשום על פי תעודת רישום שהונפקה לחברה ביום 13.4.2003.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה 1/2007 – 2/2009.
3. נושא המשרה היחיד בחברה הוא זיו דוד.
4. הביקורת איתרה 70 עסקאות בהיקף כולל של 7,450,007 ₪, בסך של 50,000 ₪ לפחות כל אחת, ואשר הינן חייבות בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – "הרשות") לפי סעיף 6(א) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – הצו).
5. החברה הפרה את תקנה 4 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – תקנות הדיווח), שכן דיווחים על העסקאות בתקופה 1/07 – 11/08 הועברו לרשות בחודש דצמבר 2008.
6. נותן שירותי המטבע הפר את הוראת סעיף 2 לצו המחייב רישום פרטי זיהוי (תאריך לידה/התאגדות, רישום מין מקבל/מבקש השירות ומען).

ביום 14.1.2010 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי. המפר לכאורה העביר טיעונים בכתב במכתב מיום 18.2.10 מאת ב"כ החברה, עו"ד ישראל פלדמן. ביום 27.10.2010 השמיע המפר לכאורה טיעונים בעל פה בפני הוועדה.

החלטת הוועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק"), בצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו") ובתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח").

טיעוני החברה הועברו במכתב מיום 18.2.10 מאת עו"ד ישראל פלדמן, ב"כ החברה, וכן בדיון בפני הוועדה על ידי מנהל החברה, דוד זיו.

קביעת הוועדה מתבססת על העובדה כי החברה העבירה דיווחים באיחור ניכר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – "הרשות"). החברה הפרה את הוראות סעיף 7(ה) לחוק ותקנה 4 לתקנות הדיווח, שכן דיווחים בגין התקופה ינואר 2007 – אוקטובר 2008 הועברו לרשות רק בחודש דצמבר 2008. מהאמור עולה כי דיווחים הועברו לרשות באיחור של עד שנה ועשרה חודשים.

טיעון החברה לפיו רו"ח סופר היה אחראי לביצוע הדיווחים לרשות וכי היא הייתה משוכנעת שהדיווחים מועברים כסדרם, אינו מרפא את הפגם של אי העברת הדיווחים לרשות. אין במינוי אחראי על חובות החברה או הסתמכות על אדם אחר לביצוע חובות החלות על החברה, משום הסרת אחריות החברה. באשר לטענה לפיה עד ליום 14.1.10 לא נתקבלה בחברה התראה בדבר העובדה שהיא לא מעבירה דיווחים לרשות, יצוין כי החובה להעביר דיווחים לרשות במועד קבוע בחוק, בצו ובתקנות הדיווח, ואי העברת הדיווח מהווה הפרה של הוראות אלה. הפנייה לרו"ח סופר להעביר דיווחים לרשות נעשתה לאחר שנאמר ליחידת נותני שירותי מטבע כי רו"ח סופר מדווח עבור החברה ועבור נותני שירותי מטבע נוספים. רו"ח סופר התבקש להשלים את הדיווחים החסרים בכדי לעצור את הפרות החברה ובמקביל התבצעה פנייה לחברה. כמובן שאין בפנייה זו בכדי להסיר מהחברה את האחריות להעברת הדיווחים לרשות במועד כנדרש.

אי העברת דיווחים במועד עלולה לסכל את יכולתה של הרשות לבצע את תפקידיה על פי דין, וכפועל יוצא מקשה על גופי החקירה בחקירת עבירות הלבנת הון ומימון טרור.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת הון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

הוועדה קובעת כי הוראת סעיף 2 לצו לא הופרה מאחר ולא נעשתה ביקורת פיזית בעסקו של נותן שירותי המטבע ולפיכך ייתכן כי ברשותו פרטי הזיהוי המפורטים בסעיף.

הוועדה קובעת כי החברה הפרה את הוראות סעיף 7(3) לצו - פרטי הדיווח לגבי מבקש השרות ומקבל השרות - מאחר והוזנו במערכת הממוחשבת פרטים חסרים (מען, תאריך לידה/ תאריך התאגדות ומין) ובכך הועבר לרשות דיווח חסר.

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – תקנות עיצום כספי).

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, העובדה שהמפר פעל לתיקון הליקויים שהתגלו, היקפה הכספי של ההפרה והתרשמות הוועדה כי פעל בתום לב. כמו כן, התחשבה הוועדה בנסיבות האישיות של המפר והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 15,000 ₪ שישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים.

למפר זכות ערעור על החלטת ועדת העיצומים תוך 30 ימים מיום קבלת החלטה זו לבית משפט שלום.

החלטת הוועדה לעיצום כספי – צ'יינג' ספוט ג.ז. בע"מ

תיאור הנסיבות :

ביום 15.2.2009 נשלחה לנותן שירותי המטבע דרישה מאת מחלקת אכיפה וביקורת במשרד האוצר לקבלת מידע בנוגע לשני סניפים אותם הוא מפעיל. על סמך המידע שהתקבל מנותן שירותי המטבע בוצעה ביקורת ממוחשבת ע"י יחידת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

עיקרי ממצאי הביקורת

1. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע רשום על פי תעודת רישום שהונפקה לחברה ביום 13.4.2003.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה 1/2007 – 2/2009.
3. החברה הפרה את תקנה 4 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח"), שכן דיווחים על העסקאות בתקופה 1/07 – 11/08 הועברו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הרשות") בחודש דצמבר 2008.
4. ממצאים לגבי הסניף בפתח תקוה :
  1. נושאי המשרה הינם זיו גיא ברק וזיו בוים גלית.
  2. הביקורת איתרה 350 עסקאות המרת מטבע ששוויין המצרפי כ- 55.6 מיליון ₪ ששווי כל עסקה 50,000 ₪ לפחות החייבות בדיווח לרשות לפי סעיף 6(א) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").
  3. נותן שירותי המטבע הפר את הוראת סעיף 2 לצו המחייב רישום פרטי זיהוי (תאריך לידה/התאגדות, רישום מין מקבל/מבקש השירות ומען).
  5. ממצאים לגבי הסניף בגבעת סביון :
    1. נושא המשרה הינו זיו גיא ברק.

2. הביקורת איתרה 101 עסקאות המרת מטבע ששוויין המצרפי כ-13.5 מיליון ₪ ששווי כל עסקה 50,000 ₪ לפחות החייבות בדיווח לרשות לפי סעיף 6(א) לצו. מבדיקת הוועדה עם צוות הביקורת עולה כי נפלה טעות סופר, שכן בדוח הביקורת פורטו נתוני סניף פתח תקוה ביחס לפעילות הסניף בגבעת סביון.
3. נותן שירותי המטבע הפר את הוראת סעיף 2 לצו המחייב רישום פרטי זיהוי (תאריך לידה/התאגדות, רישום מין מקבל/מבקש השירות ומען).

ביום 14.1.2010 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי. המפר לכאורה העביר טיעונים בכתב במכתב מיום 18.2.10 מאת ב"כ החברה, עו"ד ישראל פלדמן. ביום 17.6.2010 השמיע המפר לכאורה טיעונים בעל פה בפני הוועדה.

החלטת הוועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק"), בצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו") ובתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח").

טיעוני החברה הועברו במכתב מיום 18.2.10 מאת עו"ד ישראל פלדמן, ב"כ החברה, וכן בדיון בפני הוועדה על ידי מנהל החברה, זיו גיא ברק.

קביעת הוועדה מתבססת על העובדה כי החברה העבירה דיווחים באיחור ניכר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – "הרשות"). החברה הפרה את הוראות סעיף 7(ה) לחוק ותקנה 4 לתקנות הדיווח, שכן דיווחים בגין התקופה ינואר 2007 – אוקטובר 2008 הועברו לרשות רק בחודש דצמבר 2008. מהאמור עולה כי דיווחים הועברו לרשות באיחור של עד שנה ועשרה חודשים.

טיעון החברה לפיה רו"ח סופר היה אחראי לביצוע הדיווחים לרשות וכי היא הייתה משוכנעת שהדיווחים מועברים כסדרם, אינה מרפאה את הפגם של אי העברת הדיווחים לרשות. אין במינוי אחראי על חובות החברה או הסתמכות על אדם אחר לביצוע חובות החלות על החברה, משום הסרת אחריות החברה.

באשר לטענה שנשמעה לפיה עד ליום 14.1.10 לא נתקבלה בחברה התראה בדבר העובדה שהיא לא מעבירה דיווחים לרשות, יצויין כי החובה להעביר דיווחים לרשות במועד קבוע בחוק, בצו ובתקנות הדיווח, ואי העברת הדיווח מהווה הפרה של הוראות אלה. הפנייה לרו"ח סופר להעביר דיווחים לרשות נעשתה לאחר שנאמר ליחידת נותני שירותי מטבע כי סופר מדווח עבור החברה ועבור נותני שירותי מטבע נוספים, אז הוא התבקש להשלים את הדיווחים החסרים כדי לעצור את הפרות החברה ובמקביל התבצעה פנייה לחברה. כמובן שאין בפנייה זו להסיר מהחברה את האחריות להעברת הדיווחים לרשות במועד כנדרש. אי העברת דיווחים במועד עלולה לסכל את יכולתה של הרשות לבצע את תפקידיה על פי דין, וכפועל יוצא מקשה על גופי החקירה בחקירת עבירות הלבנת הון ומימון טרור.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת הון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח

פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון. " (ההדגשה אינה במקור).

הוועדה קובעת כי הוראת סעיף 2 לצו לא הופרה מאחר ולא נעשתה ביקורת פיזית בעסקו של נותן שירותי המטבע ולפיכך ייתכן כי ברשותו פרטי הזיהוי המפורטים בסעיף.

הוועדה קובעת כי החברה הפרה את הוראות סעיף 7(3) לצו - פרטי הדיווח לגבי מבקש השרות ומקבל השרות מאחר והוזנו במערכת הממוחשבת פרטים חסרים (מען, תאריך לידה/ תאריך התאגדות ומין) ובכך הועבר לשרות דיווח חסר.

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי").

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, העובדה שהמפר פעל לתיקון הליקויים שהתגלו, היקפה הכספי של ההפרה, התרשמות הוועדה כי פעל בתום לב וכן נסיבות אישיות שהובאו בדיון והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 25,000 ₪ שישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים.

החלטת וועדת עיצומים - שלווה קריכלי

תיאור הנסיבות:

ביום 15 במאי 2008, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע ברח' יפת 1 פינת בית אשל 2, תל אביב יפו.

הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

ממצאי הביקורת:

1. נותן שירותי המטבע הינו בעל רישיון לעסוק במתן שירותי מטבע החל מסוף שנת 2007. דוח הביקורת מתייחס לתקופה מיום ה- 1.1.08 ועד 15.5.08.
2. החל ממועד הרישיון לעסוק כנותן שירותי מטבע, העביר נותן שירותי המטבע לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות) דיווח אחד בלבד לפיו לא ביצע בחודש אפריל 2008 פעולות החייבות בדיווח (אמ"ל).
3. הביקורת העלתה כי המפר לכאורה לא העביר לרשות דיווחים על פעולות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו").
4. המפר לכאורה לא ביצע רישום פרטי הזיהוי של מבקש השירות ומקבל השירות ולא אימת את פרטי הזיהוי, כנדרש על פי הוראות סעיפים 2 ו-3 לצו.
5. המפר לכאורה לא דרש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראת סעיף 4 לצו.
6. המפר לכאורה לא מילא אחר חובת דיווח כל פרטי הפעולה ולא שמר מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיפים 7 ו-9 לצו.
7. נותן שירותי המטבע רשם את העסקאות שביצע באופן ידני, כאשר שמות הלקוחות ופרטי זיהויים לא נכללו ברישומים אלה, ובמקומם נרשמו שמות קוד מספריים של הלקוחות או שימוש בשם חלקי (ללא שם משפחה) של הלקוחות.
8. הביקורת העלתה כי נותן שירותי המטבע ועובדו סרבו לתת הסברים ביחס לרישומים הידניים בדפי המחברת ולגבי הזהויות שעומדות מאחורי שמות הקוד שנרשמו במקומם של פרטי הלקוחות.
9. הביקורת העלתה כי פעולות ההמרה אותן ביצע נותן שירותי המטבע אינן מתועדות באופן שוטף, ובמקום זאת אחת למספר ימים מוזננות עשרות פעולות ברצף וכך כל פעולה שמתועדת משקפת פעולת המרה אחת או מקבץ של פעולות שהתבצעו באותו יום או במהלך מספר ימים. כמו כן, תיעוד פעולות ההמרה אינו כולל את פרטי מבקש השירות ומקבל השירות כלל אלא רק את סוג המטבע והסכום שהומר.

ביום 03/11/2009 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ביום 5.1.2010 השמיע המפר לכאורה את טיעוניו בעל פה בפני הועדה. במהלך הדיון הגיש ב"כ המפר לכאורה תמצית טיעון בכתב מיום 4.1.2010.

1. לאחר בחינת ממצאי הביקורת ושמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הוועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002 (להלן – הצו).
2. ההפרות כללו ליקויים ברישום פרטי זיהוי מבקשי ומקבלי השירות בהתאם לסעיף 2 לצו, ליקויים בביצוע אימות פרטי מבקשי ומקבלי השירות ודרישת מסמכים בהתאם לסעיף 3 לצו, אי מילוי החובה לדרוש הצהרות ממבקשי השירות כנדרש על פי הוראת סעיף 4 לצו, אי מילוי אחר חובת דיווח כל פרטי הפעולה והעדר שמירת מסמכים כנדרש על פי הוראות סעיפים 7 ו-9 לצו, וכן ליקויים בהעברת דיווחים לרשות על פעולות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון וסעיף 6 לצו.
3. נוהג נותן שירותי המטבע לרשום את פרטי לקוחותיו באמצעות שמות קוד הינו ממצא תמור ביותר, שכן הוא פוגע באושיות החובות הקבועות בחוק ובצו, ובעיקרן זיהוי הלקוח בפרטי זיהוי מלאים, לרבות שמו המלא של הלקוח, מספר זהותו, תאריך לידתו או התאגדותו, מין הלקוח, ומענו. כל פרטי זיהוי אלו לא נכללו ברישומי נותן שירותי המטבע, והוא אף לא העביר שמות אלה במהלך הביקורת או לאחריה.
4. למפר ניתנה האפשרות לתקן ליקוי מהותי זה ולמסור פרטים אלו בפני הוועדה אלא שבתשובה, נמסרו לוועדה תשובות עמומות. כך, כשנשאל המפר לכאורה על ידי הוועדה לעניין קוד מס' 88 השיב כי "**הוא חבר, אני מכיר אותו, קוראים לו אלי**". וכשנשאל לגבי קוד 150 השיב כי "**זה מישהו שגר בקרית שרת בחולון**".
5. ביום 17.1.2010 העביר ב"כ המפר מכתב בו הוא מציע כי מצורפים שמות הלקוחות לצד מספרם (קוד הזיהוי שניתן להם על ידי המפר) ומספר הטלפון שלהם. דא עקא, שרשימה זו חלקית ועדיין רב הנסתר על הגלוי, כאשר הלקוחות העומדים מאחורי ביצוע הפעולות עדיין עלומים. שיטה זו חותרת תחת מטרת החוק ומסכלת את האפשרות להתחקות אחר הכספים והלקוחות שעליהם היה צריך לדווח.
6. המחוקק ראה חשיבות מיוחדת בקביעת חובות הזיהוי והדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאתר פעולות היכולות להצביע על הלבנת הון ומימון טרור. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה הוא סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח על פעילותו.
7. האיסור על שימוש בשמות קוד לזיהוי לקוחות הינו אחד מאבני היסוד במשטר איסור הלבנת הון ומימון טרור. לעניין זה מתייחסת המלצה 5 להמלצות ה-FATF (The Financial Action Task Force), שהינו הגוף הקובע את ההמלצות והסטנדרטים הבינלאומיים המחייבים את המדינות לעניין המאבק בהלבנת הון ומימון טרור.

5.1 Financial institutions should not be permitted to keep anonymous accounts or accounts in fictitious names.

8. הועדה מפנה לדברי כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:
- "**התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ante ex משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון.**"
9. באשר לנטען ביחס לשיתוף הפעולה מצד המפר במהלך הביקורת, הועדה מיישבת את הסתירה הלכאורית הקיימת על פי ב"כ המפר לעניין שיתוף הפעולה, וקובעת כי המפר אכן מסר נתונים ומידע לפי בקשת צוות הביקור. עם זאת, צוות הביקורת נמצא ללא מענה כאשר שאלו לעניין פרטי הלקוחות.
10. בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ-2 מליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן - "**התקנות**").
11. הועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו הנסיבות בכללותן. בשיקול דעת הועדה הובאה בחשבון מחד, העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, היקפה הכספי של ההפרה, מצבו הבריאותי של המפר, העובדה כי רכש תוכנה חדשה במטרה למנוע ליקויים אלה בעתיד ונסיבותיו האישיות. מאידך, הועדה שקלה את שיתוף הפעולה החלקי של המפר עם צוות הביקורת ועם הועדה לעניין פרטי זיהוי הלקוחות ויתר ההפרות כפי שנמנו לעיל, והחליטה להטיל עליו עיצום כספי בסך של 15,000 ₪ (**חמש עשרה אלף שקלים חדשים**), שישולם בשישה תשלומים חודשיים שווים.

החלטות הוועדה לעיצום כספי - בשנת 2011

החלטת הוועדה לעיצום כספי – יהודה מיכאלי

תיאור הנסיבות:

ביום 15.2.2009 נשלחה לנותן שירותי המטבע דרישה מאת מחלקת אכיפה וביקורת במשרד האוצר לקבלת מידע ובה, בין היתר דרישה לקבל את כל נתוני הפעילות של החברה, ומידע אודות דיווחי החברה לרשות לאיסור הלבנת הון.

עיקרי ממצאי הביקורת

א. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע רשום על פי תעודת רישום שאושרה לחברה ביום 19.2.2003.

ב. ממצאי הביקורת הינם מתייחסים לתקופה החל מ 1.1.2007 ועד ל 30.11.2008.

ג. החברה הפרה את תקנה 4 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידי בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח"), שכן דיווחים על העסקאות בתקופת הביקורת הועברו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הרשות") בחודש דצמבר 2008.

ד. ממצאים:

1. נושא המשרה הינו מר יהודה מיכאלי בעל מספר ת.ז 016944795.
2. הביקורת איתרה 229 עסקאות המרת מטבע ששוויין המצרפי כ- 63.9 מיליון ₪, שווי כל עסקה 50,000 ₪ לפחות החייבות בדיווח לרשות לפי סעיף 6(א) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").
3. נותן שירותי המטבע הפר את הוראת סעיף 2 לצו המחייב רישום פרטי זיהוי (תאריך לידה/התאגדות, רישום מין מקבל/מבקש השירות ומען), כמפורט להלן:
  - א. אי רישום מין ותאריך לידה/התאגדות ב-21 עסקאות המרה החייבות בדיווח לרשות. הסכום המצטבר בעסקאות אלו הינו 1,884,853 ₪.
  - ב. אי רישום מען ב-19 עסקאות המרה החייבות בדיווח לרשות. הסכום המצטבר בעסקאות אלו הינו 1,814,823 ₪.
  - ג. אי רישום מספר זהות בעסקת המרה אחת החייבת בדיווח לרשות. סכום העסקה הינו 170,250 ₪.

ביום 24.3.2011 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי. ביום 24.5.2011 השמיע המפר לכאורה טיעונים בעל פה בפני הוועדה באמצעות בא כוחו.

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק"), בצו איסור

הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו") ובתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח").

טיעוני החברה הועברו בדיון בפני הוועדה על ידי בא כוח החברה, עו"ד רוני רוזנבלום. ההחלטה תתייחס לממצאי הביקורת וטיעוני המפר, כמפורט:

האחריות על העברת הדיווחים היתה על רו"ח סופר - טיעון החברה לפיה רו"ח סופר היה אחראי לביצוע הדיווחים לרשות וכי היא הייתה משוכנעת שהדיווחים מועברים כסדרם, אינה מרפאה את הפגם של אי העברת הדיווחים לרשות. אין במינוי אחראי על חובות החברה או הסתמכות על אדם אחר לביצוע חובות החלות על החברה, משום הסרת אחריות החברה.

העדר הודעה מהרשות בדבר העובדה שדיווחים לא מועברים במועדם - החובה להעביר דיווחים לרשות במועד קבועה בחוק, בצו ובתקנות הדיווח, ואי העברת הדיווח מהווה הפרה של הוראות אלה. הפנייה לרו"ח סופר להעביר דיווחים לרשות נעשתה לאחר שנאמר ליחידת נותני שירותי מטבע כי סופר מדווח עבור החברה ועבור נותני שירותי מטבע נוספים, אז הוא התבקש להשלים את הדיווחים החסרים כדי לעזור את הפרות החברה ובמקביל התבצעה פנייה לחברה. כמובן שאין בפנייה זו להסיר מהחברה את האחריות להעברת הדיווחים לרשות במועד כנדרש.

אי העברת דיווחים במועד עלולה לסכל את יכולתה של הרשות לבצע את תפקידיה על פי דין, וכפועל יוצא מקשה על גופי החקירה בחקירת עבירות הלבנת הון ומימון טרור. כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרת החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי").

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן וביניהן היקף הפעילות הגדול של החברה.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, העובדה שהמפר פעל לתיקון הליקויים שהתגלו, היקפה הכספי

הנמוך של ההפרה, ונסיבותיו הרפואיות החריגות הקשות של מנהל החברה. הוועדה התרשמה כי פעל בתום לב והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 10,000 ₪ שישולם ב- 3 תשלומים חודשיים שווים.

למפר זכות ערעור על החלטת ועדת העיצומים תוך 30 ימים מיום קבלת החלטה זו לבית משפט שלום.

החלטת הוועדה לעיצום כספי – אב מגדן בע"מ

תיאור הנסיבות:

ביום 15.2.2009 נשלחה לנותן שירותי המטבע דרישה מאת מחלקת אכיפה וביקורת במשרד האוצר לקבלת מידע ובה, בין היתר דרישה לקבל את כל נתוני הפעילות של החברה, ומידע אודות דיווחי החברה לרשות לאיסור הלבנת הון.

עיקרי ממצאי הביקורת

- א. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע רשום על פי תעודת רישום שאושרה לחברה ביום 26.3.2003.
- ב. ממצאי הביקורת הינם מתייחסים לתקופה החל מ 1.1.2007 ועד ל 18.12.2008.
- ג. החברה הפרה את תקנה 4 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידי בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח"), שכן דיווחים על העסקאות בתקופת הביקורת הועברו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הרשות") בחודש דצמבר 2008.
- ד. ממצאים:

1. נושא המשרה הינו מר אברהם מגד בעל מספר ת.ז 014282388.
2. הביקורת איתרה 505 עסקאות המרת מטבע ששוויין המצרפי כ- 112.4 מיליון ₪ ששווי כל עסקה 50,000 ₪ לפחות החייבות בדיווח לרשות לפי סעיף 6(א) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").
3. בנוסף איתרה הביקורת 19 עסקאות מול חברות אשר לא אומתו, וחייבות בדיווח לרשות המסתכמות לסכום של 9,444,551 ₪.
4. נותן שירותי המטבע הפר את הוראת סעיף 2 לצו המחייב רישום פרטי זיהוי (תאריך לידה/התאגדות, רישום מין מקבל/מבקש השירות ומען) כמפורט להלן:
  - א. אי רישום כתובת הלקוח ב 186 עסקאות המרה החייבות בדיווח לרשות. הסכום המצטבר בעסקאות אלו הינו 31,564,869 ש"ח.
  - ב. רישום חלקי של כתובת הלקוח ב- 34 עסקאות המרה החייבות בדיווח לרשות. הסכום המצטבר בעסקאות אלו הינו 5,133,530 ש"ח.
  - ג. רישום מס' דרכון בשדה כתובת הלקוח ב-4 עסקאות המרה. הסכום המצטבר בעסקאות אלו הינו 909,043 ₪.

ביום 24.3.2011 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי. ביום 24.5.2011 השמיע המפר לכאורה טיעונים בעל פה בפני הוועדה באמצעות בא כוחו.

החלטת הוועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק"), בצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו") ובתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח").

טיעוני החברה הועברו בדיון בפני הוועדה על ידי בא כוח החברה, עו"ד רוני רוזנבלום. ההחלטה תתייחס לממצאי הביקורת וטיעוני המפר, כמפורט:

האחריות על העברת הדיווחים היתה על רו"ח סופר – טיעון החברה לפיה רו"ח סופר היה אחראי לביצוע הדיווחים לרשות וכי היא הייתה משוכנעת שהדיווחים מועברים כסדרם, אינה מרפאה את הפגם של אי העברת הדיווחים לרשות. אין במינוי אחראי על חובות החברה או הסתמכות על אדם אחר לביצוע חובות החלות על החברה, משום הסרת אחריות החברה.

העדר הודעה מהרשות בדבר העובדה שדיווחים לא מועברים במועדם – החובה להעביר דיווחים לרשות במועד קבוע בחוק, בצו ובתקנות הדיווח, ואי העברת הדיווח מהווה הפרה של הוראות אלה. הפנייה לרו"ח סופר להעביר דיווחים לרשות נעשתה לאחר שנאמר ליחידת נותני שירותי מטבע כי סופר מדווח עבור החברה ועבור נותני שירותי מטבע נוספים, אז הוא התבקש להשלים את הדיווחים החסרים כדי לעצור את הפרות החברה ובמקביל התבצעה פנייה לחברה. כמובן שאין בפנייה זו להסיר מהחברה את האחריות להעברת הדיווחים לרשות במועד כנדרש.

אי העברת דיווחים במועד עלולה לסכל את יכולתה של הרשות לבצע את תפקידיה על פי דין, וכפועל יוצא מקשה על גופי החקירה בחקירת עבירות הלבנת הון ומימון טרור. כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרת החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי").

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן וביניהן היקף הפעילות הגדול של החברה.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, העובדה שהמפר פעל לתיקון הליקויים שהתגלו, היקפה הכספי של ההפרה, נסיבותיו האישיות של המפר, התרשמות הוועדה כי פעל בתום לב והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 18,000 ₪ שיסולם ב-6 תשלומים חודשיים שווים. למפר זכות ערעור על החלטת ועדת העיצומים תוך 30 ימים מיום קבלת החלטה זו לבית משפט שלום.

החלטת הוועדה לעיצום כספי – מגד אהרון חלפנות כספים בע"מ

תיאור הנסיבות:

ביום 15.2.2008 נשלחה לנותן שירותי המטבע דרישה מאת מחלקת אכיפה וביקורת במשרד האוצר לקבלת מידע, בין היתר בין היתר דרישה לקבל את כל נתוני הפעילות של החברה, ומידע אודות דיווחי החברה לרשות לאיסור הלבנת הון.

עיקרי ממצאי הביקורת

- א. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע רשום על פי תעודת רישום שאושרה לחברה ביום 26.3.2003.
- ב. ממצאי הביקורת הינם מתייחסים לתקופה החל מ 1.1.2007 ועד ל 22.2.2009.
- ג. החברה הפרה את תקנה 4 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידי בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח"), שכן דיווחים על העסקאות בתקופת הביקורת הועברו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הרשות") בחודש דצמבר 2008.
- ד. ממצאים:
  1. נושא המשרה הינו מר אהרון מגד בעל מספר ת.ז 033561523.
  2. הביקורת איתרה 190 עסקאות המרת מטבע ששוויין המצרפי כ- 21.2 מיליון ₪ ששווי כל עסקה 50,000 ₪ לפחות החייבות בדיווח לרשות לפי סעיף 6(א) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").
  3. הביקורת איתרה 4 עסקאות שסכומן בין 49,900 לבין 50,000 ₪ ששוויין המצרפי כ- 199,988 החייבות בדיווח לרשות לפי ס' 6(ב) לצו איסור הלבנת הון.
  4. הביקורת איתרה 26 עסקאות אשר בוצעו אל מול מלכ"רים וחברות מבלי לאמת את פרטי הזיהוי הנדרשים בהתאם לסעיף 3(3) לצו איסור הלבנת הון.
  5. נותן שירותי המטבע הפר את הוראת סעיף 2 לצו המחייב רישום פרטי זיהוי (תאריך לידה/התאגדות, רישום מין מקבל/מבקש השירות ומען) כמפורט להלן:
    - א. 7 עסקאות המסתכמות לסכום של 890,993 ש"ח בהן לא נרשמו כלל פרטי מען של הלקוחות.
    - ב. 4 עסקאות המסתכמות לסכום של 409,540 ש"ח בהן לא נרשמו כלל פרטי מין הלקוחות.
    - ג. 38 העסקאות החייבות בדיווח, בהן לא נרשם תאריך הלידה של הלקוח. עסקאות אלו מסתכמות לסכום של 5,011,050 ש"ח.
    - ד. 11 עסקאות בין הקופות 90-ו-90, המסתכמות לסכום של 1,662,100 ש"ח בהן לא נרשמו כלל פרטי המען ומין של הלקוחות.

ביום 24.3.2011 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי. ביום 24.5.2011 השמיע המפר לכאורה טיעונים בעל פה בפני הוועדה באמצעות בא כוחו.

החלטת הוועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק"), בצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו") ובתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב-2002 (להלן – "תקנות הדיווח").

טיעוני החברה הועברו בדיון בפני הוועדה על ידי בא כוח החברה, עו"ד רונן רוזנבלום. ההחלטה תתייחס לממצאי הביקורת וטיעוני המפר, כמפורט:

האחריות על העברת הדיווחים היתה על רו"ח סופר – טיעון החברה לפיה רו"ח סופר היה אחראי לביצוע הדיווחים לרשות וכי היא הייתה משוכנעת שהדיווחים מועברים כסדרם, אינה מרפאה את הפגם של אי העברת הדיווחים לרשות. אין במינוי אחראי על חובות החברה או הסתמכות על אדם אחר לביצוע חובות החלות על החברה, משום הסרת אחריות החברה.

העדר הודעה מהרשות בדבר העובדה שדיווחים לא מועברים במועדם – החובה להעביר דיווחים לרשות במועד קבוע בחוק, בצו ובתקנות הדיווח, ואי העברת הדיווח מהווה הפרה של הוראות אלה. הפנייה לרו"ח סופר להעביר דיווחים לרשות נעשתה לאחר שנאמר ליחידת נותני שירותי מטבע כי סופר מדווח עבור החברה ועבור נותני שירותי מטבע נוספים, אז הוא התבקש להשלים את הדיווחים החסרים כדי לעצור את הפרות החברה ובמקביל התבצעה פנייה לחברה. כמובן שאין בפנייה זו להסיר מהחברה את האחריות להעברת הדיווחים לרשות במועד כנדרש.

אי העברת דיווחים במועד עלולה לסכל את יכולתה של הרשות לבצע את תפקידיה על פי דין, וכפועל יוצא מקשה על גופי החקירה בחקירת עבירות הלבנת הון ומימון טרור. כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרת החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון

ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי").

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן וביניהן היקף הפעילות הגדול של החברה.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר, כי הוא שיתף פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה ותוצאותיה, העובדה שהמפר פעל לתיקון הליקויים שהתגלו, היקפה הנמוך מאוד הכספי של ההפרה, התרשמות הוועדה כי פעל בתום לב והחליטה שלא למצות את הדין עם המפר ולהטיל עליו עיצום כספי בסך של 10,000 ₪ שישולם ב- 6 תשלומים חודשיים שווים.

למפר זכות ערעור על החלטת ועדת העיצומים תוך 30 ימים מיום קבלת החלטה זו לבית משפט שלום.

החלטת הוועדה לעיצום כספי - שמעון בן עמי - אינטר השקעות

תיאור הנסיבות:

ביום 30.6.2009 נערכה ביקורת בע"מ אינטר שירותים פיננסים במטרה לבחון את עמידתה בחובות בהתאם לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק" או "חוק איסור הלבנת הון") וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו"; "צו איסור הלבנת הון"). הביקורת בוצעה על ידי יחידת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

עיקרי ממצאי הביקורת:

דוח הביקורת נמסר למפר בצירוף הודעה על בקשה להטיל עיצום כספי.

- א. ממצאי הביקורת הינם לתקופה 30.6.2009-1.6.2002.
- ב. העסק בעל רישיון למתן שירותי מטבע החל מחודש אפריל 2003.
- ג. העסק עוסק בניכיון המחאות ומתן הלוואות.
- ד. הביקורת איתרה בנתוני המחשב של החברה 2 פעולות בסכום של 351,000 ₪ החייבות בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "רשות" או "רשות לאיסור הלבנת הון") לפי סעיף 6(א) לצו. העסק לא העביר אודותן דיווחים לרשות.
  - בחודש אוגוסט 2005, לא דיווח העסק על פעולה אחת החייבת בדיווח בסכום של 251,000 ש"ח.
  - בחודש אפריל 2009 לא דיווח העסק על פעולה אחת החייבת בדיווח. מעבר לאמור לעיל, מחודש פברואר 2003, ועד לחודש יוני 2009, העביר העסק דיווחים על פעולות אחרות החייבות בדיווח לפי סעיף 6(א) לצו.
- ה. בנוסף, הביקורת העלתה כי העסק לא העביר דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות, וזאת בניגוד לסעיף 6(ב) לצו, במקרים הבאים:
  - ביצוע עסקאות בהמחאות אשר נמשכו מאותו חשבון, ואשר המועדים שנרשמו בהן פרושים לאורך מספר ימי עסקים רצופים. זאת, ב-211 המחאות שסכומן הכולל כ-8.4 מיליון ש"ח.
  - ביצוע עסקאות בהמחאות מאותם חשבונות ע"י לקוחות שונים, לכאורה, באותו היום. זאת, ב-82 מקרים שסכומם הכולל כ-3.4 מיליון ש"ח.
  - הופעת חתימות שונות של אותו מבקש שירות בלפחות 5 עסקאות נפרדות עם 3 לקוחות, כאשר סכומן הכולל של העסקאות הינו כ-294,119 ש"ח.

1. בין העסקאות הבלתי רגילות שלגביהן לא הועברו דיווחים :
- הביקורת בדקה דוגמאות החתימה של מספר מבקשי שירות זהים בעסקאות שונות. בנוסף, נבדקו מאפיינים של רצפי פעולות אשר הוזנו למערכת המידע הממוחשבת של העסק, כדי לאתר דפוסי פעולה חריגים אשר אינם מאפיינים פעילות תקינה של נותן שירותי מטבע. הדוח מצא כי העסק נהג לעיתים להזין למערכת המידע מספר עסקאות באופן רציף, בהפרש של מספר דקות, בין עסקה לעסקה, במהלך של כ-10 דקות וכי אכן קיימת אי התאמה בין החתימות שלכאורה נחתמו על ידי אותו הלקוח. נמצאה אי-התאמה בחתימת לקוחות בלפחות 5 עסקאות נפרדות עם 3 לקוחות, שסכומן הכולל כ- 294,119 ₪, לגביהן המפר לכאורה לא דיווח לרשות כנדרש לפי סעיף 6(ב) לצו.
  - על פי ממצאי דוח הביקורת, במהלך 52 ימי עסקים בתקופה שבין ה-25 באפריל, 2004, לבין ה-15 ביולי 2004, בוצעו 65 עסקאות המסתכמות לסכום של 12,671,673 ₪. העסקאות בוצעו עבור חברת FTSIS הנשלטת ע"י חברה זרה. מנהלה הרשום היה עו"ד אשר הושעה לצמיתות בעקבות הרשתו בעבירות של שימוש בכספי נאמנות של לקוחותיו, מספר שנים מאוחר יותר. חברת FTSIS ביצעה את כל עסקאות הניכיון בתקופה המוזכרת לעיל בלבד ולא ביצעה עסקאות ניכיון נוספות עם המפר לכאורה. בכל יום, בתקופה הנ"ל, נוכה מספר רב של המחאות (19 המחאות ביום בממוצע). התמורה אשר נרשמה במערכת כתשלום בגין עסקאות אלה הייתה בהמחאות בלבד. סכומי העסקאות ליום היו בחלק מהמקרים קרובים מאוד לסף הדיווח בגין עסקאות אשר התמורה בגינן משולמת בהמחאות (500,000 ₪), אולם אף פעם לא עברו את סף הדיווח. אף אחת מהעסקאות הניכיון אשר ביצעה חברת FTSIS בעסק לא דווחה לרשות.
  - הביקורת מצאה מספר עסקאות ניכיון של המחאות השייכות לגורם אחד, אשר פוצלו בין מקבלי שירות שונים בסכומים גבוהים, וכן פיצול עסקאות בין נושא משרה בחברה לבין החברה.
- ז. העסק הפר את הוראות סעיף 3(3) לצו בכך שנהג שלא לדרוש ייפוי כוח מלקוחותיו המאוגדים כחברות לגבי עסקאות בסכום של 908,685 ₪.
- ח. העסק הפר את הוראות סעיף 4 (א) לצו לעניין הצהרת מבקש שירות ב-7 עסקאות מתוך 32 עסקאות שנבדקו, המסתכמות לסכום כולל של כ-737,945 ש"ח. העסק לא מילא אחר החובה לשמור מסמכים בהתאם להוראת סעיף 9 (א) לצו. העסק לא נהג לשמור יפויי כוח מטעם לקוחותיה שהם חברות. מבדיקה מדגמית עולה כי העסק לא שמר גם על הצהרת מבקש שירות ב-7 עסקאות מתוך 32 עסקאות שנבדקו, המסתכמות ל-737,945 ש"ח.
- ט. העסק הפר הוראות סעיף 2(א) לצו :
1. אי רישום שם מבקש שירות – נמצאו 12 עסקאות (בסכום כולל של 441,415 ₪) החייבות בדיווח בהן לא נרשם שם מבקש השירות.
  2. אי רישום מספר זהות של מבקש שירות או מקבל שירות – נמצאו 12 עסקאות החייבות בדיווח המסתכמות לסכום של כ-441,415 מיליון ש"ח בהן לא נרשמו מספרי הזהות של מבקשי השירות. כמו כן, ב-2 עסקאות החייבות בדיווח לא נרשם מספר זהות של מקבל השירות. עסקאות אלה מסתכמות לסכום של 61,892 ש"ח.
  3. אי רישום פרטי מבקש שירות או מקבל שירות : מען, מין, תאריך לידה – נמצאו 12 עסקאות החייבות בדיווח בהן לא נרשמו פרטי מען, מין ותאריך לידה של מבקש השירות.
- סכומן הכולל של עסקאות אלה 441,415 ש"ח. כמו כן, אותרו 2 עסקאות בהן לא נרשם תאריך לידה של מקבל השירות. סכומן הכולל של עסקאות אלה 61,892 ש"ח.

ביום 24.3.2011 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ביום 24.5.2011 השמיע המפר לכאורה טיעונים בעל פה בפני הועדה באמצעות ב"כ.

החלטת הועדה:

כעולה ממצאי הביקורת המפורטים בדוח הביקורת ולאחר שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, נמצא כי שמעון בן עמי (להלן – "המפר") הפר הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").

באשר לטענה כי המפר אינו מבצע עסקאות ניכיון החייבות בדיווח אלא עוסק במתן הלוואות, בגינן אין חובות לפי הצו, הרי שיש להבחין בין עסקת המקור לאמצעי התשלום. לעניין סעיף 11(א)(5) לחוק, שאלת עסקת המקור, דהיינו, האם מדובר בהלוואה ואם לאו אינה מעלה ואינה מורידה מסוגיית אמצעי התשלום (היינו אם מדובר בעסקת ניכיון ואם לאו), כלומר, יכול שיהיה הסכם הלוואה שנפרע באמצעות שיקים. אולם, ברגע שהשיקים מנוכחים ע"י המלווה, נכנסת עסקה זו לגדר סעיף 11(א)(5) לחוק, כפעולת ניכיון. בלאו-הכי, במקרה זה, טענה שמדובר בהלוואה ולא בניכיון, איננה מבוססת. ב"כ המפר לא הציג אף מסמך התומך בטענה זו. כמו כן, לא הוצגה לוועדה בצורה משכנעת זהות הלווה, ואף לא הוצג תיעוד התומך בטענה שניתן ללווה סכום הלוואה כלשהו כנטען. לפיכך, הועדה דוחה את הטענות שהמדובר בהחזרי הלוואות ורואה בכל הפעילויות המנויות בדו"ח הביקורת עסקאות ניכיון לפי סעיף 11(א)(5) לחוק, החייבות בדיווח בנסיבות המתוארות בדו"ח הביקורת הן כדיווח בלתי רגיל לפי סעיף 6(ב) לצו והן כדיווח רגיל לפי סעיף 6(א) לצו.

באשר לטענת המפר כי הועברו דיווחים רגילים כנדרש על פי חוק שחלקם לא נקלטו ע"י הרשות, הועדה מציינת כי חובת הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון וקבלת אישור קליטת הדיווחים הינה באחריות נותן שירותי המטבע. עם זאת, היות ואותרו רק 2 פעולות המסתכמות לסכום של 351,000 ₪ שלא דיווחו לרשות והמפר פעל להשלמת הדיווחים לרשות והביא אסמכתא תומכת לכך, החליטה הועדה, שלא להטיל עיצום כספי בנוגע לממצאים אלו.

לעניין אי התאמה בחתימות הלקוחות, הועדה מקבלת את טענת המפר, לפיה בנסיבות העניין הוא לא סבר כי יש להעביר דיווח בלתי רגיל לרשות. כמוכך, הועדה מקבלת את טענת המפר לעניין הסמיכות בהזנת פעולות למערכת המידע הממוחשבת.

הוועדה אינה מקבלת טענות המפר לעניין העסקאות מול חברת FTSIS. אמנם, המפר לא יכול היה לדעת כי מנהלה הרשום של לקוחו "יתברר כעבריין בעתיד" (כלשון ב"כ המפר). עם זאת, הנסיבות המתוארות הנן בגדר פעילות חריגה. העסק ביצע 65 עסקאות ניכיון המחאות עבור חברת FTSIS, המסתכמות לסכום של כ-12.67 מיליון ש"ח. עסקאות אלה בוצעו ב-52 ימי עסקים, לאורך כחודשיים וחצי בשנת 2004. בכל יום נוכה מספר רב של המחאות. התמורה כתשלום בגין עסקאות אלה, הייתה בהמחאות בלבד סכום העסקאות בחלק מהמקרים היו קרובים לסף הדיווח. חברת FTSIS ביצעה את כל עסקאות הניכיון בעסק בתקופה המוזכרת לעיל בלבד ולא ביצעה עסקאות ניכיון נוספות בעסק

ומעולם לא עברו את הסף. דפוס פעולה זה, חריג ובלתי רגיל. אף לא עסקה אחת מבין כל העסקאות לא דווחה לרשות. מספר שנים מאוחר יותר התברר כי מנהלה הרשום של החברה דן, רימה את לקוחותיו. במקרה זה, הועדה לא השתכנעה בטענתו של המפר, מדוע פעילות זו לא נחזתה בעיניו כפעילות בלתי רגילה. לפיכך, הוועדה קובעת כי במקרים המפורטים בדוח הביקורת היה על הנותן שירותי מטבע להעביר דיווח לרשות על פעילות בלתי רגילה ומשלא הועבר דיווח כאמור, הופרו הוראות סעיף 6(ב) לצו.

לעניין פיצול עסקאות בין מספר מקבלי שירות, וכן פיצול בין חברה לבין נושאי משרה בה, הוועדה קובעת כי היה על המפר לדווח על פעולות אלו כפעולות בלתי רגילות בהתאם לסעיף 6(ב) לצו. לעניין הפרת חובת דיווח בלתי רגיל, הטיעון שגם אילולא נעשה הפיצול, סכום העסקה לא היה מגיע לרף הדיווח, אינו מתאים, שכן פיצול פעולות יש בו כשלעצמו להוות פעילות בלתי רגילה, בייחוד כאשר הדבר נעשה בין חברה למנהלה ובסמיכות זמנים מובהקת. כמו כן, הטענה לפיה סכומי הפיצול לא הגיעו לרף הדיווח אין בה כשלעצמה להכחות את היות הפעילות בלתי רגילה, ראשית, לחובת הדיווח הלא רגיל לא נקבע רף. שנית, ללקוח יכולות להיות מספר סיבות שבמסגרתן הוא ירצה לפצל פעולות (מה גם שיתכן כי הלקוח אינו מודע לרף הדיווח בגין פעולות).

נותן שירותי המטבע אינו יכול לדעת באופן וודאי מה השיקולים מאחורי פעילות החריגה. על כן הסבר שהפיצול ברישום (פעם חברה, פעם מנהל החברה) נעשה מטעמים טכניים, אינו יכול לפטרו מחובת הדיווח. לעניין עסקאות אשר בוצעו ביום אחד, בהמחאות רציפות, בסכומים זהים, בהפרשים של דקות ספורות, הרי שפעילות זו מעוררת תהיות ונראה לא סביר שמדובר במספר מבקשי שירות, במיוחד לנוכח העובדה שמספרי ההמחאות סמוכים. הוועדה קובעת כי במקרים המפורטים בדוח הביקורת היה על המפר להעביר דיווח לרשות על פעילות בלתי רגילה ומשלא הועברו דיווחים אלה, החברה הפרה את סעיף 6(ב) לצו.

לעניין אי-קבלת ייפוי כוח ממבקשי שירות שהם חברות, על אף שהוועדה סבורה, כי יש לראות בכך משום הפרה, הרי שלאור פסיקת בימ"ש שלום בי-ם (ו"ע 09-112) בן עמי נ' מדינת ישראל – הוועדה להטלת עיצום כספי שבמשדד האוצ, מיום 23 אוגוסט 2010, שם נקבע כי הצו במתכונתו הנוכחית אינו כולל דרישה שיירשמו ויאומתו פרטי האורגן של תאגיד המבצע פעולה בשם תאגיד, הרי שהוועדה אינה מטילה עיצום כספי בגין רכיב זה.

לעניין אי רישום פרטי זיהוי, הוועדה קובעת כי במקרה דן אכן מדובר בהפרות בהיקף קטן והוועדה השתכנעה כי במרבית המקרים אכן העסק מקפיד למלא חובות אלו. לפיכך, הוועדה החליטה להתחשב בממצאים אלו בכל הנוגע לגובה העיצום.

חובת הדיווח, ובכללה חובת הדיווח על פעילות בלתי רגילה, הינה מהותית ומטרתה לאפשר לרשויות לאתר ולפעול כנגד פעילות של הלבנת הון ומימון טרור וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן זהו הכלי העומד בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון, אצל נותני שירותי מטבע. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת של הרשות לנטר את הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח

טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. זוה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון. (ההדגשה אינה במקור).

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי"). בסעיף 9 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), תשס"ב-2001, נקבעו אמות מידה להטלת עיצום כספי בשל הפרה לפי סעיף 9 לחוק. בסעיף נקבע, כי בבקשה להטיל עיצום כספי בשל הפרת הוראות לפי סעיף 7-8 לחוק, תחליט הוועדה בהתחשב, בין השאר, באלה: (1) ההפרה היא הפרה ראשונה; (2) ההפרה היא הפרה חוזרת; (3) היקפה הכספי של ההפרה. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

בשיקולי דעת הוועדה הובאו בחשבון מספר המקרים בהם לא הועבר דיווח על פעולה בלתי רגילה, ואת היקפה הכספי של ההפרה, ומאידך, שיתוף הפעולה של המפר והעובדה כי זו היא הפרה ראשונה של המפר. על כן החליטה הוועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של 150,000 ₪ שישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים.

למפר זכות ערעור על החלטת ועדת העיצומים תוך 30 ימים מיום קבלת החלטה זו לבית משפט שלום.

החלטת הוועדה לעיצום כספי – מוחמד זועבי

תיאור הנסיבות:

ביום 26.1.10 נערכה ביקורת בנותן שירותי מטבע "נצרת ציינג'י" (רחוב נמסאוי, נצרת) ובמקביל בנותן שירותי מטבע 'זועבי ציינג'י' (רחוב פאולוס השישי, נצרת). שני העסקים נמצאים בבעלותו של מר מוחמד זועבי. הביקורת בוצעה על ידי יחידת נותני שירותי מטבע.

ממצאי הביקורת:

דוחות הביקורת נמסרו למפר בצירוף הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ציינג'י נצרת

1. העסק בעל תעודת רישום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 25.5.07.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופת רישום העסקאות במערכת הממוחשבת של העסק, החל מיום 24.3.07 ועד ליום הביקורת.
3. העסק העביר דיווחים חודשיים ממוחשבים לרשות בנוגע לפעולות רגילות החייבות בדיווח, החל מחודש מרץ 2007 ועד ליום הביקורת, למעט בחודשים מאי, אוגוסט, ספטמבר, אוקטובר ונובמבר 2009.

זועבי ציינג'י

1. העסק בעל תעודת רישום במרשם מיום 21.7.05.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופת רישום העסקאות במערכת הממוחשבת של העסק, החל מיום 20.12.06 ועד ליום הביקורת.
3. העסק העביר דיווחים חודשיים ממוחשבים לרשות בנוגע לפעולות רגילות החייבות בדיווח, החל מחודש יוני 2005 ועד ליום הביקורת, למעט בחודש דצמבר 2009.

בשני הסניפים

1. הביקורת העלתה כי המפר לכאורה לא העביר לרשות דיווחים על פעולות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות סעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו"). על פי ממצאי הביקורת, סניף "זועבי ציינג'י" לא

העביר דיווחים רגילים לרשות בגין 20 עסקאות ניכיון בסכום של כ-1.7 מיליון ₪ ו-13 עסקאות המרה בסכום של כ-1.6 מיליון ₪. סניף "נצרת ציינג" לא העביר לרשות דיווח רגיל בגין עסקת המרה אחת בסכום של 89,991 ₪. כמו כן, על פי ממצאי הביקורת, שני הסניפים לא העבירו דיווחים בלתי רגילים לרשות בגין עסקאות המרה אשר פוצלו למספר עסקאות קטנות שאינן חייבות בדיווח ונרשמו כפעולות של לקוחות מזדמנים. בסניף "זועבי ציינג" נמצאו 280 עסקאות כאלה בסכום העולה על 23 מיליון ₪, ובסניף "נצרת ציינג" נמצאו 20 עסקאות במתווה זה בסכום של כ-1.2 מיליון ₪.

2. על פי ממצאי הביקורת, המפר לכאורה לא ביצע רישום מלוא פרטי הזיהוי של מבקש השירות ומקבל השירות כנדרש על פי הוראת סעיף 2(א) לצו. בסניף "זועבי ציינג" אותרו 50 עסקאות בהן לא נרשם מספר הזיהוי של הלקוח, 422 עסקאות בהן לא נרשם תאריך לידה, ו-1,228 עסקאות בהן לא נרשם מען. בסניף "נצרת ציינג" בעסקה אחת לא נרשם מספר זיהוי וב-5 עסקאות לא נרשם תאריך לידה.
3. על פי ממצאי הביקורת, המפר לכאורה לא דרש ושמר הצהרת מבקש שירות כנדרש על פי הוראות סעיפים 4(א) ו-9(א) לצו. בסניף "זועבי ציינג" לא התקבלה ונשמרה הצהרת מבקש שירות ב-17 עסקאות, ובסניף "נצרת ציינג" לא התקבלה ונשמרה הצהרה כאמור ב-5 עסקאות.

החלטת הוועדה:

1. לאחר בחינת ממצאי הביקורת ושמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הוועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע (להלן – המפר) התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002 (להלן – הצו).
2. הוועדה דוחה את טענת המפר כי עם הרישום כנש"מ נוצר בלבול בקליטת הדיווחים ולמעשה הועברו הדיווחים אשר בדו"ח הביקורת צויין כי לא הועברו, שכן לפי ממצאי דו"ח הביקורת, היעדר הדיווח התייחס לסוף שנת 2009, זאת, שנתיים לאחר יום רישום הסניף השני כנש"מ.
3. הוועדה התקשתה לקבל את טענת המפר, כי לא היה פיצול באף אחת מסדרות עסקאות ההמרה המפורטות בנספחים לדו"חות הביקורת. ראשית, העסקאות בוצעו בסכומים הגדולים באופן משמעותי מממוצע עסקאות ההמרה של העסק. שנית, העסקאות נעשו בסמיכות זמנים יוצאת דופן (לעיתים שניות בין עסקה לעסקה) באופן שאף קיומן הנטען של מספר עמדות המרה אינו יכול להסביר. שלישית, בוצעו עסקאות עוקבות בסכומים זהים, עגולים ובאותם סוגי מטבע (ראה לדוגמה פירוט העסקאות בתאריך 1.11.07 ובתאריך 7.1.08, כפי שמפורטות בדו"ח הביקורת של סניף "זועבי ציינג") באופן המעלה ספקות כבדים בנוגע לטענת המפר כי בוצעו על ידי מספר לקוחות. לאור הנ"ל, הוועדה קבעה כי לפחות בחלק מהמקרים, לא מדובר בפעולות של לקוחות מזדמנים כי אם בפיצול מלאכותי של עסקת המרה אחת של לקוח אחד, פעולה אשר המפר היה חייב לדווח עליה גם כפעולה רגילה שמעל לסף הדיווח (מכוח ס' 6(א) לצו) וגם כפעולה בלתי רגילה (מכוח ס' 6(ב) לצו).
4. בנוגע להעדר רישום מלוא פרטי הלקוח, לרבות מספר זיהוי, תאריך לידה ומען, הוועדה סבורה שמדובר בדפוס פעולה עקבי ופסול מצד המפר. כמו כן, המפר עצמו הודה בפני הוועדה בכך שאינו נוהג להחתיים את לקוחותיו על הצהרות מקבל שירות באופן קבוע אך מאז הביקורת הוא תיקן ליקוי זה וכיום הוא נוהג להחתיים את לקוחותיו על הצהרה. לאור האמור, הוועדה קובעת כי הופרו הוראות סעיפים 2(א), 4(א) ו-9(א) לצו.

5. הוועדה דוחה מכל וכל את טענת המפר כי היה על הרשות להודיע לו על הליקויים בדיווחיו טרם הביקורת. מושכלות יסוד של שלטון החוק הן כי קיימת חובה לקיים חוק ואי ידיעת החוק אינה פוטרת מאחריות. אין הדעת סובלת פרשנות לפיה אדם רשאי להמתין להליך ביקורת שיינקט נגדו כדי לקיים הוראות חוק. בו"ע 200/06 אנה שרון נ' אלי טובול טענה המערערת טענה דומה לזו שנטענה כאן בפני הוועדה על ידי המפר. בית המשפט הנכבד קבע כדלקמן:

"קיום הוראות החוק וחקיקת המשנה מכוחו הינה חובה המוטלת על המערערת, בעוד שהליך הביקורת והפיקוח מהווה זכות של הרשות, במסגרת הליכי אכיפת החוק. קיומו או אי קיומו של הליך ביקורת במקרה הספציפי איננו יכול להוות הגנה מפני הפרת החוק על ידי המערערת. לענין זה אין נפקא מינא אם מדובר בהפרה של אי דיווח כלל או בדיווח וחסר. בשני המקרים מדובר בהפרה שאינה מאפשרת לרשות לבצע את תפקידיה ופוגעת פגיעה חמורה במטרות החוק.

הוראות החוק וחקיקת המשנה מכוחו ברורות.

אם המערערת לא עשתה די על מנת להפנים את ההוראות ולהטמיען בעסקה – עליה לשאת בתוצאות ואין לה להלין אלא על עצמה." ויפים הדברים גם לענייננו.

6. חובות הדיווח והזיהוי אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילוי מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון. המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים היחידים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאתר מבעוד מועד פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, הוא סיכל למעשה את היכולת של הרשות לבקר ולפקח על פעילותו.

לענין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת הון, המערבות העברות כספים וביצוע עסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני הון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

לפיכך החליטה הוועדה להטיל על המפר עיצום כספי.

7. בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן –

"תקנות עיצום כספי". בסעיף 9 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), תשס"ב-2001, נקבעו אמות מידה להטלת עיצום כספי בשל הפרה לפי סעיף 9 לחוק. בסעיף נקבע, כי בבקשה להטיל עיצום כספי בשל הפרת הוראות לפי סעיף 7-8 לחוק, תחליט הוועדה בהתחשב, בין השאר, באלה: (1) ההפרה היא הפרה ראשונה; (2) ההפרה היא הפרה חוזרת; (3) היקפה הכספי של ההפרה.

8. הוועדה קיבלה את החלטתה בהתאם לאמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות כאמור בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן, הן לחומרא והן לקולא. בשיקול דעת הוועדה נלקחו בחשבון מספר המקרים בהם לא הועברו דיווחים לרשות וכן היקפן הכספי של הפרות. מנגד, עומדת לזכותו העובדה כי מדובר בהפרה ראשונה וכן כי פעל לתיקון הליקויים. כאמור, הוועדה רואה בחומרה את הפרת המפר את חובת הדיווח, אולם הוועדה החליטה להתחשב בנסיבות האישיות של המפר כפי שבאו לידי ביטוי בדבריו בהופיעו בפני הוועדה, ולהסתפק בעיצום כספי בסך של 80,000 ₪.

החלטת הוועדה לעיצום כספי – מוחמד אבו אסמאעיל

תיאור הנסיבות:

ביום 26.1.10, נערכה ביקורת במשרדי נותן שירותי המטבע ברחוב הראשי בכפר משהד. הביקורת בוצעה על ידי יחידת נותני שירותי מטבע.

ממצאי הביקורת:

דוח הביקורת נמסר למפר בצירוף הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

1. המפר לכאורה הינו נותן שירותי מטבע בעל תעודת רישום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 4.1.07.
2. ממצאי הביקורת מתייחסים לתקופה החלל מיום 3 בינואר 2007 ועד ליום הביקורת.
3. הביקורת העלתה, כי המפר לכאורה לא העביר לרשות דיווחים על פעולות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") ולסעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן: "הצו"). על פי ממצאי הביקורת, אותרו 19 עסקאות ניכיון החייבות בדיווח לרשות לפי סעיף 6(א) המסתכמות לסכום של כ-1.1 מיליון ₪, ושלא דווחו לרשות; כן אותרו 38 עסקאות ניכיון בסכום של כ-1.4 מיליון ₪ אשר המפר לכאורה לא רשם אותן במערכת הממוחשבת כפי שהתבצעו בפועל, כי אם פיצל רישום כל עסקה במספר מועדים.
4. הביקורת העלתה, כי המפר לכאורה לא ביצע רישום פרטי הזיהוי כנדרש על פי הוראת סעיף 2 לצו. כמו כן, המפר לכאורה לא נהג לדרוש ממבקש השירות הצהרה כנדרש על פי הוראת סעיף 4 לצו ולא שמר על ההצהרות כנדרש על פי סעיף 9(א) לצו.

החלטת הוועדה:

1. לאחר בחינת ממצאי הביקורת ושמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע, קובעת הוועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע (להלן – המפר) התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת

הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002 (להלן – הצו).

2. אכן קיים קושי מסוים באבחנה בין עסקאות הלוואה לבין עסקאות ניכיון. עם זאת, הוועדה השתכנעה כי לפחות לגבי חלק מהעסקאות המפורטות בדו"ח הביקורת, מדובר בעסקאות ניכיון ולא בעסקאות הלוואה כפי שטען המפר. מסקנה זו מתבקשת לאור נסיבות ביצוע העסקאות והעובדה שמאפייני העסקה במקרים רבים אינם תואמים עסקת הלוואה סבירה אלא עסקת ניכיון. בין היתר, כפי שהודה ב"כ המפר, במספר עסקאות האמצעי הפיננסי שנתן הלקוח לנש"מ הוא המחאה של צד שלישי, עובדה שיש בה כדי להגדיר את הפעולה כפעולת ניכיון מובהקת. מעבר לכך, במספר רב של עסקאות היו הפרשים של מספר ימים בודדים בין מועד לקיחת ה"הלוואה" לכאורה לבין מועד פירעון ה"הלוואה" לכאורה, וכן בוצעו עסקאות נוספות טרם התקבלה התמורה בעבור עסקאות קודמות.
3. מן המקובץ עולה, כי לפחות בחלק מהמקרים המתוארים בדו"ח הביקורת בוצעו עסקאות ניכיון ולא עסקאות הלוואה, כאשר חלקן בוצעו בסכום החייב בדיווח לרשות, ולראיה, בדו"ח הביקורת מפורטות 19 עסקאות בסכום של כ-1.1 מיליון ₪ אשר לא דווחו לרשות (ממוצע של כ-60,000 ₪ לעסקה).
4. זאת ועוד, הוועדה השתכנעה כי רישום העסקאות במערכת הממוחשבת אכן אינו משקף את האופן בו בוצעו העסקאות בפועל. מסקנה זו עולה מחוסר הסבירות העולה מהתפלגות רישום העסקאות כמפורט להלן: לאורך תקופה של 3 חודשים, נרשמו במערכת הממוחשבת של העסק עסקאות ב-13 ימים בלבד. כמו כן, בימים בהם נרשמו עסקאות, משך הזמן בין העסקה הראשונה לבין העסקה האחרונה אינו עולה על 25 דקות. כן נמצאו פערים בין הרישום הידני לבין הרישום הממוחשב. המסקנה המתבקשת מכך היא שהעסק לא נהג לרשום עסקאות במועד התרחשותן ובאופן המשקף את אופי העסקה בפועל.
5. לאור האמור, הוועדה סברה כי בוצעו פעולות החייבות בדיווח שלא דווחו לרשות על ידי נותן שירותי המטבע, ובכך ביצע הפרה של סעיף 6 לצו. כפועל יוצא, מאחר והתקיימה חובת הדיווח, הרי שביחס לפעולות אלה היה על המפר לזהות את לקוחותיו בהתאם לסעיף 2 לצו, לקבל הצהרת מבקש שירות בהתאם לסעיף 4 לצו ולשמור הצהרות אלה בהתאם לסעיף 9(א) לצו, ומשלא עשה כן, הפר הוראות אלה.
6. טען ב"כ המפר בטיעונו, כי ממצאי הביקורת הינם בגדר חשדות בלתי מבוססים שלא מושתתים על ראיות של ממש. בהקשר זה מן הראוי להדגיש, כי ועדת העיצומים הינה ועדה מנהלית הפועלת לפי כללי המשפט המנהלי, ואין היא חייבת להוכיח את הפרת המפר מעבר לכל ספק סביר. היות והחלטת הוועדה הנה החלטת מנהלית, רשאית הוועדה לבסס את החלטתה זו על ראיות מנהליות, כלומר, על כל ראיה "אשר כל אדם סביר היה רואה אותה כבעלת ערך הוכחתי והיה סומך עליה" (ע"מ 9018/04 סאלם מונא נ' משרד הפנים (פורסם בנבו, ניתן ביום 12.9.2005)).
7. לענין טענת המפר כי מדו"ח הביקורת עולה כי ההחלטה לפצל את העסקאות התקבלה על ידו ולפיכך היה לנקוט בהליך פלילי ולא בהליך וועדת עיצומים, מבקשת הוועדה להבהיר כי הוועדה אינה מהווה חלף להליך פלילי והיא יוצאת מנקודת הנחה כי נותן שירותי המטבע רשם את העסקאות בהתאם לאופן בו ביקשו הלקוחות לבצע את הפעולה. וככל שהתבקש נותן שירותי המטבע לבצע פעולה באופן המהווה פיצול העסקה, הרי שהיה עליו להעביר לרשות דיווח על פעולה בלתי רגילה.

8. חובת הדיווח, ובכללה חובת הדיווח על פעילות בלתי רגילה, הינה מהותית ומטרתה לאפשר לרשויות לאתר ולפעול כנגד פעילות של הלבנת הון ומימון טרור וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן זהו הכלי העומד בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון, אצל נותני שירותי מטבע. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת של הרשות לנטר את הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

9. כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על(1)2005, 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת הון, המערבות העברות כספים וביצוע עסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

10. בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי"). בסעיף 9 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), תשס"ב-2001, נקבעו אמות מידה להטלת עיצום כספי בשל הפרה לפי סעיף 9 לחוק. בסעיף נקבע, כי בבקשה להטיל עיצום כספי בשל הפרת הוראות לפי סעיף 7-8 לחוק, תחליט הוועדה בהתחשב, בין השאר, באלה: (1) ההפרה היא הפרה ראשונה; (2) ההפרה היא הפרה חוזרת; (3) היקפה הכספי של ההפרה.

11. הוועדה קיבלה את החלטתה בהתאם לאמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות כאמור בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן. בשיקול דעת הוועדה נלקחו בחשבון מספר המקרים בהם לא הועברו דיווחים לרשות וכן היקפן הכספי של ההפרות. מאידך שקלה הוועדה את העובדה כי זוהי הפרה ראשונה של המפר וכן כי פעל לתיקון הליקויים. על כן החליטה הוועדה להטיל על המפר עיצום כספי בסך של 100,000 ₪.

החלטת וועדת עיצומים - השקעות טראנס סחר בע"מ בבעלות מאיר עמור

תיאור הנסיבות:

ביום 22 ביוני, 2010, נערכה ביקורת בחברת השקעות טראנס סחר בע"מ. החברה נמצאת בבעלותו של מר מאיר עמור.

הביקורת בוצעה על ידי יחידת הפיקוח על נותני שירותי מטבע במשרד האוצר. דוחות הביקורת נמסרו למפר לכאורה בצירוף הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ממצאי הביקורת:

1. החברה בעלת תעודת רישום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 9.5.05.
2. החברה עוסקת בניכיון המחאות.
3. ממצאי הביקורת הינם לתקופת פעילות העסק, החל מיום תחולת הצו ב-1 ליוני, 2002 ועד ליום הביקורת.
4. על פי ממצאי הביקורת, לא ניתן לקבוע על סמך הנתונים שהיו בפניה את היקף ההפרה לפי סעיף 6(א) לצו.
5. על פי ממצאי הביקורת, עולה כי החברה לא העבירה דיווחים לרשות בגין פעולות בלתי רגילות שבוצעו – הפרת סעיף 6(ב) לצו. הביקורת מצאה כי במספר מקרים בוצעו עסקאות אשר יש בהן כדי להקים חובת דיווח על פעילות בלתי רגילה, כמפורט להלן:
  - א. עסקאות מול גורמים חשודים - אי דיווח בגין 29 עסקאות אשר בוצעו ע"י ראש ארגון פשע או עבורו, המסתכמות לסכום של 837,937 ש"ח.
  - ב. אי התאמה בין חתימת מבקש השירות לבין זהותו האמיתית של מבקש השירות - אי דיווח בגין 13 עסקאות בהן קיימות חתימות שונות בגין אותו מבקש שירות בעסקאות נפרדות, המסתכמות לסכום של 1,121,187 ₪.

- ג. אי התאמה ברישום תאריך ביצוע עסקה - אי דיווח בגין 24 עסקאות המסתכמות לסכום של 1,356,091 ₪, שנרשמו בתאריכי ערך הקודמים לפחות ביומיים לתאריכי ביצוע העסקאות. מתוך עסקאות אלה אותרו 7 מקרים המסתכמים לסכום של 796,037 ₪, בהם פוצל רישום עסקאות של אותו לקוח בין מספר תאריכי ערך של חשבונות, כאשר במידה ועסקאות אלה לא היו נרשמות באופן מפוצל, הן היו חייבות בדיווח לרשות.
- ד. עסקאות בהמחאות אשר נמשכו מאותם חשבונות וקיים חשד כי פוצלו בין מקבלי שירות שונים - אי דיווח בגין 1,166 עסקאות המחאות המסתכמות ליותר מ-42 מיליון ₪, כאשר העסקאות בוצעו בהמחאות מאותם חשבונות ע"י לקוחות שונים באותו היום.
6. על פי ממצאי הביקורת, החברה לא דרשה יפוי כוח ממבקשי שירות שאינם מקבלי השירות – הפרה של סעיף 3(3) לצו. בביקורת אותרו 888 עסקאות מול חברות, המסתמכות לסכום של 71,662,862 ₪, בהן לא נמצאו יפוי כוח של חברות אלו.
7. על פי ממצאי הביקורת, החברה לא דרשה ולא שמרה הצהרות מבקש שירות כנדרש על פי הוראות סעיפים 4(א) ו-9(א) לצו ב-34 עסקאות, המסתכמות ל-4,562,332 ש"ח.

החלטת הוועדה:

1. לאחר בחינת ממצאי הביקורת ושמיעת טיעוני החברה, קובעת הוועדה כי במסגרת פעילות החברה התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002 (להלן – הצו).
2. לעניין הטענות המקדמיות של החברה, הוועדה אינה מקבלת את הטענה, כי הפעילות המשטרית מאיינת את סמכותו של המפקח לבצע ביקורת ולקבל מסמכים רלבנטיים לביקורת מכל מקור. לרשם נותני שירותי מטבע מוקנית סמכות חוקית מפורשת לערוך ביקורת אצל כל נותן שירותי מטבע ולקבל מסמכים לצורך כך ככל שיידרש, ואין בפעילות של רשויות אחרות כדי לשלול ממנו סמכות זו. בפועל, הביקורת על ידי רשם נותני שירותי מטבע נערכה במקביל לחיפוש המשטרתי אך לא הסתמכה עליו, ולראיה, במהלך הביקורת שולבו מפקחים ממשד רו"ח כמקובל בביקורות שעורך משרד האוצר, וכן נלקחו קובצי מחשב של המערכת התפעולית של החברה. בהתייחס לבג"ץ 6824/07 אליו הפנה ב"כ החברה, הרי כפי שנאמר שם במפורש על ידי כבוד השופט פוגלמן, ההחלטה באותו מקרה התבססה על הקביעה, כי "עיקול כלי רכב במחסומי דרכים משטרתיים חורג מהסמכות המוקנית למשיבים 1-2 בפקודה"¹ בנדון, אין חולק על כך שלרשם נותני שירותי מטבע ניתנה במפורש סמכות לבצע ביקורת ולהטיל עיצום כספי במידת הצורך. לפיכך, לא מדובר במקרה בו בית המשפט נדרש להכריע בעניין סמכות משתמעת בחוק, וממילא אין צורך להידרש לשאלות תכליתיות שנידונו באותה החלטה (אך יש לציין כי אף באותן שאלות, השיקולים שעמדו לעיני בית המשפט כלל אינם רלוונטיים לדיון שלנו).
3. לעניין טענת ב"כ החברה כי קיים הליך פלילי מקביל, לפי סעיף 15(ב) לחוק, הליך ועדות עיצומים הינו הליך מנהלי שיכול להתקיים במקביל לכל הליך פלילי. כבר נקבע בפסיקה, כי אין מניעה לנקוט בהליכים מקבילים של הטלת עיצום מחד והליך פלילי מאידך (ראה, לדוגמא, תפ (י-ם) 343/04 מדינת ישראל נ' אהרון אייל ירון כהן (2005)).

4. הוועדה דוחה את טענת החברה כי לא קיימת הגדרה ברורה למקרים בהם יש להעביר דיווח על פעילות בלתי רגילה. סעיף 6(ב) לחוק קובע חובה מפורשת להעביר לרשות דיווחים על פעולות בלתי רגילות של מבקש השירות, ואף מפרט דוגמאות לפעולות בלתי רגילות. מעבר לכך, רשם נותני שירותי מטבע והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מקיימים כנסים לכל נותני שירותי המטבע במסגרתם מתוארים מקרים ודפוסי הלבנת הון המחייבים דיווח בלתי רגיל לרשות. בנוסף, רשם נותני שירותי מטבע והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פרסמו חוברת הסבר על החובות המוטלים על נותני שירותי מטבע מכוח החוק והצו, לרבות דוגמאות למקרים בהם קמה החובה להעביר לרשות דיווח בלתי רגיל, וכל זאת, על מנת להטמיע בקרב הסקטור את החובות המוטלים עליהם.

5. לגופו של ענין, הוועדה אינה מקבלת את טענת החברה כי לא היתה צריכה להעביר לרשות דיווחים בלתי רגילים בנוגע לפעולות שנעשו עבור גורמים חשודים, וקובעת כי על החברה היה לדווח על פעולות אלו, בייחוד לאור זהות מקבל השירות אשר מוכר וידוע כראש ארגון פשע, לרבות באמצעות כלי התקשורת.

6. לעניין אי דיווח על פעולה בלתי רגילה במצב בו חתימות מבקש השירות שונות, טענה החברה כי אין דרישה מנותן שירותי מטבע לאמת את חתימת הלקוח. מעיון בחתימות השונות של מבקש השירות, על פניו מתעורר ספק האם בפני החברה הופיעו מבקשי שירות שונים, שהתחזו לאחר. יחד עם זאת, הוועדה מקבלת את טענת החברה לפיה נותן שירותי מטבע לא נדרש לבצע אימות חתימה. עם זאת, הוועדה קובעת כי במקרים בהם הוועדה תשתכנע לפי מבחן הראיה המנהלית שנותן שירותי מטבע ידע כי מדובר במבקשי שירות שונים, למשל, לאור היכרותו עם הלקוח, אזי ניתן לקבוע שיש להעביר דיווח בלתי רגיל לרשות. במקרה זה לא ברורה מידת היכרות החברה עם הלקוח, ולפיכך קובעת הוועדה כי במקרה זה לא נדרשה החברה להעביר דיווח בלתי רגיל.

7. בהתייחס לאי ההתאמה בין תאריך ביצוע העסקה בפועל לבין תאריך רישום העסקה במערכת הממוחשבת של החברה, טענה החברה כי ישנם מקרים בהם החברה מעבירה כספים ללקוח לפני מועד קבלת ההמחאה בפועל, ולכן התמורה ניתנת לפי ערך העסקה ביום העברת הכספים, בעוד שהעסקה נרשמת במערכת המחשבים של החברה רק ביום קבלת ההמחאה. הוועדה אינה מקבלת טענה זו, שכן משמעותה כי מטרת המחוקק תסוכל בנקל, שכן צדדים אשר מבקשים להימנע מדיווח על פעולותיהם, יבצעו פעולות בשלבים. בנוסף, מעיון בדו"ח הביקורת ברור, כי במספר מקרים פוצל רישום עסקאות של אותו לקוח בין מספר תאריכי ערך של חשבוניות, כאשר אם לא היו מפוצלות הן היו חייבות בדיווח לרשות.

8. בנוגע לאי דיווח על עסקאות בהמחאות שנמשכו מאותם חשבוניות ופוצלו בין מקבלי שירות שונים, טענה החברה, כי לא בוצע פיצול, אלא בפועל הגיעו לקוחות שונים בימים שונים, וכי החברה ביצעה את העסקאות ורשמה אותן כפי שבוצעו בפועל. עמדת הוועדה כי על נותן שירותי מטבע להיות ערני ולבחון בצורה מוקפדת את הפעילות בעסקו. העובדה כי קיימות עסקאות רבות, בהיקפים המהווים כ-10% מהיקף פעילות העסק (כך על פי דו"ח הביקורת), בהן ניתנו שיקים של אותו נמשך במספר פעולות באותו היום, מעורר חשש שמקבלי השירות זהים וכי מדובר בפיצול עסקאות כדי להימנע מחובת הדיווח. דפוס פעולה זה היה צריך להעלות ספק אצל נותן שירותי המטבע באשר לזהות מקבל השירות, ומשכך היה עליו להעביר דיווח בלתי רגיל לרשות. נותן שירותי מטבע אינו יכול לדעת באופן וודאי מהי הסיבה העומדת מאחורי פעילות הלקוח באופן זה, ועל כן במקרה של ספק חלה עליו החובה לדווח.

9. מן המקובץ עולה, כי החברה לא דיווחה לרשות על פעולות בלתי רגילות, תוך הפרת הוראות סעיף 6(ב) לצו. הוועדה רואה את היעדר הדיווח בחומרה רבה, שכן היעדר הדיווח מסכל את אפשרות הרשות לקבל את המידע לגבי אותם גורמים אשר פעולותיהם מהוות טיפולוגיה מוכרת של הלבנת הון, ובמקרים המתאימים עולה כדי עבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק. עוד יש לציין, כי דיווח לרשות המסים אין בו כדי לפטור מחובת הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, שכן אין בכך כדי להגשים את מטרות חוק איסור הלבנת הון.

10. חובות הדיווח והזיהוי אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילוי מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון. המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים היחידים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאתר מבעוד מועד פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, הוא סיכל למעשה את היכולת של הרשות לבקר ולפקח על פעילותו.

לענין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזו אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

11. בנוגע לטענת החברה כי החובה לדרוש יפוי כוח חלה רק בפעולת המרת מטבע, קובעת הוועדה כי אינה מקבלת את טענת החברה. אמנם, בסעיף 3(3) לצו נקבע כי נדרשים פרטי הזיהוי על פי העתק כתב יפוי כוח בפעולת המרה. עם זאת, בסעיף 4(ב) לצו, נקבע כי במבקש שירות שאינו מקבל השירות, על נותן שירותי המטבע לדרוש הצהרה כי הוא אינו מקבל השירות, ובהצהרה זו יצוינו פרטי הזיהוי של מקבל השירות, וכן על מבקש השירות למסור לנותן שירותי המטבע העתק כתב יפוי כוח, כאמור בסעיף 3(3). יחד עם זאת, הוועדה החליטה שלא להטיל על החברה עיצום כספי בגין ממצא זה, על אף שברי כי על נותן שירותי מטבע לקבל יפוי כוח בביצוע כל השירותים המפורטים בסעיף 11 לחוק.

12. לענין טענת החברה כי בשל תקלה מחשובית לא איתרה הביקורת הצהרות מבקשי שירות על אף שכולן קיימות ונגישות, קובעת הוועדה כי על אף שטענה זו לא הוצגה בפני המפקחים בעת הביקורת, הרי לו בשל הספק, החליטה הוועדה שלא להטיל עיצום כספי בשל הפרה זו.

13. לאור האמור, החליטה הוועדה להטיל עיצום כספי על חברת השקעות טראנס סחר בע"מ. הוועדה קיבלה את החלטתה בהתאם לאמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות כאמור בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן, הן לחומרא והן לקולא. בשיקול דעת הוועדה הובאו בחשבון היקף הפעולות שנעשו אצל נותן שירותי המטבע ואשר היו חייבות

בדיווח, משך זמן ההפרה והיקפה הכספי, וכן העובדה כי החברה הפרה את חובת הדיווח הבלתי רגיל - חובה מהותית הקבועה בחוק ובצו, חובה שהיא מעיקרי החוק ונדרשת לשם יישומו ואכיפתו היעילה. מנגד, עומדת לזכות החברה העובדה כי מדובר בהפרה ראשונה וכי שיתפה פעולה עם צוות הביקורת בגילוי ההפרה. לאור האמור, החליטה הוועדה להשית על החברה עיצום כספי בסך של 100,000 ש"ח.

14. לחברה זכות ערעור על החלטת הוועדה בפני בית משפט שלום, תוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה לתשלום העיצום הכספי.

החלטת וועדת עיצומים - מאני טראנס אינטרנשיונאל בע"מ בבעלות מאיר עמור

תיאור הנסיבות:

ביום 22 ביוני, 2010, נערכה ביקורת בחברת מאני טראנס אינטרנשיונאל בע"מ. החברה נמצאת בבעלותו של מר מאיר עמור. הביקורת בוצעה על ידי יחידת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר. דוח הביקורת נמסר לחברה בצירוף הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ממצאי הביקורת:

1. החברה בעלת תעודת רישום במרשם נותני שירותי מטבע החל מיום 1.3.06.
2. החברה עוסקת בביצוע של העברות כספים בין מדינות.
3. ממצאי הביקורת הינם לתקופת פעילות העסק, החל מיום 6 במרץ, 2006 ועד ליום הביקורת.
4. על פי ממצאי הביקורת, החברה לא העבירה דיווחים חודשיים לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - "הרשות") מיום הקמתה ועד לחודש יוני 2008, מלבד 3 חודשים בהם העבירה הצהרה אודות היעדר פעילות החייבת בדיווח (להלן - "דיווח אמ"ל"), זאת, בניגוד להוראות סעיף 6 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן - "הצו"). על פי ממצאי הביקורת, חברת מאני טראנס אינטרנשיונאל בע"מ לא העבירה דיווחים רגילים לרשות בגין 34 עסקאות העברה המסתכמות לסכום של 12,871,659 ₪.
5. על פי ממצאי הביקורת, החברה לא דרשה ייפוי כוח ממבקשי שירות שאינם מקבלי השירות - הפרה של סעיף 3(3) לצו. בביקורת אותרו 34 עסקאות שבוצעו מול חברות, המסתכמות לסכום של כ-12.8 מיליון ₪ בהן לא נמצאו ייפוי כוח של חברות אלו.
6. על פי ממצאי הביקורת, החברה לא מילאה אחר דרישת קבלת הצהרת מבקש שירות על פי סעיף 4(א) לצו. בנוסף, החברה לא מילאה אחר חובת שמירת מסמכים ופרטי הדיווח כנדרש על פי הוראות סעיף 9(א) לצו. החברה לא קיבלה ולא שמרה הצהרות מבקש שירות ומסמכי זיהוי של לקוחות ב-34 עסקאות המסתכמות לסכום של כ-12.8 מיליון ₪.

החלטת הוועדה:

1. לאחר בחינת ממצאי הביקורת ושמיעת טיעוני החברה, קובעת הוועדה כי במסגרת פעילות החברה התגלו הפרות של הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002 (להלן – הצו).
2. לעניין הטענות המקדמיות של החברה, הוועדה אינה מקבלת את הטענה, כי הפעילות המשטרית מאיינת את סמכותו של המפקח לבצע ביקורת ולקבל מסמכים רלבנטיים לביקורת מכל מקור. לרשם נותני שירותי מטבע מוקנית סמכות חוקית מפורשת לערוך ביקורת אצל כל נותן שירותי מטבע ולקבל מסמכים לצורך כך ככל שידרש, ואין בפעילות של רשויות אחרות כדי לשלול ממנו סמכות זו. בפועל, הביקורת על ידי רשם נותני שירותי מטבע נערכה במקביל לחיפוש המשטרתי אך לא הסתמכה עליו, ולראיה, במהלך הביקורת שולבו מפקחים ממשד ר"ח כמקובל בביקורות שעורך משרד האוצר, וכן נלקחו קובצי מחשב של המערכת התפעולית של החברה. בהתייחס לבג"ץ 6824/07 אליו הפנה ב"כ החברה, הרי כפי שנאמר שם במפורש על ידי כבוד השופט פוגלמן, ההחלטה באותו מקרה התבססה על הקביעה, כי "עיקול כלי רכב במחסומי דרכים משטרתיים חורג מהסמכות המוקנית למשיבים 1-2 בפקודה." 2" בנדון, אין חולק על כך שלרשם נותני שירותי מטבע ניתנה במפורש סמכות לבצע ביקורת ולהטיל עיצום כספי במידת הצורך. לפיכך, לא מדובר במקרה בו בית המשפט נדרש להכריע בעניין סמכות משתמעת בחוק, וממילא אין צורך להידרש לשאלות תכליתיות שנידונו באותה החלטה (אך יש לציין כי אף באותן שאלות, השיקולים שעמדו לעיני בית המשפט כלל אינם רלוונטיים לדיון שלנו).
3. לעניין טענת ב"כ החברה כי קיים הליך פלילי מקביל, לפי סעיף 15(ב) לחוק, הליך ועדות עיצומים הינו הליך מנהלי שיכול להתקיים במקביל לכל הליך פלילי. כבר נקבע בפסיקה, כי אין מניעה לנקוט בהליכים מקבילים של הטלת עיצום מחד והליך פלילי מאידך (ראה, לדוגמא, תפ (י-ם) 343/04 מדינת ישראל נ' אהרון אייל ירון כהן (2005)).
4. הוועדה לא מקבלת את טענת החברה כי טענתה בסיווג הפעילות שביצעה כפעילות ניכיון במקום פעילות העמדת נכסים. ראשית, הרשות לאיסור הלבנת הון אינה נוהגת לתת התייחסות בעל פה לסוגיות מסוג זה אשר מופנות אליה על ידי גורמים מדווחים, ולפיכך, בהיעדר הצגת מסמך כתוב מהרשות, אין הוועדה מקבלת את הטענה כי החברה הסתמכה על חוות דעת מטעם הרשות. שנית, מדו"ח הביקורת עולה, כי גם אם אכן טענת החברה לחשוב כי עליה לדווח רק על פעולות העולות על סף של 500,000 ₪, הרי כאשר היתה לחברה פעילות כזו, לא דיווחה עליה (ראו למשל עסקה בסך 730,000 ₪ בתאריך 12/8/07). כמו כן, בביקורת נמצאו מספר העברות באותו יום מול חברת newcote המסתמכות לסכום שעולה על רף הדיווח של 500,000 ₪, ולפיכך חייבות בדיווח לרשות (ראו, לדוגמא, פעולות בתאריך 24.8.06 או בתאריך 28.12.06). אם כך, הרי שגם לשיטת החברה, מדובר בדפוס פעולה של הימנעות מדיווח לרשות. יתרה מזאת, החברה העבירה לרשות 3 דיווחים חודשיים בנוגע להיעדר

פעילות החייבת בדיווח (דיווחי אמ"ל – אין מה לדווח), לרבות בנוגע לחודש אוגוסט 2006 בו בוודאות התבצעה פעילות החייבת בדיווח גם לשיטת החברה. מעבר לכך שעובדה זו מקשה על טענת החברה כי מדובר בטעות סיווג תמת לב ותו לא (שכן אם סברה כי לא התקיימה פעילות החייבת בדיווח היתה צריכה להעביר דיווחי אמ"ל מידי חודש, אך בפועל לא עשתה כן), הרי שהוועדה רואה בחומרה רבה את העובדה, כי בגין פעולות שהיה על החברה לדווח לרשות לא זו בלבד שלא דיווחה עליהן, אלא שאף העביר לרשות "דיווח אמ"ל", דהיינו יצר, הלכה למעשה, מצג שווא כלפי הרשות, לפיה אין על פעולה החייבת בדיווח לרשות.

5. הוועדה דוחה מכל וכל את טענת המפר כי היה על הרשות להודיע לו על הליקויים בדיווחיו טרם הביקורת. מושכלות יסוד של שלטון החוק הן כי קיימת חובה לקיים חוק ואי ידיעת החוק אינה פוטרת מאחריות. אין הדעת סובלת פרשנות לפיה אדם רשאי להמתין להליך ביקורת שיינקט נגדו כדי לקיים הוראות חוק. בו"ע 200/06 אנה שרון נ' אלי טובול טענה המערערת טענה דומה לזו שנטענה כאן בפני הוועדה על ידי המפר. בית המשפט הנכבד קבע כדלקמן:

6. "קיום הוראות החוק וחקיקת המשנה מכוחו הינה חובה המוטלת על המערערת, בעוד שהליך הביקורת והפיקוח מהווה זכות של הרשות, במסגרת הליכי אכיפת החוק. קיומו או אי קיומו של הליך ביקורת במקרה הספציפי איננו יכול להוות הגנה מפני הפרת החוק על ידי המערערת. לענין זה אין נפקא מינא אם מדובר בהפרה של אי דיווח כלל או בדיווח וחסר. בשני המקרים מדובר בהפרה שאינה מאפשרת לרשות לבצע את תפקידיה ופוגעת פגיעה חמורה במטרות החוק.

7. הוראות החוק וחקיקת המשנה מכוחו ברורות.

8. אם המערערת לא עשתה די על מנת להפנים את ההוראות ולהטמיען בעסקה – עליה לשאת בתוצאות ואין לה להלין אלא על עצמה."

9. ויפיים הדברים גם לענייננו.

10. חובות הדיווח והזיהוי אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילוי מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון. המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים היחידים בידי הרשויות לבקר את פעילותם של נותני שירותי מטבע ולאחר מבעוד מועד פעולות של הלבנת הון. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, הוא סיכל למעשה את היכולת של הרשות לבקר ולפקח על פעילותו.

11. לענין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

12. "התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק,

מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

13. בנוגע לטענת החברה כי החובה לדרוש ייפוי כוח חלה רק בפעולת המרת מטבע, קובעת הוועדה כי אינה מקבלת את טענת החברה. אמנם, בסעיף 3(3) לצו נקבע כי נדרשים פרטי הזיהוי על פי העתק כתב ייפוי כוח בפעולת המרה. עם זאת, בסעיף 4(ב) לצו, נקבע כי במבקש שירות שאינו מקבל השירות, על נותן שירותי המטבע לדרוש הצהרה כי הוא אינו מקבל השירות, ובהצהרה זו יצוינו פרטי הזיהוי של מקבל השירות, וכן על מבקש השירות למסור לנותן שירותי המטבע העתק כתב ייפוי כוח, כאמור בסעיף 3(3). יחד עם זאת, הוועדה החליטה שלא להטיל על החברה עיצום כספי בגין ממצא זה, על אף שברי כי על נותן שירותי מטבע לקבל ייפוי כוח בביצוע כל השירותים המפורטים בסעיף 11 לחוק.

14. לאור האמור, החליטה הוועדה להטיל עיצום כספי על חברת מאני טראנס סחר בע"מ. בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (כ- 2.3 מיליון ש"ח), ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי"). בסעיף 9 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), תשס"ב-2001, נקבעו אמות מידה להטלת עיצום כספי בשל הפרה לפי סעיף 9 לחוק. בסעיף נקבע, כי בבקשה להטיל עיצום כספי בשל הפרת הוראות לפי סעיף 7-8 לחוק, תחליט הוועדה בהתחשב, בין השאר, באלה: (1) ההפרה היא הפרה ראשונה; (2) ההפרה היא הפרה חוזרת; (3) היקפה הכספי של ההפרה.

15. הוועדה קיבלה את החלטתה בהתאם לאמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות כאמור בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן, הן לחומרא והן לקולא. בשיקול דעת הוועדה הובאו בחשבון מספר המקרים בהם לא הועברו דיווחים רגילים לרשות, היקפן הכספי של ההפרות והחומרה היתרה בנוגע לדיווחי אמ"ל. מנגד, עומדת לזכות החברה העובדה כי מדובר בהפרה ראשונה וכי שיתפה פעולה עם הביקורת. כאמור, הוועדה רואה בחומרה את הפרת חובת הדיווח, אולם החליטה להתחשב בעובדה כי החברה אינה פעילה יותר, ולהסתפק בעיצום כספי בסך של 25,000 ש"ח.

16. לחברה זכות ערעור על החלטת הוועדה בפני בית משפט שלום, תוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה לתשלום העיצום הכספי.

החלטת וועדת עיצומים - יוסי בזוב - יורו צ'יינג'

על החלטה זו הוגשה בקשת ערעור לבית משפט- טרם התקבלה הכרעה בנושא.

תיאור הנסיבות:

ביום 15.07.08 נערכה ביקורת בנותן שירותי מטבע "יורו ציינג'" (רחוב אבן גבירול, תל אביב), במטרה לבחון את עמידת הנש"מ בחובות הדיווח בהתאם לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי יחידת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר).

עיקרי ממצאי הביקורת:

1. דו"ח הביקורת נמסר למפר בצירוף הודעה על בקשה להטיל עיצום כספי.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין חודש מאי 2002, לבין חודש יולי 2008.
3. החברה הינה בעלת רישיון למתן שירותי מטבע החל מחודש מרץ, 2003.
4. החברה עוסקת בהמרת מט"ח.
5. להלן ריכוז ההפרות כפי שפורטו בדוח הביקורת:
  - א. הפרת סעיף 6(א) לצו – ביצוע המרות ללא רישום פרטי לקוח: הביקורת איתרה 1,108 עסקאות חייבות בדיווח, בהיקף כספי של 145,958,022 ש"ח, בהן נרשם לקוח מזדמן "*/" ללא רישום פרטי הזיהוי של הלקוח, זאת למרות שתוכנת ההמרה דורשת בכל המרה חייבת בדיווח הזנת פרטי לקוח מלאים.
  - ב. הפרת תקנות 2-3 לתקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח) וסעיף 1 להנחיות הרשות: אותרו 485 עסקאות חייבות בדיווח, בסכום כולל של 67,882,188 ש"ח, בגינן הועבר דיווח ידני, זאת בניגוד לקבוע בהנחיות הרשות לאיסור הלבנת הון. כן אותרו 266 עסקאות חייבות בדיווח, בהיקף כספי של 39,129,366 ש"ח בגינן נשלחה מדיה לא תקינה.

- ג. הפרת סעיף 7 לחוק, סעיפים 2 ו-7(3) לצו בנוגע לחובת רישום ודיווח על פרטי לקוח: אותרו 117 פעולות המרה בהן ת.ז. של הלקוח הכילה פרטים חריגים שאינם מייצגים מספר תעודת זהות. בנוסף, אותרו 34 פעולות בהן שם הלקוח הכיל מספרים / סימנים כגון "*/", "*/". רישום מבצע פעולה ללא פרטי לקוח תקינים, מעלה חשד להימנעות מכוונת מרישום של פרטי הלקוח, זאת תוך הפרה של סעיפים 2, 7 לצו.
- ד. מבחינת העסקאות שנערכו, אותרו המרות חייבות בדיווח החסרות לפחות אחד הפרטים הנדרשים, על פי הפירוט הבא: ב- 6,720 המרות חייבות בדיווח, בסכום כולל של 876,744,804 ש"ח אין פרטי כתובת כלל; ב- 13,175 המרות חייבות בדיווח, בסכום כולל של 1,863,611,568 ש"ח אין פרטי תאריך לידה / תאריך התאגדות כנדרש; ב- 12,443 המרות חייבות בדיווח, בסכום כולל של 1,748,598,808 ש"ח אין פרטי מין כנדרש.
- ה. הפרת סעיף 11ג(א) לפרק ד' לחוק בנוגע לחובת רישום במרשם של נותני שירותי מטבע: אותרו 6,987 עסקאות המסתכמות לסך של 323,984,191 ש"ח, שבוצעו לפני קבלת תעודת הרישום על ידי העסק.
- ו. הביקורת נתקלה בחוסר שיתוף פעולה מצד מנהל העסק. מנהל העסק מסר מידע חלקי בלבד, לא השיב לכלל השאלות ואף מנע מהביקורת לבצע תשאול מלא של העובד בעסק.
- ז. הנש"מ קיבל פניות חוזרות ונשנות מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן – הרשות), בבקשה לתיקון החוסרים והליקויים בדיווחיו.
6. ביום 26.05.11 נשלחה למפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

החלטת הוועדה:

- לאחר בחינת ממצאי הביקורת, שמיעת טיעוני נותן שירותי המטבע והעובדה שהמפר לא כפר בממצאי הביקורת, קובעת הוועדה כי במסגרת פעילותו של נותן שירותי המטבע (להלן – המפר) הפר את הוראות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) והוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), תשס"ב-2002 (להלן – הצו).
  - ההפרות כוללות הפרת חובת הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - הרשות) על פעולות רגילות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון וסעיף 6(א) לצו. כן קובעת הוועדה כי הופרו הוראות סעיפים 2(א) ו-7(3), בנוגע להעדר רישום מלוא פרטי הלקוח, לרבות מספר זיהוי, מספרי טלפון, תאריך לידה, מין ומען.
  - כאמור, בדיון בפני הוועדה, המפר לא כפר בממצאים העולים מדו"ח הביקורת וכל טענותיו הסתכמו בכך כי ההפרות הינן תולדה של חוסר הבנת חובותיו מכוח החוק וכן טעויות טכניות אשר נעשו בתום לב.
- הוועדה אינה מקבלת את גרסתו של המפר. מניתוח הממצאים שהעלתה הביקורת, סברה הוועדה כי אין עסקינן בחוסר הבנה או טעות טכנית, אלא מדובר בדפוס פעולה עקבי ופסול מצד המפר.
- הפרת חובות הזיהוי והדיווח על ידי המפר נעשתה בשיטתיות.** כך לדוגמא, אותרו 1,070 המרות חייבות בדיווח בסכום של 140,456,963 ₪ שנרשמו תחת "לקוח מזדמן" (נרשמו

במערכת עם ציון "*" במקום פרטי מבצע הפעולה); ; ב-38 המרות חייבות בדיווח בהיקף כספי של 5,501,059 ₪ לא קיימים פרטים בשדה "שם הלקוח" כנדרש; קיימים מקרים רבים בהם מספר ת.ז. של מבצע הפעולה מכיל סימנים חריגים אשר אינם מייצגים ת.ז. וכן מקרים בהם נרשמו אותם פרטי לקוח תחת מספר מדינות.

יובהר, כי רישום הפעולה תחת "לקוח מזדמן" ללא פרטי לקוח או רישום פרטים שגויים, גרם להחרגה של העסקה מקובץ הדיווח וליצירת דיווח חסר.

כמות הפרות עצומה זו, מעידה על זלזול והתעלמות של המפר מהוראות החוק ומעוררת חשש כי רישום הפעולות במערכת באופן המתואר לעיל, לא נעשה בשל טעות טכנית, כטענת המפר, כי אם מתוך מטרה למנוע דיווח לרשות או לגרום לדיווח כוזב. במשך תקופה ארוכה המפר העביר לרשות דיווחים תקולים וחסרים וזאת על אף פניות חוזרות מהרשות לתיקון החוסרים והליקויים בדיווחי העסק.

4. חובות הדיווח והזיהוי אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילוי מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון. המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון, אצל נותני שירותי מטבע. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת של הרשות לנטר את הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

לענין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על(1)2005, 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת הון, המערבות העברות כספים וביצוע עסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. זוה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרת החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור)

5. כאמור, הועדה התקשתה לקבל את גרסתו של המפר, כי ההפרות נעשו בשל העדר ידיעה והבנה של החוק. הייתה זו מחובתו של המפר להיות בקיא בחובות הדיווח החלות על נותני שירותי מטבע, זאת ועוד, שמדובר בהפרות בסכומים גבוהים לאורך תקופה ארוכה.

6. בהתייחס לטענת המפר כי לא קיבל התראות מהרשות בנוגע לליקויים בדיווחים שהעביר לרשות, הרי שכאמור, התראות כאלו אכן הועברו, כפי שאף הוצגו בפניו על ידי הוועדה, ומעבר לכך, אין זה מתפקיד הרשות להודיע לנש"מ על הליקויים בדיווחיו טרם הביקורת. מושכלות יסוד של שלטון החוק הן כי קיימת חובה לקיים חוק ואי ידיעת החוק אינה פוטרת מאחריות. אין הדעת סובלת פרשנות לפיה אדם רשאי להמתין להליך ביקורת שיינקט נגדו

כדי לקיים הוראות חוק. בו"ע 200/06 אנה שרון נ' אלי טובול טענה המערערת טענה דומה לזו שנטענה כאן בפני הוועדה על ידי המפר. בית המשפט הנכבד קבע כדלקמן:
"קיום הוראות החוק וחקיקת המשנה מכוחו הינה חובה המוטלת על המערערת, בעוד שהליך הביקורת והפיקוח מהווה זכות של הרשות, במסגרת הליכי אכיפת החוק. קיומו או אי קיומו של הליך ביקורת במקרה הספציפי איננו יכול להוות הגנה מפני הפרת החוק על ידי המערערת. לענין זה אין נפקא מינא אם מדובר בהפרה של אי דיווח כלל או בדיווח וחסר. בשני המקרים מדובר בהפרה שאינה מאפשרת לרשות לבצע את תפקידיה ופוגעת פגיעה חמורה במטרות החוק.

הוראות החוק וחקיקת המשנה מכוחו ברורות.

אם המערערת לא עשתה די על מנת להפנים את ההוראות ולהטמיען בעסקה – עליה לשאת בתוצאות ואין לה להלין אלא על עצמה."
ויפים הדברים גם לענייננו.

7. עיסוק ללא רישום במרשם מהווה עבירה פלילית לפי סעיף 11 לחוק. עם זאת, הועדה אינה מוסמכת להטיל עיצום כספי בשל עיסוק במתן שירותי מטבע בלא רישום במרשם בניגוד להוראות סעיפים 11 ג ו- 11ו(ה) לחוק, ומשכך לא לקחה ממצא זה במסגרת שיקוליה.

כמו כן, בהתאם לסעיף 36 לחוק, הוועדה אינה מטילה עיצום כספי בגין ההפרות שבוצעו בשנה הראשונה לכניסתם לתוקף של סעיפים 7 ו-8 לחוק.

8. בהתאם לסעיף 14 לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בהפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ומחצית או רבע מהסכום המצוין לעיל בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – התקנות). קרי, סכום העיצום הכספי המקסימאלי אותו ניתן להטיל בגין כל הפרה הינו 2,260,000 ₪, ומחצית או רבע מסכום זה במידה ומתקיימות הנסיבות המתוארות בתקנה 11 לתקנות.

9. הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה, הן לחומרא והן לקולא. כאמור, המפר לא כפר בממצאים שפורטו בדו"ח הביקורת. מנגד, ולאור היקפי ההפרות, הוועדה לא השתכנעה כי ההפרות נעשו בתום לב כטענת המפר. כפי שניתן להיווכח, נותן שירותי המטבע הפר חובות מהותיות הקבועות בחוק ובצו, חובות שהן מעיקרי החוק ונדרשות לשם יישומו. ההפרות הנ"ל הן **הפרות חמורות בהיקפים עצומים**, המצדיקות הטלת עיצום כספי משמעותי. הוועדה שקלה נסיבות אלה וכן לקחה בחשבון במסגרת שיקוליה את העובדה שהנש"מ קיבל מהרשות פניות חוזרות ונשנות מהרשות בנוגע לליקויים וחוסרים בדיווחיו לרשות אך בחר להתעלם מהן, כן הובאו בחשבון במסגרת שיקול דעת הוועדה, היקף הפעילות של החברה, חוסר שיתוף הפעולה של המפר עם הביקורת והעובדה כי ההפרות בוצעו באופן שיטתי המצביע על דפוס פעולה ומעורר חשש כי למעשה בוצעו מתוך מטרה להכשיל את הדיווחים לרשות. בנסיבות אלה, סבורה הוועדה כי ראוי להשית על המפר את סכום העיצום המקסימאלי, אולם מאחר ומדובר בהפרה ראשונה וכן מתוך התחשבות בנסיבות האישיות אותן הציג המפר בפני הוועדה, החליטה הוועדה להעמיד את סכום העיצום הכספי על מחצית מהסכום המקסימאלי ולהשית על המפר עיצום כספי בסך 1,130,000 ₪ אשר ישולמו ב- 12 תשלומים חודשיים שווים.

10. לנש"מ זכות ערעור על החלטת הוועדה בפני בית משפט שלום, תוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה לתשלום העיצום הכספי.

החלטת וועדת עיצומים - צ'יינג' הכיכר בע"מ

על החלטה זו הוגשה בקשת ערעור לבית משפט - טרם התקבלה הכרעה בנושא.

תיאור הנסיבות:

ביום 30.12.2009 נערכה ביקורת במשרדי החברה, במטרה לבחון את עמידתה בחובות בהתאם לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו"; "צו איסור הלבנת הון"). הביקורת בוצעה על ידי יחידת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר.

עיקרי ממצאי הביקורת:

1. דו"ח הביקורת נמסר למפר בצירוף הודעה על בקשה להטיל עיצום כספי.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין חודש מאי 2002 עד דצמבר 2009.
3. החברה הינה בעלת רישיון למתן שירותי מטבע החל מיום 9 בפברואר 2004.
4. החברה עוסקת בהמרת כספים.
5. להלן ריכוז ההפרות כפי שפורטו בדוח הביקורת:

א. הפרת סעיף 6(א) לצו – אי דיווח על פעילות רגילה: הביקורת איתרה 765 עסקאות חייבות בדיווח (בהיקף של 140,494,347 ₪), בתקופה שבין חודש מאי 2007 ועד ליום הביקורת, אשר לא דווחו כלל לרשות נכון ליום הביקורת. כמו כן, אותרו 3644 עסקאות החייבות בדיווח (בהיקף של 592,662,567 ₪), בתקופה שבין חודש מאי 2002 ועד ליום הביקורת, אשר דווחו באיחור ניכר לרשות לאיסור הלבנת הון. בנוסף, הביקורת איתרה 126 עסקאות חייבות בדיווח (בהיקף של 9,673,240 ₪), בתקופה שבין חודש מאי 2002 ועד ליום הביקורת, אשר הוחרגו מקבצי הדיווח באמצעות הזנת נתון "לקוח מזדמן" במקום שם הלקוח או רישום "*" במקום מספר ת.ז. של הלקוח. כן אותרו מספר עסקאות בהן בוצע רישום כפול של אותו לקוח תחת מדינות שונות או שמות שונים.

- ב. **הפרת סעיף 6(ב) לצו – אי דיווח על פעילות בלתי רגילה:** הביקורת העלתה כי החברה לא העבירה דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות, וזאת בניגוד לחוק ולסעיף 6(ב) לצו איסור הלבנת הון, במקרים הבאים:
- 1) בוצעו 1,103 עסקאות (בהיקף של 54,614,906 ₪) בסכומים בין 49,000 ל-49,999 ₪, החשודות כעסקאות שבוצעו בסכום הנמוך מסף הדיווח ("דירדוס").
- 2) בוצעו 8,616 עסקאות מפוצלות באופן שמנע דיווח רגיל לרשות (בהיקף של 177,474,561 ₪).
- ג. **הפרת סעיפים 2, 3, 4 לצו – הפרת חובות זיהוי:** החברה הפרה את סעיף 3(3) לצו בכך שלא נהגה לדרוש ייפוי כוח מלקוחותיה המאוגדים כחברות לגבי 421 עסקאות החייבות בדיווח (בהיקף של 74,106,690 ₪). בעסקאות אלו לא בוצעו הליכי הזיהוי והאימות, ולא נשמרו ייפוי כוח כאמור. כמו כן, החברה הפרה את הוראות סעיף 2 לצו לעניין רישום פרטי זיהוי מלאים בעת ביצוע עסקאות כגון פרטי כתובת, תאריך לידה ומין, תאריך התאגדות.
- ד. **סעיף 11 לחוק – חובת רישום במרשם נותני שירותי המטבע:** הביקורת העלתה כי בעל העסק החל לפעול כנותן שירותי מטבע בשנת 1998. העסק קיבל תעודת רישום בחודש פברואר 2004. נראה לכאורה כי העסק פעל ללא רישום במשך כשנה ושמונה חודשים.

החלטת הוועדה:

לאור עמדת הוועדה, כפי שהובאה לעיל בסמוך לטיעוני החברה, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").

ההפרות כוללות הפרת חובות דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - הרשות) על פעולות רגילות ובלתי רגילות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון וסעיף 6(א) ו- (ב) לצו, וכן אי רישום פרטי לקוח, קבלת כתב ייפוי כוח.

כפי שפורט בהרחבה, נמצאו כשלים מהותיים בהעברת דיווחים לראשות לאיסור הלבנת הון, ואלו עלולים לסכל ולפגוע במאבק בהלבנת הון ומימון טרור.

חובת הדיווח, ובכללה חובת הדיווח על פעילות בלתי רגילה, הינה מהותית ומטרתה לאפשר לרשויות לאתר ולפעול כנגד פעילות של הלבנת הון ומימון טרור וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן זהו הכלי העומד בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון, של נותני שירותי מטבע. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח אחר הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה

בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ומחצית או רבע מסכום זה בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי").

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

בשיקול דעת הוועדה הובאו בחשבון היקפן הכספי הרב והתמשכותן של הפעולות לגביהן התגלו הפרות הדיווח. כמו כן נלקח בחשבון היקף הפעילות של החברה, העובדה כי ההפרות בוצעו באופן שיטתי, וכן החומרה שרואה הוועדה באי העברת דיווחים לרשות, עובדה המעוררת חשש לחוסר תום לב בפעילות העסק. ההפרות הנ"ל הן הפרות חמורות בהיקפים עצומים, המצדיקות הטלת עיצום כספי משמעותי.

מאידך, התחשבה הוועדה בכך שמדובר בהפרה ראשונה, ובעובדה כי העסק ביצע צעדים לתיקון הליקויים, הגם שבאיחור משמעותי, וכן שיתף פעולה עם רשויות האכיפה.

לאור האמור, החליטה הוועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של 700,000 ₪ שישולמו ב-10 תשלומים. לחברה זכות ערעור על החלטת הוועדה בפני בית משפט שלום, תוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה לתשלום העיצום הכספי.

החלטת וועדת עיצומים - ספיישל אינטרסט בע"מ

תיאור הנסיבות :

ביום 20.9.2012 נערכה ביקורת במשרדי החברה, במטרה לבחון את עמידתה בחובות בהתאם לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – החוק) וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – הצו; צו איסור הלבנת הון). הביקורת בוצעה על ידי צוות מפקחים משולב ממחלקת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר ומשרד רו"ח בר לב ושות'.
.

ממצאי הביקורת :

1. דו"ח הביקורת נמסר למפר בצירוף הודעה על בקשה להטיל עיצום כספי.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין יום 15.3.2009 ועד ליום 19.9.2010.
3. החברה הינה נותנת שירותי מטבע הרשומה במרשם נותני שירותי מטבע החל מחודש ספטמבר 2007.
4. להלן ריכוז ההפרות כפי שפורטו בדוח הביקורת :

א. **הפרת סעיף 6(ב) לצו – אי דיווח על פעילות בלתי רגילה:** הביקורת איתרה פעולות בחברה אשר נחזות כבלתי רגילות ואשר לא הועבר בגינן דיווח בלתי רגיל לרשות, וזאת בניגוד לחוק ולסעיף 6(ב) לצו איסור הלבנת הון, במקרים הבאים :

1) פיצול עסקאות בסף הדיווח - במהלך תקופת הבדיקה אותרו 36 עסקאות ניכיון יומיות בסכומים שבין 47,000 ל-49,999 ₪ אשר לא דווחו. ניתוח העסקאות מעורר חשד ש-9 מלקוחות החברה פיצלו עסקאות על מנת להמנע מחובת הדיווח לפי סעיף 6(א) לצו, ומשכך העסקאות הנ"ל היו צריכות להיות מדווחות לפי סעיף 6(ב) לצו. סך כל העסקאות הינו 1,172,199 ₪.

2) עסקאות ניכיון של המחאות השייכות לגורם אחד אשר פוצלו בין מקבלי שירות שונים – הביקורת איתרה 6 מקרים בסכום כולל של 354,950 ₪ בהם נעשה פיצול עסקה אחת בין שתי לקוחות שניכו המחאות המשוכות על אותו חשבון, באותו היום.

3) פיצול עסקאות בין שתי חברות בבעלות זהה חלקית - לקוחות החברה מבצעים במקביל פעולות ניכיון הן בחברה והן בחברה אם (עמית ליאם בע"מ) העוסקת גם היא במתן שירותי מטבע, אשר מנעו דיווח, בגין 57 עסקאות בהיקף כספי של 2,832,202 ש"ח.

ב. הפרת סעיפים 3,4,7 לצו – הפרת חובות זיהוי:

1) ליקוי בזיהוי ותיעוד מקבל השירות – לא נערך זיהוי באמצעי הזיהוי הנדרשים בצו. החברה לא שמרה סריקה של תעודות זהות של 3 מקבלי שירות אשר עסקאותיהם דווחו לרשות כי אם רישיון נהיגה או דרכון ישראלי.

2) דיווח לקוי אודות מקבל השירות – נמצא כי ב-4 עסקאות, שמות מקבלי השירות אשר הוזנו למערכת ודווחו לרשות אינם תואמים לשמות מקבלי השירות כפי שזוהו באמצעות תעודות הזיהוי אשר הוצגו בחברה ונסרקו למערכת. מבדיקת הביקורת עולה, כי עובדי החברה נוהגים להזין כינויים בשדה מקבל השירות במערכת.

3) דיווח לקוי אודות מבקש השירות – בדיווח לרשות בגין עסקת ניכיון בהיקף 100,000 ₪, דווח שם מבקש השירות "שמאילוב שחין". מבדיקת סריקת תעודת הזהות של מבקש השירות נמצא כי שמו כפי שמופיע בתעודת הזהות שנסרקה למערכת הינו "אלמייב ראול".

4) דרישת הצהרת מבקש שירות ושמירת מסמכים - נמצאו 4 מקרים לפחות בהם מבקשי השירות לא חתמו במועד העסקה על טופס מבקש השירות.

החלטת הוועדה:

לאור עמדת הוועדה, כפי שהובאה לעיל בסמוך לטיעוני החברה, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").

ההפרות כללו ליקויים בהליך זיהוי ורישום פרטי הלקוחות, אי קבלת ושמירת מסמכים ופרטי הדיווח והפרת חובות הדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.

כפי שפורט בהרחבה, נמצאו כשלים בהעברת דיווחים לראשות לאיסור הלבנת הון, ואלו עלולים לסכל ולפגוע במאבק בהלבנת הון ומימון טרור.

חובת הזיהוי והדיווח, ובכללה חובת הדיווח על פעילות בלתי רגילה, אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר מטרתן לאפשר לרשויות לאתר ולפעול כנגד פעילות של הלבנת הון ומימון טרור וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן זהו הכלי העומד בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון, של נותני שירותי מטבע. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח אחר הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספיים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ומחצית או רבע מסכום זה בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי").

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

בשיקול דעת הוועדה הובאו בחשבון היקפן הכספי של הפעולות לגביהן התגלו הפרות הדיווח, היקף הפעילות של החברה, החומרה שרואה הוועדה בהפרת חובת הדיווח על פעילות בלתי רגילה, וכן העובדה שמדובר בהפרה ראשונה וכן העובדה שהמפר שיתף פעולה עם רשויות האכיפה.

לאור האמור לעיל, החליטה הוועדה להטיל על המפר עיצום כספי בסך 70,000 ₪.

החלטת וועדת עיצומים - מיה רוס השקעות בע"מ

תיאור הנסיבות :

ביום 3.8.2011 נערכה ביקורת במשרדי החברה, במטרה לבחון את עמידתה בחובות בהתאם לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו"; "צו איסור הלבנת הון"). הביקורת בוצעה על ידי צוות מפקחים משולב ממחלקת נותני שירותי מטבע במשרד האוצר ומשרד רו"ח יפעת ס.כ. ושות'.

עיקרי ממצאי הביקורת:

1. דו"ח הביקורת נמסר למפר לכאורה בצירוף הודעה על בקשה להטיל עיצום כספי.
2. ממצאי הביקורת הינם לתקופה שבין חודש מאי 2002 עד אוגוסט 2011.
3. החברה הינה בעלת רישיון למתן שירותי מטבע החל מיום 19 בפברואר 2003.
4. החברה עוסקת בהמרת כספים.
5. להלן ריכוז ההפרות כפי שפורטו בדוח הביקורת:
- א. הפרת סעיף 6(ב) לצו – אי דיווח על פעילות בלתי רגילה: הביקורת העלתה כי החברה לא העבירה דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הרשות"), וזאת בניגוד לחוק ולסעיף 6(ב) לצו איסור הלבנת הון, במקרים הבאים:
  1. בוצעו 420 עסקאות מפוצלות באופן שמנע דיווח רגיל לרשות (בהיקף של 37,645,219 ₪).

2. בוצעו 266 עסקאות במועדים חריגים (בהיקף כספי של 1,068,862 ₪).

ב. הפרת סעיפים 2, 3, 4 לצו – הפרת חובות זיהוי:

- (1) החברה הפרה את חובות הזיהוי והאימות כמפורט להלן:
- (א) אותרו 68 המרות חייבות בדיווח, בסכום כולל של 6,419,426 ₪ ש"ח, בהן אין פרטי כתובת כלל.
- (ב) אותרו 419 המרות חייבות בדיווח, בסכום כולל של 37,513,069 ₪ ש"ח, בהן אין פרטי תאריך לידה/ תאריך התאגדות.
- (ג) אותרו 169 המרות חייבות בדיווח בסכום כולל של 16,622,198 ₪ ש"ח, בהן אין פרטי מין.
- (ד) 341 המרות חייבות בדיווח בסכום כולל של 28,550,170 ₪ ש"ח, מספר הזיהוי של הלקוח אינו תקין ואינו משקף מספר ת.ז. / ח.פ.
- (ה) החברה הפרה את סעיף 3(3) לצו בכך שלא נהגה לדרוש ייפוי כוח מלקוחותיה המאוגדים כתברות לגבי 342 עסקאות החייבות בדיווח (בהיקף של 28,692,914 ₪). בעסקאות אלו לא בוצעו הליכי הזיהוי והאימות, ולא נשמרו ייפוי כוח כאמור.
- (ו) אי רישום פרטי נכס: אותרו 88 עסקאות בהיקף כולל של 2,377,128 ₪ ש"ח שנרשמו במערכת כעסקאות בהן נתקבל מזומן מהלקוח, בעוד שעל פי המסמכים שנתפסו עולה כי הכספים נתקבלו בשיק/ העברה בנקאית. 6 מהעסקאות בהיקף כולל של 484,027 ₪ ש"ח חייבות בדיווח לרשות.
- (ז) החברה הפרה את סעיף 4 לצו בכך שלא נהגה למלא טופס מבקש שירות ללקוחותיה בגין 420 עסקאות החייבות בדיווח בהיקף של 37,645,219 ₪.
- ג. סעיף 8(א) 11 לחוק – חובת רישום במרשם נותני שירותי המטבע: הביקורת העלתה כי החברה לא העבירה דיווח בגין שינוי בנושאי המשרה כנדרש.**

החלטת הוועדה:

לאור עמדת הוועדה, כפי שהובאה לעיל בסמוך לטיעוני החברה, נמצא כי החברה הפרה הוראות הקבועות בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") ובצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו").

ההפרות כוללות הפרת חובות דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - הרשות) על בלתי רגילות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון סעיף 6 (ב) לצו, וכן אי רישום פרטי לקוח, קבלת כתב ייפוי כוח ואי דיווח על שינוי זהות קצין הציות.

כפי שפורט בהרחבה, נמצאו כשלים מהותיים בהעברת דיווחים לראשות לאיסור הלבנת הון, ואלו עלולים לסכל ולפגוע במאבק בהלבנת הון ומימון טרור.

חובת הדיווח, ובכללה חובת הדיווח על פעילות בלתי רגילה, הינה מהותית ומטרתה לאפשר לרשויות לאתר ולפעול כנגד פעילות של הלבנת הון ומימון טרור וכנגד הפשיעה המאורגנת, שכן זהו הכלי העומד בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון, של

נותני שירותי מטבע. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת לבקר ולפקח אחר הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

כבוד השופט חשין עמד על חשיבות משטר הדיווחים בע"א 9796/03 **חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל**, תק-על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עיסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואיפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים.

חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור).

בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ומחצית או רבע מסכום זה בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי").

הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.

בשיקול דעת הוועדה הובאו בחשבון היקפן הכספי והתמשכותן של הפעולות לגביהן התגלו הפרות הדיווח, זאת, גם לאחר שקיבל המפר התרעה מהרשות לגבי כשלים בדיווחיו. כמו כן נלקחה בחשבון העובדה כי ההפרות בוצעו באופן שיטתי, וכן החומרה שרואה הוועדה באי העברת דיווחים בלתי רגילים לרשות. ההפרות הנ"ל הן הפרות חמורות המצדיקות הטלת עיצום כספי משמעותי.

מאידך, התחשבה הוועדה בכך שמדובר בהפרה ראשונה, בכך שעיקר ההפרות בוצעו מול לקוחות שהינם נותני שירותי מטבע רשומים, ובעובדה כי העסק ביצע צעדים לתיקון הליקויים ושיתף פעולה עם רשויות האכיפה.

לאור האמור, החליטה הוועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של 70,000 ₪.

לחברה זכות ערעור על החלטת הוועדה בפני בית משפט שלום, תוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה לתשלום העיצום הכספי.

החלטת וועדת עיצומים - דניאל פורטל

תיאור הנסיבות:

ביום 22.1.2010 נתקבלו חומרים מהיחידה ימ"ר עמקים של משטרת ישראל אודות המפר לכאורה. מחומרי החקירה עולה כי, המפר לכאורה נעצר בחשד לביצוע עבירות הלבנת הון מאחר ולפי החשד המפר עשה פעולה ברכוש אסור במטרה להסתיר את מקורו ואת בעלי הזכויות בו. בהתאם להבנות שהגיע המפר לכאורה עם פרקליטות מחוז צפון הוסכם כי המפר לכאורה יצהיר בכתב כי הוא מודה בביצוע שלוש פעולות ניכיון המחאות בסכום העולה על 50 אלף ₪, מבלי לדווח עליהן כנדרש בהתאם לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן – "החוק") וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 (להלן – "הצו"; "צו איסור הלבנת הון").

עיקרי ממצאי הביקורת:

1. דו"ח סיכום ההפרות נמסר למפר לכאורה בצירוף הודעה על בקשה להטיל עיצום כספי.
2. המפר לכאורה עסק בניכיון המחאות בתקופה 2006-2008.
3. להלן ריכוז ההפרות כפי שפורטו בדו"ח סיכום ההפרות:

- א. הפרת סעיף 6(א) לצו – אי דיווח על פעילות רגילה: על פי הצהרתו של המפר לכאורה היו לפחות שלוש פעולות בסכום של לפחות 50,000 ₪ כל אחת, שלא דווחו לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן - "הרשות").
- ב. הפרת סעיפים 2, 3, 4 לצו – הפרת חובות זיהוי: על פי הצהרתו של המפר לכאורה היו לפחות שלוש פעולות בסכום של לפחות 50,000 ₪ כל אחת, בהן לא בוצע רישום פרטי הלקוח, אימות פרטים והחתמת הלקוח על הצהרת מבקש שירות.
- ג. הפרת סעיף 9 לצו – שמירת מסמכים: מהצהרתו של המפר לכאורה עולה כי לפחות בשלושה מקרים לא שמר טפסי הצהרת שירות ומסמכי זיהוי של לקוחותיו המבצעים עסקאות החייבות בדיווח.

החלטת הוועדה:

1. לאחר בחינת ממצאי דו"ח סיכום ההפרות, שמיעת טיעוני המפר והעובדה שהמפר הודה בממצאי דו"ח סיכום ההפרות, קובעת הוועדה כי במסגרת פעילותו של המפר הפר הוא את הוראות חוק איסור הלבנת הון והוראות צו איסור הלבנת הון.
2. ההפרות כוללות הפרת חובת הדיווח לרשות על פעולות רגילות החייבות בדיווח, וזאת בניגוד להוראות חוק איסור הלבנת הון וסעיף 6(א) לצו. כן קובעת הוועדה כי הופרו הוראות סעיפים 2(א), 3, 4 ו-9 לצו, בנוגע לחובות הזיהוי ושמירת מסמכים.
3. כאמור, בדיון בפני הוועדה, המפר הודה בממצאים העולים מדו"ח סיכום ההפרות וכל טענותיו הסתכמו בכך כי ההפרות הינן תולדה של חוסר הבנת חובותיו מכוח החוק אשר נעשו בתום לב וכי יש לשקול את נסיבותיו האישיות.
- הוועדה אינה מקבלת את גרסתו של המפר. הוועדה לא השתכנעה כי עסקינן בחוסר הבנה, אלא מדובר בדפוס פעולה עקבי ופסול מצד המפר. אין זה סביר, לעמדת הוועדה, שהמפר נחל אכזבות רבות והפסדים כספיים כבדים בעת עיסוקו בניכיון המחאות אך עדיין בחר לעסוק בכך לאורך תקופה של כ-3 שנים.
4. חובות הדיווח והזיהוי אינן בבחינת חובות טכניות כי אם בבחינת חובות מהותיות אשר אי מילויין מסכל את מטרת החוק להתחקות אחר מקורם של כספים ולחשוף פעולות של הלבנת הון. המחוקק ראה חשיבות מיוחדת לחובות הזיהוי ולחובות הדיווח שכן אלו הם הכלים העומדים בידי הרשויות לבקר את הפעילות הפיננסית המתבצעת אצל נותני שירותים פיננסיים בכלל, ובמקרה הנדון, אצל נותני שירותי מטבע. משהפר נותן שירותי המטבע הוראות אלה, סיכל למעשה את היכולת של הרשות לנטר את הפעילות הפיננסית המתבצעת בעסקו.

לענין זה ראה דבריו של כבוד השופט חשין בע"א 9796/03 חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, תק-

על 2005(1), 2099, בעמ' 2108, כדלקמן:

"התמודדות אפקטיבית עם מורכבותן של עבירות הלבנת ההון, המערבות העברות כספים וביצוע עסקאות בין מדינות ברחבי העולם, מחייבת בקרה שוטפת וצמודה ופיקוח מתמיד ועקשני על הפעולות הפיננסיות השונות, תוך קיום שקיפות מלאה. הנחת היסוד של החוק היא כי מלביני ההון פועלים באורח פתלתול וערמומי, וניתן יהא לחשוף את מעלליהם רק אם תוטל חובת דיווח טוטלית וגורפת על כל פעולה מעל לסכום מסוים ועל כל פעולה חריגה. לו אחרת אמרנו, כי אז יצרנו פרצות ואפשרנו למלביני הון להתחמק מן הדין. וזה אומנם העיקרון שחוק איסור הלבנה

בנוי עליו: העיקרון הוא עקרון הדיווח - דיווח גורף, דיווח רחב ומלא - מתוך הכרה כי בשל הקושי הרב הכרוך בחשיפה, לא ניתן יהא אחרת להתחקות באורח אפקטיבי אחר עבירות ועבריינים. חובת דיווח רחבה ex ante משרתת כהלכה את מטרות החוק, מאפשרת היא לעקוב כראוי אחר פעולות ברכוש, ובכך מקלה היא על חשיפתן ועל איתורן של הלבנות הון." (ההדגשה אינה במקור)

5. בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, רשאית הוועדה להטיל על המפר בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ומחצית או רבע מסכום זה בהתקיים הנסיבות המפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – "תקנות עיצום כספי").
6. הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי. לצורך כך, נבחנו נסיבות המקרה בכללותן.
7. בשיקול דעת הוועדה הביאה בחשבון מחד, את החומרה שרואה הוועדה באי העברת דיווחים לרשות וכן את אי קבלתה את גרסת המפר לגבי תום ליבו, זאת בין היתר, בשל משך הזמן הארוך בו בוצעו ההפרות. מאידך, התחשבה הוועדה בכך שמדובר בהפרה ראשונה, מספר ההפרות, בעובדה כי המפר אינו עוסק עוד בניכיון המחאות, שיתוף הפעולה עם רשויות האכיפה וכן נסיבותיו האישיות.
8. לאור האמור, החליטה הוועדה להשית על המפר עיצום כספי בסך של 25,000 ₪.
9. למפר זכות ערעור על החלטת הוועדה בפני בית משפט שלום, תוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה לתשלום העיצום הכספי.